

Ministerstvo financí
Čj. 11/98 858/2006-112

Pro jednání Parlamentu ČR

ZPRÁVA
O PLNĚNÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY
ZA 1. POLOLETÍ 2006

Důvod předložení :

Materiál je předkládán podle § 20
odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.,
o rozpočtových pravidlech

Obsah:

Vládní návrh usnesení Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky

Zpráva o plnění státního rozpočtu
České republiky za 1. pololetí 2006

I. Ekonomický vývoj České republiky
v 1. pololetí 2006

II. Výsledky hospodaření státního rozpočtu
za 1. pololetí 2006

III. Hospodaření rozpočtů územních
samosprávných celků za 1. pololetí 2006

IV. Vývoj státních finančních aktiv a pasiv

V. Zpráva o řízení státního dluhu v 1. pololetí 2006

Tabulková část

Příloha

Předkládá: Ing. Mirek Topolánek
předseda vlády ČR

Zpracoval: Ing. Vlastimil Tlustý, CSc.
ministr financí

Parlament České republiky

Poslanecká sněmovna 2006

5. volební období

Vládní návrh

U S N E S E N Í

Poslanecké sněmovny

ze schůze 2006

k návrhu Zprávy o plnění státního rozpočtu České republiky

za 1. pololetí 2006

Poslanecká sněmovna

s c h v a l u j e

zprávu o plnění státního rozpočtu České republiky za 1. pololetí 2006

Zpráva
o plnění státního rozpočtu České republiky
za 1. pololetí 2006

O b s a h

	Strana
I. Ekonomický vývoj České republiky v 1. pololetí 2006	1
1. Shrnutí	1
2. Ekonomický výkon	9
3. Cenový vývoj	21
4. Trh práce	26
5. Platební bilance	32
6. Měnový vývoj, úrokové sazby a finanční trh	40
7. Veřejné rozpočty	45
II. Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. pololetí 2006	49
1. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	49
2. Příjmy státního rozpočtu	57
3. Výdaje státního rozpočtu	83
4. Čerpání vládní rozpočtové rezervy	119
5. Výdaje státního rozpočtu na financování společných programů Evropské unie a České republiky	123
6. Pokladní plnění státního rozpočtu za leden až srpen 2006	131
7. Výhled plnění státního rozpočtu do konce roku 2006	137
III. Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků za 1. pololetí 2006	139
IV. Vývoj státních finančních aktiv a pasív	160
V. Zpráva o řízení státního dluhu v 1. pololetí 2006	170

Tabulková část

Tabulka č. 1 - Bilance příjmů a výdajů státního rozpočtu
v druhovém členění rozpočtové skladby

Tabulka č. 2 – Celkové příjmy a výdaje státního rozpočtu České republiky
podle kapitol

Tabulka č. 3 – Mandatorní výdaje

Tabulka č. 4 - Bilance příjmů a výdajů obcí, krajů a DSO za 1. pololetí 2006

Příloha - Přehled vývoje nedoplatků daňových příjmů veřejných rozpočtů

Zpráva o plnění státního rozpočtu

České republiky za 1. pololetí 2006

I. Ekonomický vývoj České republiky v 1. pololetí 2006

1. Shrnutí¹

Ekonomický vývoj České republiky je charakterizován vybranými indikátory v následující tabulce:

Tabulka 1

		2004	2005					2006	
			rok	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q
HDP, běžné ceny	<i>mld. Kč</i>	2781,1	2978,2	691,1	757,9	752,1	777,0	743,4	815,7
Index deflátoru HDP	<i>mzr. %</i>	3,5	0,9	2,0	0,6	0,6	0,8	0,9	1,4
Průměrná míra inflace	<i>mzr. %</i>	2,8	1,9	2,7	2,5	2,1	1,9	2,1	2,9
HDP, stálé ceny	<i>mzr. %</i>	4,2	6,1	5,4	6,1	5,9	6,9	7,1	6,2
Konečná spotřeba domácností	<i>mzr. %</i>	0,8	1,8	0,8	1,9	3,1	1,4	2,8	1,6
vlády	<i>mzr. %</i>	2,5	2,4	1,8	2,5	2,7	2,4	3,7	3,8
Tvorba hrubého kapitálu	<i>mzr. %</i>	-3,2	0,7	-1,4	0,8	4,5	-1,0	0,8	-3,4
	<i>mzr. %</i>	8,2	2,9	1,9	0,6	1,9	7,3	12,4	17,8
Průmyslová produkce, stálé ceny	<i>mzr. %</i>	9,6	6,7	3,9	6,6	7,5	8,5	15,1	8,9
Stavební výroba, stálé ceny	<i>mzr. %</i>	9,7	4,2	-3,2	0,1	7,3	9,7	0,5	6,2
Míra nezaměstnanosti VŠPS	<i>%</i>	8,3	7,9	8,4	7,8	7,8	7,8	8,0	7,1
Registrovaní nezaměstnaní, průměr	<i>tis.osob</i>	537,4	510,4	552,6	507,4	500,7	496,5	524,0	477,4
Objem mezd a platů (účet domácností)	<i>mzr. %</i>	5,4	6,2	5,2	6,0	7,0	6,3	7,7	8,3
Podíl obchodní bilance na HDP ^{x)}	<i>%</i>	-1,0	1,3	-0,2	0,6	0,9	1,3	1,4	1,2
Podíl běžného účtu na HDP ^{x)}	<i>%</i>	-6,0	-2,1	-4,8	-4,3	-2,9	-2,1	-2,6	-3,1
PRIBOR 3M, průměr	<i>%</i>	2,4	2,0	2,3	1,8	1,8	2,1	2,1	2,1

Pramen: ČSÚ, ČNB, MPSV, propočty MF

x) Na bázi ročních klouzavých úhrnů, obchodní bilance podle údajů ČSÚ.

Česká republika dosáhla v roce 2005 nejvyššího růstu v historii srovnatelné roční časové řady. Hrubý domácí produkt (HDP) se v reálném vyjádření zvýšil o 6,1 %, což byla po pobaltských republikách nejvyšší dynamika v rámci celé EU. V 1. pololetí 2006 jeho meziroční růst dosáhl 6,6 %. V mezičtvrtletním srovnání tempo HDP (očistěného o vliv sezónnosti a odlišného počtu pracovních dní) akcelerovalo až na mimořádně vysoká 2,0 % ve 4. čtvrtletí 2005, což by odpovídalo celoročnímu růstu o více než 8 %. Od tohoto vrcholu mezičtvrtletní dynamika HDP zvolnila na 1,5 % v 1. čtvrtletí a následně na 1,2 % ve 2. čtvrtletí 2006.

¹ Zpracováno na základě statistických dat známých do 8. září 2006.

Ekonomika se pohybuje ve vzestupné fázi ekonomického cyklu a vykázaný růst HDP již přes dva roky přesahuje odhady růstu potenciálního produktu. Záporná produkční mezera se tak uzavřela ve 2. pololetí 2005 a přešla do kladných hodnot. Velikost kladné produkční mezery se pohybuje okolo 1 % potenciálního produktu. Jelikož je ekonomický vzestup doprovázen rovněž akcelerací potenciální výkonnosti, vysoký růst zatím nevede k tlakům ohrožujícím makroekonomické rovnováhy, může však být spojován s mírným zrychlením spotřebitelských cen i se zpomalením zlepšování salda obchodní bilance.

Pozitivní je i relativně příznivá výdajová struktura, i když vývoj v posledním období naznačuje změny směrem ke zrychlení domácí poptávky. Ta byla hlavním zdrojem ekonomického růstu v 1. pololetí 2006, když zlepšování zahraničněobchodní bilance se zbožím a službami ve stálých cenách se v 1. pololetí takřka zastavilo.

Na straně nabídky se ekonomický vzestup opírá v největší míře o průmysl, ve kterém se projevil náběh nových výrobních kapacit. Hrubá přidaná hodnota (HPH podle národních účtů) tak zaznamenala v roce 2005 nárůst o 12,5 % s následnou akcelerací na 21,4 % v 1. čtvrtletí, respektive 18,6 % ve 2. čtvrtletí 2006. Dále se o příspěvek k růstu HDP podělila zejména odvětví obchodu, peněžnictví a pojišťovnictví. Celková HPH vzrostla v roce 2005 o 6,7 % při zrychlení až na 7,5 % v 1. čtvrtletí, resp. 6,6 % ve 2. čtvrtletí.

Hlavní příčinou poměrně nízké nominální dynamiky HDP (o 7,1 % v roce 2005 a o 8,0 % a 7,6 % v 1. a 2. čtvrtletí 2006) vzhledem k reálnému růstu HDP je pokračující pokles směnných relací v zahraničním obchodě. Pokles cen dosahovaných vývozci o 1,7 % v 1. pololetí 2006 se oproti předchozímu roku mírně zlepšil (pokles o 2,2 % v roce 2005), dovozní ceny však v 1. pololetí vzrostly cca o 0,3 % proti poklesu o 0,5 % v roce 2005. To znamená, že pozitivní výsledek zahraničněobchodní bilance ve stálých cenách se v bilanci v běžných cenách projevuje v podstatně menší míře.

Ztrátu ze zhoršení směnných relací zachycuje alternativní ukazatel k reálnému HDP, tzv. reálný hrubý domácí důchod (HDD, neboli objem důchodů domácích ekonomických subjektů z realizace produkce). Ten dosáhl za rok 2005 růstu jen o 4,8 % a v 1. pololetí 2006 o 5,1 %.

Relativní ekonomická úroveň ČR² ve vztahu k průměru EU-25 v roce 2005 dosáhla podle odhadu Eurostatu 73 %, tedy zhruba úrovně Portugalska. To znamená zlepšení o cca 5 p.b. za poslední dva roky.

Vysokého růstu produktu bylo dosaženo při zvýšení celkové zaměstnanosti o 1,0 % v průměru za 1. pololetí (podle údajů národních účtů). Produktivita práce (HPH ve stálých cenách na jednoho zaměstnaného) zaznamenala podstatný nárůst o 6,2 % v 1. čtvrtletí a 5,4 % ve 2. čtvrtletí 2006.

Průmyslová produkce (na bázi tržeb) meziročně vzrostla o 11,8 %. Tomu odpovídá vedle růstu vývozu také oživení domácí poptávky. Růst průmyslu byl tažen především výrobou dopravních prostředků a zařízení (zvýšení o 26,9 %). Zaměstnanost v průmyslu³ se meziročně zvýšila o 1,7 %, průměrná měsíční mzda vzrostla o 6,4 % a produktivita práce z tržeb o 10,5 %. V červenci se průmyslová výroba zvýšila o 11,8 %.

Stavebnictví s meziročním růstem produkce o 4,1 % se vyrovnalo se skluzem z prvních měsíců, způsobeným klimatickými podmínkami. Při nárůstu počtu pracovníků³ o 1,0 % se produktivita ze stavebních prací ve srovnatelných cenách zvýšila o 3,1 %. Průměrná měsíční mzda vzrostla o 6,2 %. V červenci se stavební produkce meziročně zvýšila o 12,2 %.

V odvětvích služeb⁴ sledovaných ČSÚ se celkové tržby ve stálých cenách meziročně zvýšily o 4,5 % a proti stejnému období roku 2005 tak zrychlily růst o 1,7 procentního bodu. Vývoj tržeb jednotlivých odvětví však probíhal nerovnoměrně.

Situace na trhu práce byla v 1. pololetí ovlivňována zejména vysokým růstem ekonomiky. Celková zaměstnanost podle výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) se nadále zvyšovala (meziročně o 1,7 %). Počet zaměstnanců vzrostl o 1,9 %, počet podnikatelů o 0,4 % (po předchozím poklesu). Zvýšila se jak míra ekonomické aktivity, tak i míra zaměstnanosti.

Nezaměstnanost podle VŠPS (mezinárodně srovnatelná metodika) se snižuje od 2. čtvrtletí 2004. Míra nezaměstnanosti se v průměru za 1. pololetí 2006 meziročně snížila o 0,6 p.b. na 7,5 %.

² Více viz. Kapitola 2.1

³ Údaj z měsíčního šetření za podniky s 20 a více pracovníky

⁴ Sledované služby zahrnují maloobchod, ubytování a stravování, ostatní činnosti převážně osobního charakteru, dopravu, spoje, činnosti v oblasti výpočetní techniky a ostatní podnikatelské činnosti.

Konzistentní obraz s VŠPS dává i vývoj míry nezaměstnanosti podle registrace na úřadech práce. Vzhledem ke zrychlení ekonomického růstu nad odhadovaný potenciální růst se míra volných pracovních míst⁵ od 2. čtvrtletí 2003 rovněž mírně zvyšuje. To odpovídá cyklickému charakteru vývoje nezaměstnanosti při nezlepšujících se strukturálních parametrech trhu práce⁶.

Průměrná hrubá nominální mzda⁷ se v 1. pololetí 2006 zvýšila o 7,0 %, tedy více než o 1 p.b. rychleji než v roce 2005. V podnikatelské sféře dosáhl přírůstek průměrné mzdy 7,2 %, v nepodnikatelské sféře 5,9 %. Růst kupní síly průměrných mezd při přepočtu indexem spotřebitelských cen byl v meziročním porovnání v zásadě srovnatelný s 1. pololetím 2005.

Vzhledem k vývoji produktivity práce lze současný mzdový vývoj považovat za přiměřený, nezakládající inflační rizika.

Přes zrychlení inflace lze českou ekonomiku stále považovat za nízkoinflační, s důvěryhodnou měnovou politikou centrální banky. V červnu 2006 se spotřebitelské ceny meziročně zvýšily o 2,8 % (o 1,0 p.b. více než před rokem). Přitom více než dvě třetiny z cenového růstu bylo dáno administrativními opatřeními (příspěvek 2,0 p.b.). Klouzavá roční průměrná míra inflace stoupla jen nepatrně a dosáhla 2,5 % (o 0,1 p.b. více než před rokem). V červenci meziroční inflace zrychlila na 2,9 % a v srpnu na 3,1 %.

Nárůst cen domácích zemědělských výrobců, tažený především skokovým vzestupem cen v rostlinné výrobě, dosáhl maxima v červnu 2006. Jejich úroveň na konci 1. pololetí výrazně překonala hodnoty loňského roku. Naopak ceny živočišné výroby byly meziročně nižší. Po zpomalení cen průmyslových výrobců v roce 2005 se v 1. pololetí 2006 inflace v produkčních odvětvích opět zrychlila. Meziroční pokles cen o 0,3 % v prosinci 2005 byl postupně vystřídán 2,4procentním růstem v červnu 2006.

Klíčová sazba měnové politiky (pro dvoutýdenní repo operace) byla centrální bankou během celého pololetí udržována beze změny. Její nastavení k 30. 6. 2006 bylo na 2,00 %, tedy pod 2,75 % ECB. Záporný úrokový diferenciál se tak vůči eurozóně nadále prohluboval. Měnové podmínky se sice změkčily v úrokové složce, přísnější

⁵ Podíl volných pracovních míst ke všem pracovním místům v ekonomice.

⁶ Toto tvrzení odpovídá i analýze podle Beveridgeovy křivky, která vyjadřuje vztah nezaměstnanosti a volných pracovních míst v čase.

⁷ Za organizace nad 19 zaměstnanců, organizace nepodnikatelské pokryty plně.

však byla kurzová složka vzhledem k apreciaci CZK. Celkové reálné měnové podmínky byly hodnoceny jako neutrální až mírně přísné. Se silícím očekáváním zpřísnění měnové politiky nabral tvar výnosové křivky na peněžním trhu strmější sklon. V červenci ČNB zvýšila základní 2T repo sazbu na 2,25 %.

Akcelerace růstu peněžní zásoby, započatá na konci minulého roku, se během 1. pololetí letošního roku postupně utlumovala. Tempa růstu obou peněžních agregátů se ovšem pohybovala na vysokých úrovních. Průměrný objem měnového agregátu M2 v 1. pololetí 2006 vzrostl meziročně o 8,6 %, objem likvidních peněz vzrostl ještě více (o 14,0 %). Pokračující tendence k preferenci likvidity opět mírně zvýšila podíl agregátu M1 na celkových peněžích M2.

Akciový trh vykázal oproti rekordům v loňském roce slabší výkony jak v růstu obchodovaných objemů, tak v úrovni akciového indexu. Celkový objem obchodů se v 1. pololetí 2006 snížil o 7,9 % a průměrný akciový index byl oproti stejnému období předchozího roku o 5,6 % nižší. Naopak obchodovaná hodnota dluhopisů byla letos o 23,9 % větší.

V rámci institucionálního uspořádání byl v roce 2005 zahájen integrační proces dohledu nad finančním trhem. Od 1. 4. 2006 vznikl v ČNB jednotný dohledový orgán nad celým finančním trhem ČR.

Vnější nerovnováha, vyjádřená podílem deficitu běžného účtu na HDP, která se od 3. čtvrtletí 2004 do konce roku 2005 zlepšila o téměř 5 p.b. na -2,1 %, se v průběhu 1. pololetí 2006 (v ročním vyjádření) mírně zhoršila a podle odhadu dosáhla -3,1 %. Zpomalilo se razantní zlepšování obchodní bilance, ke zhoršení podílu BÚ/HDP přispěly i meziročně horší výsledky bilance služeb, bilance výnosů a běžných převodů.

Vývoz i dovoz dosahoval v 1. pololetí 2006 vysoké dynamiky, obchodní bilance se od poloviny roku 2005 udržuje v přebytku. Vzhledem ke snižování předstihu tempa růstu vývozu před dovozem se však přebytek nezvýšil a dosáhl 37,2 mld. Kč, tedy téměř stejné výše, jako v roce 2005. Vývoj zahraničního obchodu byl příznivě ovlivněn především růstem exportu silničních vozidel. Pozitivní vliv mělo i zrychlení ekonomického růstu ve světě a zejména ve státech EU. Vysoká dynamika růstu objemu zahraničního obchodu byla dosažena i přes nepříznivé faktory, jako byly stále rostoucí ceny ropy a plynu a trvalá aprece koruny především vůči EUR. To svědčí o zvyšující se konkurenční schopnosti české ekonomiky, ale co je ještě významnější – roste i necenová, tj. kvalitativní konkurenceschopnost produkce.

Směnné relace v obchodu se zbožím⁸ se v průměru za 1. pololetí 2006 meziročně zhoršily o 4,0 % při snížení vývozních cen o 1,9 % a růstu dovozních cen o 2,1 %. Meziročně tak zhoršily ekonomickou situaci podnikové sféry. Největší vliv na tomto zhoršení měly suroviny a nerostná paliva a z významných komoditních skupin ještě polotovary a strojírenská produkce.

V 1. pololetí 2006 CZK meziročně zpevnila vůči oběma světovým měnám. Nominální kurz proti EUR v průměru za toto období posílil o 5,5 %, proti USD o 1,0 % při vrcholu meziročního posílení ke konci pololetí. V červenci a srpnu 2006 byla koruna meziročně silnější vůči EUR o 6,1 % a 5,0 %, proti USD o 11,6 % a 9,4 %.

Devizové rezervy centrální banky k 30. červnu 2006 činily 681,6 mld. Kč, tj. 23,9 mld. EUR. Tento stav byl o 1,2 mld. EUR nižší než ke konci roku 2005.

⁸ Podle statistiky výběrových indexů cen v zahraničním obchodě ČSÚ.

Vnější prostředí⁹

Dynamický růst světové ekonomiky pokračoval i v 1. pololetí 2006. Nejrychleji rostly ekonomiky Číny, Indie a dalších asijských zemí. Na vývoj hospodářství se zejména ve vyspělých ekonomikách podepisují vysoké ceny surovin, především ropy, jejíž cena šplhá k novým rekordům.

Americká ekonomika vzrostla za rok 2005 o 3,2 %. Růstová dynamika pokračovala i v 1. pololetí 2006, kdy sezónně očištěný HDP vzrostl v 1. čtvrtletí 2006 proti stejnému období předchozího roku o 3,7 %, ve 2. čtvrtletí o 3,6 %. Růst HDP byl tažen zejména soukromou spotřebou, která však v důsledku pokračujícího růstu úrokových sazeb postupně oslabovala. Vysoké úrokové sazby zdražily hypotéky, což ztížilo dluhové financování spotřeby. Na cenové tlaky, způsobené především rostoucími náklady vstupů, reagovala centrální banka sérií zvýšení základní úrokové sazby až na hodnotu 5,25 % v červnu 2006. Výrazně kladný úrokový diferenciál spojený se zájmem o americká aktiva vedl v roce 2005 ke zhodnocování dolaru ve vztahu k euru až na 1,18 USD/EUR. Rok 2006 byl naopak ve znamení oslabování dolaru, který se v červnu 2006 ustálil zhruba na hodnotě 1,28 USD/EUR. Zdrojem neklidu stále zůstává dvojitý deficit: jednak neustále rostoucí deficit běžného účtu (6,5 % HDP), jednak stále vysoký deficit rozpočtu.

Růst eurozóny se v roce 2005 zpomalil, meziroční růst jen byl 1,4 %. Od počátku roku 2006 zaznamenala eurozóna oživení. Sezónně očištěný HDP vzrostl v 1. čtvrtletí 2006 proti stejnému období předchozího roku o 2,1 %, ve 2. čtvrtletí pak o 2,6 %. Rostl zejména export a investice, zvyšoval se i import. Došlo ke zlepšení ve spotřebě domácností, která dlouhodobě zaostávala.

Situace se zlepšila i v Německu, kde byl ekonomický růst nadále tažen vysokou dynamikou exportu. Na německém trhu práce došlo po dlouhé době k mírnému snížení nezaměstnanosti. Hrozbou pro ECB se stává vysoká inflace, na kterou centrální banka reagovala opakovaným zvýšením úrokových sazeb. K poslední úpravě sazeb na hodnotu 3,00 % došlo v srpnu 2006.

⁹ S využitím databáze Eurostatu ke dni 8. 9. 2006.

Středoevropské ekonomiky mají dlouhodobě vyšší dynamiku než západní Evropa, nicméně jejich růst je diferencovaný.

Slovenská ekonomika v roce 2005 vzrostla o 6,1 % a byla spolu s českou nejrychlejší v regionu. Vysoký růst na Slovensku, tažený především spotřebou domácností, pokračoval i v roce 2006. V 1. čtvrtletí sezónně očištěný HDP vzrostl oproti stejnému období předchozího roku o 6,3 %. Ve 2. čtvrtletí dosáhl meziroční hodnoty 6,2 %. Externí šoky v podobě zvyšujících se cen vstupů negativně ovlivňovaly vývoj inflace, na kterou NBS zareagovala opakovaným zvyšováním základní úrokové sazby. K poslednímu navýšení na 4,50 % došlo v červenci 2006.

Naproti tomu v Polsku růst HDP citelně zpomalil z 5,3 % v roce 2004 na 3,2 % v roce 2005. Ve druhé polovině roku však začal postupně akcelarovat a v 1. čtvrtletí 2006 dosáhl meziročně 4,6 %, ve 2. čtvrtletí pak 5,6 %. V Polsku i na Slovensku nadále přetrvává vysoká nezaměstnanost, která má výraznou regionální dimenzi a strukturální charakter.

Také maďarská ekonomika, která se v regionu vyvíjí nejméně příznivě, v roce 2005 zmírnila dynamiku a vzrostla o 4,1 % proti 5,2 % v roce 2004. Reálný meziroční růst ve 2. čtvrtletí 2006 mírně zpomalil na 4,0 % ve srovnání s obdobím předchozím (4,3 %). Maďarsko trápí především narůstající deficit veřejných financí, který se nedaří úspěšně korigovat. V důsledku špatného hodnocení maďarské ekonomiky musí centrální banka udržovat úrokové sazby na vysoké úrovni. V první polovině roku 2006 došlo k jejich trojímu navýšení na současných 7,25 %.

Cena ropy Brent dosáhla za rok 2005 průměru 54,4 USD za barel, což je o 42 % více proti roku 2004. Růst pokračoval i v roce 2006. Ve 2. čtvrtletí se cena barelu ropy vyšplhala k 69,8 USD, v srpnu 2006 potom byla prolomena hranice 78 USD/barel. Zvýšená poptávka a řada jednorázových okolností držela cenu během roku velmi vysoko. Otvírání nových nalezišť zatím příliš nepokročilo, zato se dále zvýšila geopolitická rizika v oblasti Perského zálivu. To vedlo k pokračujícímu napětí na trzích, při kterém i malá zakolísání vedla k prudkému vzestupu ceny.

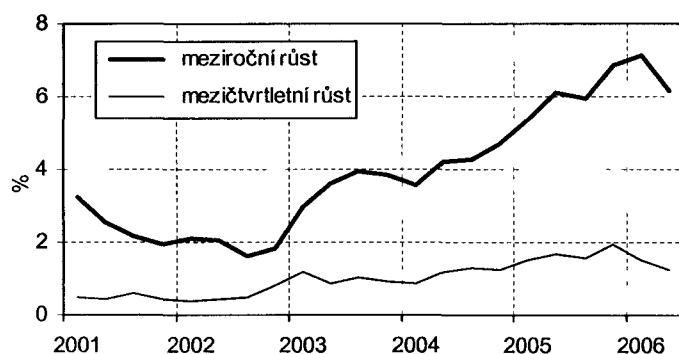
Všeobecně je možné shrnout, že vývoj vnějšího prostředí, s výjimkou světových cen paliv a některých dalších komodit, byl pro českou ekonomiku pozitivní a poskytl jí růstové impulsy zejména v oblasti zahraničního obchodu.

2. Ekonomický výkon

2.1 Hrubý domácí produkt

Ekonomický růst v ČR dosahuje nejvyšších temp v historii srovnatelné časové řady¹⁰. V roce 2005 se hrubý domácí produkt zvýšil reálně o 6,1 % a v 1. pololetí jeho meziroční růst dosáhl 6,6 %. ČR se tak stala po pobaltských zemích nejrychleji rostoucí ekonomikou EU. V mezičtvrtletním srovnání tempa HDP, očištěná o sezónní vlivy a rozdílný počet pracovních dní, dosáhla v 1. čtvrtletí 2006 úrovně 1,5 % a ve 2. čtvrtletí 1,2 %, což by při udržení obdobné dynamiky odpovídalo ročnímu růstu mezi 5 až 6 %.

Graf 1 : Hrubý domácí produkt
(stálé ceny)

Pramen: ČSÚ

Cyklická pozice ekonomiky se podstatněji nemění. Aktuální růst HDP převyšuje současné odhady potenciálního růstu. Ekonomický vzestup je ovšem doprovázen zrychlováním růstu potenciálního produktu a rozšiřování kladné produkční mezery zůstává pozvolné. Podle posledních odhadů dosahuje produkční mezera zhruba +1 % potenciálního HDP. Tlaky na porušení ekonomické rovnováhy zůstávají omezené. Prvními známkami těchto tlaků v důsledku narůstající kladné produkční mezery mohou být zrychlení dovozu v posledním období a mírná akcelerace tržního pohybu spotřebitelských cen.

¹⁰ Údaje národních účtů včetně HDP byly znovu předmětem metodologické revize, která spočívala především v odvětvové a sektorové alokaci nepřímo měřených finančních zprostředkovatelských služeb (FISIM) a změně klasifikace těchto služeb mezi konečnou spotřebu a mezispotřebu. Důsledkem revize je zvýšení úrovně HDP v letech 1995 – 2005 v průměru o 1,4 % a změna temp reálného růstu HDP v rozmezí od -0,5 do +0,4 p.b.

Zvyšování potenciální výkonnosti ekonomiky se opírá zejména o nárůst kapitálové vybavenosti prostřednictvím zahraničních i domácích investic a zlepšování technologických i institucionálních parametrů. Tyto pozitivní změny na nabídkové straně ekonomiky jsou doprovázeny příznivou výdajovou strukturou ekonomického růstu, když jeho hlavními zdroji jsou čistý export (především v roce 2005) a investice při umírněném vývoji spotřební poptávky domácností a vlády.

Růst HDP v běžných cenách se navzdory zvýšení reálné dynamiky v roce 2005 zpomalil a dosáhl pouze 7,1 %. Nárůst úhrnné cenové hladiny HDP měřené implicitním deflátořem tak dosáhl 0,9 %. V 1. pololetí 2006 dosáhl meziroční růst HDP v běžných cenách 7,8 % při růstu deflátořu o 1,4 %. Vedle růstu spotřebitelských cen se do tohoto výsledku promítá zejména zhoršení směnných relací v zahraničním obchodě. Zatímco dovozní ceny v posledním období rostou (v roce 2005 pokles o 0,5 %, v 1. pololetí 2006 nárůst o 2,1 %), korunové ceny dosahované domácími vývozci zaznamenaly citelný pokles (v roce 2005 o 2,2 % a v 1. pololetí 2006 o 1,9 %).

Zhoršení směnných relací se projevuje rovněž (proti HDP) podstatně nižšími tempy reálného HDD, který vyjadřuje objem důchodů plynoucích do ekonomiky z realizace produkce. Jedná se v podstatě o HDP upravený o zisk (ztrátu) ze zlepšení (zhoršení) směnných relací. Reálný HDD dosáhl v roce 2005 růstu pouze o 4,8 % a v 1. pololetí 2006 o 5,1 %.

Ekonomická úroveň ČR vyjádřená pomocí ukazatele HDP na obyvatele (při přepočtu na standard kupní síly¹¹) dosáhla podle posledních odhadů Eurostatu v roce 2005 zhruba 73 % průměru EU. ČR se tak spolu s Maltou a Portugalskem řadí do skupiny zemí, která svou úroveň zaostává za průměrem EU téměř o 30 %. Mezi novými členskými zeměmi dosahují vyšší úrovně pouze Kypr a Slovinsko. Rychlost reálné konvergence měřené pomocí HDP na obyvatele se v posledních letech zvýšila. Od roku 2000 se ČR přiblížila průměrné úrovni EU o cca 9 p.b., z toho 5 bodů připadá na období posledních dvou let.

¹¹ Standard kupní síly (PPS) je umělá peněžní jednotka používaná v rámci EU k přepočtu ekonomických agregátů pro účely mezinárodních srovnání. Poměr této jednotky vůči národním měnám je vypočten tak, aby za stejné množství této jednotky bylo možno nakoupit v jednotlivých zemích stejné množství zboží a služeb. Jedná se tedy v principu o přepočet na základě parity kupní síly (PPP).

2.1.1 Poptávka a nabídka

Domácí poptávka

Výdaje na konečnou spotřebu a tvorbu hrubého kapitálu dosáhly v roce 2005 nárůstu o 2,1 % reálně a 4,4 % nominálně. V průběhu roku 2005 domácí poptávka postupně zrychlovala svůj růst a v 1. pololetí 2006 se meziročně reálně zvýšila o vysokých 6,3 %. Akcelerace byla dána jak silnější spotřebou domácností, tak intenzivnější investiční aktivitou. Růst v 1. pololetí 2006 je také výrazně ovlivněn enormní tvorbou zásob, které v běžných cenách v tomto období byly o plných 54,1 mld. Kč (tj. 3,4 % čtvrtletního HDP) vyšší než v roce předchozím.

Tabulka 2 : Výdaje na hrubý domácí produkt

		2004	2005					2006	
			rok	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q
HDP, běžné ceny	<i>mld. Kč</i>	2781,1	2978,2	691,1	757,9	752,1	777,0	746,4	815,7
HDP, běžné ceny	<i>mzr. %</i>	7,9	7,1	7,4	6,7	6,5	7,7	8,0	7,6
HDP, stálé ceny	<i>mzr. %</i>	4,2	6,1	5,4	6,1	5,9	6,9	7,1	6,2
Konečná spotřeba	<i>mzr. %</i>	0,8	1,8	0,8	1,9	3,1	1,4	2,8	1,2
domácností	<i>mzr. %</i>	2,5	2,4	1,8	2,5	2,7	2,4	3,7	3,8
vlády	<i>mzr. %</i>	-3,2	0,7	-1,4	0,8	4,5	-1,0	0,8	-3,4
neziskových institucí	<i>mzr. %</i>	9,1	0,0	1,0	-1,5	-4,1	4,6	1,2	1,6
Tvorba hrubého kapitálu	<i>mzr. %</i>	8,2	2,9	1,9	0,6	1,9	7,3	12,4	17,8
fixního	<i>mzr. %</i>	4,7	3,6	2,3	3,8	3,8	4,4	6,8	5,3
Vývoz	<i>mzr. %</i>	21,1	10,6	16,5	5,9	10,9	10,1	17,6	10,2
Dovoz	<i>mzr. %</i>	18,2	4,9	10,1	-0,3	6,3	4,8	15,5	10,2

Pramen: ČSÚ

Výdaje na konečnou spotřebu domácností, které tvoří zhruba polovinu domácí poptávky, od počátku roku 2005 zrychlují svoji meziroční dynamiku až na 3,8 % ve 2. čtvrtletí 2006, což je nejvyšší růst této položky od roku 2003¹². Zdrojem pro rychlejší růst spotřeby domácností se stal disponibilní důchod, který se nominálně zvýšil v roce 2005 o 5,4 % a v 1. pololetí 2006 o 6,5 %. Současné zrychlení cenového vývoje ovšem znamenalo, že v reálném vyjádření je růst disponibilního důchodu (deflováno deflátořem spotřeby domácností) v 1. pololetí 2006 stejný jako v roce 2005 a to pouze 3,6 %. Tempo spotřebních výdajů domácností za 1. pololetí pouze nepatrně předstihlo dynamiku disponibilního důchodu, což znamenalo v podstatě stagnaci míry hrubých úspor.

¹² Údaje za sektor domácností byly značně ovlivněny revizí národních účtů. Hodnocení se proto poměrně významně odlišuje od poslední zprávy o ekonomickém vývoji, která byla součástí Státního závěrečného účtu.

V sektoru vládních institucí převládá i nadále úsporné spotřební chování. Soustavný pokles výdajů na spotřebu, který trvá od počátku roku 2004, byl přerušen pouze pořízením nadzvukových letounů v průběhu roku 2005. V 1. pololetí 2006 zaznamenala spotřeba vlády reálný pokles o 1,4 %.

Tvorba hrubého fixního kapitálu stejně jako výdaje na spotřebu postupně zvyšují svoji růstovou dynamiku. Intenzivní investiční aktivita je přitom tažena zejména investicemi strojního charakteru, zatímco stavební investice od počátku roku 2005 mírně klesají. Podstatným zdrojem zůstává příliv zahraničních investic. V nadcházejícím období lze navíc očekávat zvýšený přísun finančních prostředků v rámci strukturálních aktivit EU, které budou směřovat zejména do infrastrukturních investic. Hrubá tvorba kapitálu celkem, tj. včetně změny stavu zásob a ceností, dosáhla v 2. čtvrtletí 2006 výjimečného tempa 17,8 %, za 1. pololetí 2006 to bylo 15,3 %. Neobvykle vysoká tvorba zásob, která významně přispěla k celkovému růstu HDP, zůstává zatím obtížně ekonomicky interpretovatelná.

Čistá zahraniční poptávka

Nejdůležitějším faktorem zrychlení ekonomického růstu na straně poptávky se od roku 2004 stal čistý export. Náběh nových exportně orientovaných produkčních kapacit spolu s odstraněním zbývajících obchodních bariér po vstupu do EU vedly k prudkému zvratu dlouhodobě nepříznivých tendencí v zahraničním obchodě.

Saldo bilance v obchodu se zbožím a službami v běžných cenách se zlepšilo z -58,8 mld. Kč v roce 2003 na +57,7 mld. Kč v roce 2005. Těžiště tohoto zlomu leží v obchodu se zbožím, což je výrazem nárůstu konkurenční schopnosti českých producentů. Příznivých výsledků bylo přitom dosaženo v podmínkách relativně nepříznivých vnějších faktorů. Výkon ekonomik hlavních obchodních partnerů zůstává i přes zlepšení poměrně slabý, ceny ropy se pohybují na rekordně vysokých úrovních a směnný kurz koruny se vyznačuje apreciačním trendem, který sice na jedné straně zmírňuje dopad vysokých cen dovážených komodit, ale na druhé straně vystavuje domácí vývozce souvislému tlaku pramenícímu z oslabování jejich cenové konkurenceschopnosti.

V 1. čtvrtletí 2006 se rychlé zlepšování vnější bilance poněkud zpomalilo a poprvé od roku 2003 dosáhl dovoz v běžných cenách vyššího tempa než vývoz.

Vzhledem k poklesu směnných relací v roce 2005 o 1,7 % a v 1. čtvrtletí 2006 dokonce o 2,4 % je však vztah mezi tempy vývozu a dovozu ve stálých cenách příznivější než v cenách běžných. Zatímco v roce 2005 dosáhl předstih tempa vývozu ve stálých cenách 5,7 p.b., v 1. čtvrtletí 2006 se tento předstih snížil na 2,1 p.b. a ve 2. čtvrtletí se jejich tempa vyrovnala. Celkově za 1. pololetí 2006 si tempo vývozu ve stálých cenách zachovalo předstih ve výši 1 p.b.

Výsledek za 2. čtvrtletí potvrdil započatou tendenci k přesunu růstové dynamiky od zahraniční k domácí poptávce. V roce 2005 zaznamenala bilance zahraničního obchodu zbožím a službami příspěvek k růstu HDP v rozsahu 4,0 p.b. a podílela se na celkovém růstu zhruba ze dvou třetin. Naproti tomu v 1. pololetí 2006 se růst HDP odvíjel zejména od zvýšení domácí poptávky a zahraniční obchod se na ekonomické dynamice podílel pouze minimálně (přibližně z jedné desetiny).

Nabídka

Zvyšující se produkční kapacitu a konkurenceschopnost nabídkové strany ekonomiky je možné hodnotit jako jednu z hlavních příčin vysokého ekonomického růstu. Vzestup zaznamenává především odvětví průmyslu, podporované rozsáhlými investicemi zejména v automobilovém průmyslu. V roce 2005 se zvýšila HPH v průmyslu reálně o 12,5 % a v 1. čtvrtletí 2006 tento růst akceleroval až na 19,7 %, ve 2. čtvrtletí 2006 zpomalil na 16,5 %. Na celkovém zvýšení HPH se tak v 1. pololetí 2006 podílel převážně průmysl. Solidní dynamiku si již delší dobu udržuje odvětví obchodu, v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví se dynamika zpomaluje.

Tabulka 3 : Tvorba hrubé přidané hodnoty

		2004	2005					2006	
			rok	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q
HPH, běžné ceny	<i>mld. Kč</i>	2496,0	2670,8	622,2	680,9	673,5	694,1	671,7	733,7
HPH, běžné ceny	<i>mzr. %</i>	6,5	7,0	6,7	6,9	6,4	8,0	8,0	7,7
HPH, stálé ceny	<i>mzr. %</i>	4,0	6,7	5,9	6,6	6,4	7,6	7,5	6,6
Zemědělství, lesnictví, rybolov	<i>mzr. %</i>	7,1	10,2	26,1	46,3	-7,2	2,7	1,2	-11,1
Průmysl	<i>mzr. %</i>	8,9	12,5	10,0	13,4	14,7	12,0	19,7	16,5
Stavebnictví	<i>mzr. %</i>	5,4	-1,0	-3,5	-0,4	1,2	-2,2	-10,3	1,1
Obchod, pohostinství, doprava	<i>mzr. %</i>	1,7	4,7	4,8	4,2	2,7	7,0	3,1	4,9
Peněžnictví, komerční služby	<i>mzr. %</i>	3,7	9,2	10,8	4,5	10,4	11,4	4,3	2,1
Ostatní služby	<i>mzr. %</i>	-1,5	-1,0	-3,8	-2,4	1,1	1,5	0,5	0,2

Pramen: ČSÚ, propočet MF

Podíl služeb na tvorbě HPH se udržuje na úrovni okolo 60 %. Z důvodu dynamického vývoje průmyslu nedochází ke strukturálnímu přibližování k úrovním obvyklým ve vyspělých zemích EU, kde podíl služeb v průměru přesahuje 70 %.

Růst HPH v zemědělství se po rychlém nárůstu v 1. pololetí 2005 zpomalil a v 1. čtvrtletí 2006 HPH stagnovala, aby ve 2. čtvrtletí již zaznamenala pokles. Velmi nízkých přírůstků dosahují rovněž odvětví veřejných služeb. V odvětví stavebnictví pokračuje po vzepjetí v roce 2004, daném zejména zvýšenou stavební aktivitou před přeřazením stavebních prací ze snížené do základní sazby DPH, dlouhodobý pokles HPH. Propad v 1. čtvrtletí 2006 meziročně o 10,3 % byl ovšem prohlouben nepříznivými klimatickými podmínkami, výsledek v následujícím čtvrtletí lze považovat za stagnaci.

2.1.2 Produktivita a mzdy

Produktivita práce na makroekonomické úrovni, měřená ukazatelem HPH na jednoho zaměstnaného, vzrostla v roce 2005 o 5,9 %, když růstu HPH o 6,7 % bylo dosaženo při nárůstu zaměstnanosti o 0,7 % (vše podle údajů národních účtů). Ekonomický růst je tažen především zvyšováním produktivity a pouze v omezené míře extenzivnějším využitím výrobního faktoru práce. Vývoj na trhu práce nicméně reagoval na vyšší ekonomickou dynamiku a růst zaměstnanosti se v roce 2005 postupně zrychloval. V 1. čtvrtletí 2006 dosáhl meziroční růst produktivity 6,7 % (růst HPH o 7,5 %, zvýšení zaměstnanosti o 0,8 %). Ve 2. čtvrtletí 2006 meziroční růst produktivity práce zpomalil na 5,4 % (růst HPH o 6,6 %, zaměstnanosti o 1,1 %).

Tabulka 4 : Produktivita a mzdy (podle národních účtů)

		2004	2005				2006		
			rok	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q
Produktivita práce ¹⁾	mzr. %	3,8	5,9	5,3	5,9	5,7	6,6	6,7	5,4
Nominální průměrná mzda ²⁾	mzr. %	5,9	4,7	4,3	4,3	5,8	4,6	6,0	7,0
Reálná průměrná mzda									
deflátor HPH ³⁾	mzr. %	3,3	4,4	3,5	4,1	5,8	4,3	5,5	5,9
deflátor spotřeby domácností ⁴⁾	mzr. %	2,8	2,9	2,8	2,9	4,0	2,2	3,1	4,2
Jednotkové mzdové náklady ⁵⁾	mzr. %	1,9	-1,1	-1,0	-1,5	0,0	-1,9	-0,6	1,5

Pramen: ČSÚ, propočet MF

¹⁾ Hrubá přidaná hodnota ve stálých cenách na jednoho zaměstnaného (fyzické osoby).

²⁾ Objem mezd a platů v běžných cenách na jednoho zaměstnance (fyzické osoby).

³⁾ Nominální průměrná mzda deflovaná deflátozem hrubé přidané hodnoty.

⁴⁾ Nominální průměrná mzda deflovaná deflátozem spotřeby domácností.

⁵⁾ Podíl nominální průměrné mzdy a produktivity práce.

Nominální makroekonomická průměrná mzda, vyjádřená jako objem mezd a platů na jednoho zaměstnance, se v roce 2005 zvýšila o 4,7 %. V průběhu 1. pololetí 2006 rostla tato veličina rychleji (o 6,0 %, resp. 7,0 % v jednotlivých čtvrtletích). Výslednicí vzestupu produktivity při relativně nízkém růstu nominálních mezd byl v roce 2005 pokles jednotkových mzdových nákladů o 1,1 %. Meziroční pokles jednotkových mzdových nákladů pokračoval i v 1. čtvrtletí 2006, ve 2. čtvrtletí došlo k jejich mírnému růstu.

Dynamika průměrné mzdy v reálném vyjádření v posledních letech zaostává za růstem produktivity práce, což přispívá k omezení mzdově-nákladových i poptávkových inflačních tlaků. Dlouhodobě přiměřený vývoj produktivity a mezd je jedním z podstatných faktorů nízkoinflačního prostředí v ČR. Růst reálné mzdy deflované pomocí deflátoru HPH dosahuje vyšších hodnot než při deflování pomocí deflátoru spotřeby domácností. Tuto skutečnost je možné interpretovat tak, že vzhledem k pomalejšímu růstu cenové hladiny produkce proti cenám, kterým čelí spotřebitelé, znamená daný nárůst nominálních mezd pro producenty vyšší reálné zatížení, než jak se reálně zvyšuje kupní síla příjemců těchto mezd.

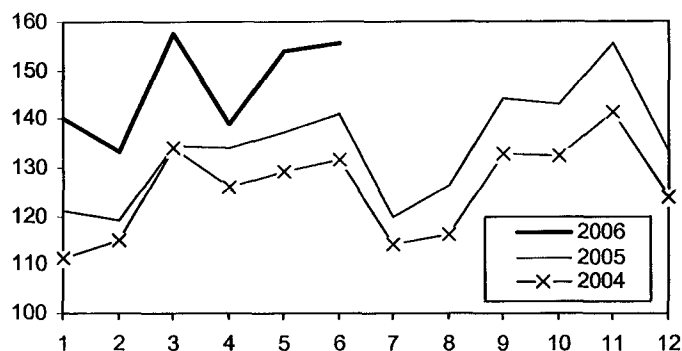
2.2 Hlavní produkční odvětví

Výkon jednotlivých odvětví (měsíční zjišťování, stálé ceny)

Průmysl si v průběhu 1. pololetí roku 2006 udržoval dvouciferný růst, a to i přes vyšší korunové ceny dovážených surovin (i při apreciaci koruny). Pro podniky bylo důležité, že došlo jak ke zrychlení tempa domácí poptávky, tak k vyšší dynamice růstu v zemích EU. Pozitivně působil rovněž náběh nových výrobních kapacit (především u výroby automobilů, jejich komponent a náhradních dílů), vstup dalších zahraničních investorů, přechod na nové výrobky v rámci strukturálních změn, plynulé zakázkové krytí výroby a zvýšení exportního výkonu. Nové kapacity a moderní technologie posílily konkurenceschopnost produkce.

V meziročním srovnání dosáhl v 1. pololetí 2006 růst průmyslové produkce 11,8 % (proti 5,3 % v 1. pololetí 2005). Na celkových tržbách¹³, které se meziročně zvýšily o 12,4 %, dosáhl podíl tržeb z přímého vývozu 48,7 % (b.c.).

Graf 2 : Průmyslová výroba
(průměrný měsíc roku 2000 = 100, s.c.)

Pramen: ČSÚ

Celkové zvýšení dynamiky růstu v průmyslu významně ovlivnily podnikatelské subjekty pod zahraniční kontrolou. Jejich tržby se zvýšily o 20,8 % a tvořily 58,8 % (b.c.) z celkových tržeb průmyslu. Vzhledem k exportní orientaci těchto podniků a lepšímu napojení na zahraniční trhy poskytované mateřskými společnostmi byly téměř dvě třetiny jejich produkce určeny pro vývoz. S tím souvisel i jejich růst tržeb z přímého vývozu (meziročně o 14,8 %).

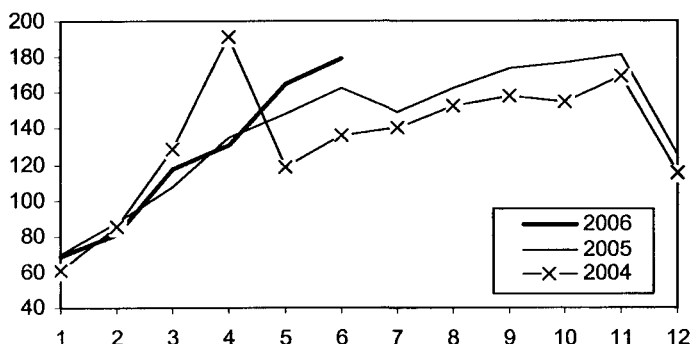
Vývoj v průmyslu je i nadále určován výsledky zpracovatelského průmyslu, který v 1. pololetí 2006 meziročně zvýšil svou produkci o 13,0 %. U výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody došlo k mírnému růstu o 2,4 %. Výkon v těžbě nerostných surovin se snížil o 2,0 %.

Ve zpracovatelském průmyslu rostla především výroba dopravních prostředků a zařízení (o 26,9 %), výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení (o 18,9 %) a výroba a opravy strojů a zařízení jinde nezařazených (o 17,4 %). Výroba textilií, textilních a oděvních výrobků pokračovala v poklesu, ten se však již zpomalil na 1,7 %. Těto produkci stále silněji konkurují dovozy asijské provenience.

Stavební výroba pokračovala v 1. pololetí 2006 v růstu. Její výkon byl na počátku roku ovlivněn nepříznivými klimatickými podmínkami. Meziroční růst za celé stavebnictví dosáhl 4,1 % (za 1. čtvrtletí jen 0,5 %).

¹³ Tržby v průmyslu z měsíčního šetření za podniky s 20 a více zaměstnanci.

Graf 3 : Stavební výroba
(průměrný měsíc roku 2000 = 100, s.c.)

Pramen: ČSÚ

Zvýšená poptávka po stavebních pracích byla vyvolána jednak státními zakázkami (zejména do infrastruktury), jednak zakázkami zahraničních i domácích investorů (obchodní, logistická a administrativní centra a výrobní haly). Pro některé investiční projekty byly získány finanční prostředky také ze strukturálních fondů EU.

Impulem růstu stavební výroby bylo rovněž další zvýšení poptávky v bytové výstavbě. Příznivé podmínky pro získání hypoték, vyšší úvěry ze stavebního spoření i očekávané změny v sazbě DPH od začátku roku 2008 spolu s podporami manželů při získání prvního bytu umožnily stavebním firmám v 1. pololetí 2006 zahájit výstavbu více než 20 tisíc bytů, což je cca o 14 % více než ve stejném období roku 2005.

Objem stavebních prací¹⁴ v tuzemsku na nové výstavbě, modernizacích a rekonstrukcích se v 1. pololetí 2006 zvýšil o 3,7 %. Jejich podíl na stavebních pracích v tuzemsku činil 88,4 %. Rovněž práce na opravách a údržbě stavebních objektů (s podílem 10,9 %) rostly o 5,2 %. Zbytek činily ostatní práce. Převaha nabídky stavebních prací nad poptávkou vedla některé firmy k využití kapacit na zahraničních zakázkách i ve východoevropských zemích. Svědčí o tom nárůst stavebních prací provedených v zahraničí o 64,8 %. Podíl těchto prací na stavební výrobě je však stále ještě nízký (2,0 %).

V 1. pololetí 2006 se zvýšil objem tržeb za odvětví sledovaných služeb¹⁵ meziročně o 4,5 % (proti 2,8 % ve stejném období roku 2005).

¹⁴ Práce v tuzemsku i v zahraničí z měsíčního šetření za podniky s 20 a více zaměstnanci.

¹⁵ Sledované služby zahrnují maloobchod, ubytování a stravování, ostatní činnosti převážně osobního charakteru, dopravu, spoje, činnosti v oblasti výpočetní techniky a ostatní podnikatelské činnosti.

Jejich největší část (cca 46 %) byla vytvořena v podnicích maloobchodu včetně motoristického segmentu, kde růst dosáhl 6,8 %. Zvyšování maloobchodních tržeb bylo důsledkem růstu disponibilního důchodu. Mezi faktory s negativním dopadem patřily některé změny ve struktuře výdajů domácností. Šlo především o dlouhodobě rostoucí podíl výdajů na bydlení (nájemy vč. plateb za dodávky energií, vody a dalších služeb), splátky hypoték či vyšší výdaje za spojové technologie.

Tržby v pohostinství a ubytování se meziročně snížily o 2,6 %, v dopravě o 3,2 % vzrostly. K růstu tržeb ve spojích (o 3,7 %) přispěly vedle telekomunikací i poštovní služby, které tak po šesti čtvrtletích naznačily možnou změnu trendu se vývoji.

Mzdy a reálná produktivita práce (podniky s 20 a více zaměstnanci)

V průmyslových podnicích pokračoval v 1. pololetí 2006 předstih reálné produktivity práce z tržeb před růstem nominálních mezd. Odrazilo se to v meziročním snížení jednotkových mzdových nákladů o 3,7 %, což podpořilo konkurenceschopnost českého průmyslu. Ve stavebnictví byl vztah mezd a produktivity práce i nadále nepříznivý. Jednotkové mzdové náklady se zvýšily o 3,0 %.

Tabulka 5 : Jednotkové mzdové náklady

		2004	2005				2006		
			rok	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q
Průmysl									
průměrná nominální mzda	mzr. %	7,0	4,7	3,8	5,1	5,0	4,6	6,3	6,5
reálná produktivita práce	mzr. %	10,5	8,2	5,7	8,1	9,2	9,7	13,9	7,4
jednotkové mzdové náklady	mzr. %	-3,1	-3,3	-1,8	-2,8	-3,8	-4,6	-6,6	-0,8
Stavebnictví									
průměrná nominální mzda	mzr. %	6,2	3,8	2,6	4,4	5,1	2,8	6,3	6,2
reálná produktivita práce	mzr. %	5,3	0,9	-4,4	-2,5	3,0	3,9	-2,1	6,1
jednotkové mzdové náklady	mzr. %	0,9	2,9	7,3	7,1	2,0	-1,1	8,6	0,1

Pramen: ČSÚ, propočty MF

Mzdově nákladové tlaky se tak v tomto období do cen průmyslových výrobců neprosazovaly a do cen stavebních prací, vzhledem k rostoucí konkurenci, jen omezeně.

2.3 Ekonomické výsledky nefinančních podniků ¹⁶

(v běžných cenách, podniky se 100 a více zaměstnanci)

V 1. pololetí 2006, kdy pokračovala tendence zrychlování hospodářského růstu, se poměrně výrazně zlepšilo finanční hospodaření v nefinančních podnicích. Vytvořený hrubý zisk (výsledek hospodaření před zdaněním) ve výši 174,2 mld. Kč byl meziročně o 21,8 % vyšší (ve srovnatelném období 2005 pokles o 2,8 %).

Výsledky hospodaření nefinančních podniků ovlivňovala jak rostoucí domácí investiční i spotřebitelské poptávka, tak i růst vývozu. Tomu se dařilo i přes zpevnění měnového kurzu. Směnné relace se v 1. pololetí dostaly do záporných hodnot a ekonomickou situaci podniků jako celku zhoršovaly.

Rychlejší růst výnosů než nákladů zvýšil nejen objem zisku, ale také počet ziskových organizací. Zlepšila se také úroveň efektivnosti hospodaření měřená rentabilitou nákladů a rentabilitou vlastního kapitálu.

Příznivý vývoj poptávky se projevil ve vyšším růstu výkonů včetně obchodní marže (meziročně o 16,1 %), takže i přes růst výkonové spotřeby o 18,4 % byla vytvořena poměrně vysoká účetní přidaná hodnota¹⁷ s meziročním růstem 10,7 %. Z ní vypočtená produktivita práce se meziročně zvýšila o 8,1 %. Ve struktuře celkových nákladů (meziročně vyšší o 13,3 %) pokračovalo zvyšování podílu výkonové spotřeby, v níž se projevovat růst cen některých vstupů. Mzdová náročnost výkonů se mírně snižovala.

Vlastní zdroje na financování akumulace, které podniky v 1. pololetí 2006 vytvořily, lze orientačně vyčíslit na 235 mld. Kč (při 24procentní zálohové dani). V porovnání s propočtem potřeby zdrojů ve výši cca 140 mld. Kč byl v 1. pololetí 2006 vytvořen přebytek zdrojů.

Celkové zásoby vzrostly meziročně o 4,7 % (v tom kategorie zásoby materiálu o 2,3 %, kategorie zásoby vlastní výroby o 6,5 % a kategorie zásoby zboží o 4,6 %). Vlastní kapitál vzrostl o 15,4 % a jeho podíl na celkových pasivech se zvýšil o 1,0 p.b.

¹⁶ Údaje za rok 2006 jsou předběžné, za rok 2005 jsou semidefinitivní.

¹⁷ Účetní přidaná hodnota nezahrnuje promítnutí zisků a ztrát z držby, daně z produktů snížené o dotace na produkty a další úpravy nezbytné pro výpočet výkonů a mezispotřeby.

2.4 Ekonomické výsledky finančních institucí

Finanční instituce hospodařily v I. pololetí 2006 s celkovým hrubým ziskem 42,8 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 14,2 %. Pokles hrubého zisku zaznamenaly všechny segmenty sektoru, největší (39,8 %) byl u peněžních nebankovních institucí. Počet zaměstnanců v sektoru zůstal stabilizovaný.

Tabulka 6 : Ekonomické výsledky za 1. pololetí 2006

Ukazatel		Peněžní bankovní instituce (bez ČNB)	Peněžní nebankovní instituce	Pojišťovny	Penzijní fondy	Celkem
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	osoby %	35647 98,5	10416 106,3	14161 98,6	447 98,8	60671 99,8
Výsledek hospodaření před zdaněním ¹⁾	mld. Kč %	27,0 95,9	7,6 60,2	6,4 95,2	1,7 75,6	42,8 85,8
Výnosy celkem ²⁾	mld. Kč %	93,7 107,0	125,0 111,5	136,7 71,4	4,3 109,2	359,7 91,0
z toho: finanční výnosy ²⁾	mld. Kč %	79,2 106,6	27,6 95,3	x x	4,2 109,0	x x
z toho: úroky výnosové	mld. Kč %	58,3 108,4	x x	x x	x x	x x
předepsané hrubé pojistné ³⁾	mld. Kč %	x x	x x	62,1 102,0	13,7 126,6	x x
Náklady celkem ²⁾	mld. Kč %	72,5 111,0	117,4 118,0	130,3 70,5	2,6 153,7	322,8 91,9
z toho: finanční náklady ²⁾	mld. Kč %	27,6 109,3	24,6 116,2	x x	1,6 209,3	x x
z toho: úroky nákladové	mld. Kč %	24,1 108,0	x x	x x	x x	x x
náklady na pojistná plnění ³⁾	mld. Kč %	x x	x x	29,7 110,6	6,1 130,3	x x
Stav vlastního jmění k:						
počátku období	mld. Kč	212,7	246,0	58,6	9,3	526,5
konci období	mld. Kč	206,9	236,0	53,8	4,2	501,0

Pramen: ČSÚ a propočty MF

¹⁾ Výsledek hospodaření u bankovních peněžních institucí není rozdílem celkových nákladů a celkových výnosů. Je vyšší (nižší) o zisk (ztrátu) z vybraných finančních operací.

²⁾ Celkové a finanční výnosy (náklady) u bankovních peněžních institucí nezahrnují zisky (ztráty) z vybraných finančních operací účtované do výnosů (nákladů) avšak vykazované jako saldo těchto zisků a ztrát výsledkově (součást výsledku hospodaření před zdaněním).

³⁾ Přijaté příspěvky od účastníků penzijního připojištění (předepsané hrubé pojistné) a vyplacené dávky (náklady na pojistná plnění) nejsou u penzijních fondů součástí jejich výnosů a nákladů.

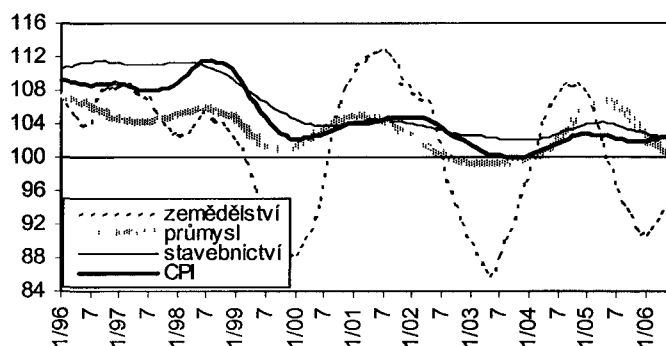
3. Cenový vývoj

Růst spotřebitelských cen se v 1. pololetí 2006 v porovnání s 1. pololetím 2005 zrychlil. Největší vliv mělo zvýšení cen energií (elektřiny a plynu) pro domácnosti na počátku roku 2006, což se projevilo v dalším růstu nákladů na bydlení. Dalším důležitým faktorem byl vývoj cen ropy na světových trzích. Jejich růst v 1. pololetí 2006 se primárně prosažoval do cen pohonných hmot a v cenách dopravy i díky faktu, že trend posilování kurzu koruny proti USD (který v 1. pololetí 2005 výrazně korigoval korunový růst cen ropy) se v 1. pololetí 2006 výrazně zpomalil. Pokles cen domácích zemědělských výrobců v průběhu roku 2005 se promítal se zpožděním v meziročním poklesu cen potravin až do konce května 2006.

Růst produkčních cen byl v 1. pololetí 2006 mírný. Ve všech hlavních odvětvích došlo k akcelerujícím tendencím. Nevíce patrné bylo zrychlení růstu zemědělských cen, dané vzestupem cen rostlinných výrobků. Do cen průmyslových výrobců se promítl globální nárůst cen energetických komodit. Také vývoj cen služeb a stavebních prací naznačuje zrychlení tempa růstu, prozatím však na nízkých úrovních.

Graf 4 : Spotřebitelské ceny a ceny výrobců

(průměr hladiny cen za posledních 12 měsíců k průměru předchozích 12 měsíců)

Pramen: ČSÚ

3.1 Spotřebitelské ceny

Meziroční růst spotřebitelských cen, patrný již od května 2005, se za 1. pololetí 2006 v porovnání s 1. pololetím 2005 zrychlil o 1,3 p.b. na 2,9 %. Změnu dynamiky pohybu cen v tomto období akcelerovaly především administrativní¹⁸ cenové vlivy (jejich příspěvek se v 1. pololetí 2006 v průměru zvýšil o 1,2 p.b. na 2,3 p.b.), zatímco dynamika tržního pohybu cen se prakticky neměnila. Akcelerující faktor růstu spotřebitelských cen, který dominuje jejich vývoji od června 2005 (zvýšení cen

¹⁸ Změny maximálních cen, věcně usměrňovaných cen a ostatní necenová opatření (změna daní).

telekomunikačních služeb v květnu a následné razantní zdražení zemního plynu pro domácnosti od října 2005) byl dále posílen rozhodnutími ERÚ (Energetický regulační úřad) o zvýšení cen energií pro domácnosti od ledna 2006 jakož i změnou věcně usměrňovaných cen k 1. 1. 2006. Od ledna 2006 dále vzrostly ceny elektřiny o 9,0 %, zemního plynu o 4,8 %, tepla a teplé vody o 6,3 %, vodného o 3,4 %, stočného o 5,0 %.

Dalším významným faktorem, který trvale zasahuje do vývoje spotřebitelských cen, jsou ceny ropy na světových trzích. Její ceny se od počátku roku 2006 po většinu období pohybují nad 60 USD/barel. V dolarovém vyjádření vzrostla meziročně průměrná cena ropy Brent v 1. pololetí 2006 o 32,7 %. Posílení kurzu CZK/USD, které koriguje tento růst v korunovém vyjádření, se v porovnání s 1. pololetím 2005 výrazně zpomalilo (o 11,9 p.b.) na 1 % a průměrná korunová cena ropy ve stejném období se tak zvýšila o 31,2 %. Průměrná cena nejprodávanejšího benzínu Natural 95 byla však vyšší jen o 11,7 % vzhledem k tomu, že spotřební daň, která má vysoký podíl ve struktuře jeho ceny, se nezměnila.

V souhrnu přestaly převažovat v ekonomice faktory působící k udržení nízké inflace. Růst cen vnějších nákladových vstupů nebyl, v porovnání s 1. pololetím 2005, již tak výrazně korigován meziročním posilováním kurzu koruny. Díky tomu ceny dovozu, zejména vlivem cen ropy a zemního plynu, převážně rostly. Trend absolutního poklesu cen domácích zemědělských výrobců, patrný do dubna 2005, se změnil po cca ročním zpomalování poklesu od března 2006 v růst a v závěru 1. pololetí 2006 přispěl k růstu cen potravin.

V červnu 2006 došlo ve srovnání s červnem 2005 ke zrychlení meziročního růstu cen o 1,0 p.b. na 2,8 %. Převážně (96,3 %) se na tomto růstu podílel cenový vývoj ve 4 oddílech spotřebitelského koše. Rozhodující podíl na meziročním růstu spotřebitelských cen v červnu 2006 (71,4 %) připadá na růst cen v oddíle bydlení, voda, energie, paliva. Ceny zemního plynu vzrostly o 30,0 % (to je nejvíce od října 2004), elektřiny o 9,0 %, tepla a teplé vody o 12,1 %, vodného o 3,2 %, stočného o 5,5 %, likvidace pevných odpadů o 1,7 %.

Výrazně nižší podíl na růstu cenové hladiny měly ceny v oddíle doprava (růst o 10,7 %). V dopravě vzrostly zejména ceny pohonných hmot o 8,3 %, i když se jejich meziroční růst v červnu 2006 oproti předchozímu měsíci zpomalil o 2,1 p.b. (vyšší přírůstek v červnu 2005).

Ještě menším podílem k růstu meziroční inflace přispívaly oddíly potravin a nealkoholické nápoje a stravování a ubytování (shodně po 7,1 %). V oddíle potravin a nealkoholické nápoje došlo v červnu 2006 po předcházejících 6 měsících meziročních poklesů k obratu. Důvodem bylo zejména zvyšování cen pekárenských výrobků a obilovin v květnu (o 2,4 %) a zejména pak v červnu 2006 (o 7,4 %). Ceny pekárenských výrobků, jmenovitě chleba a pečiva, zaznamenaly naposledy výrazný vzestup cen ve 4. čtvrtletí 2003 a 1. čtvrtletí 2004, kdy reagovaly na růst cen obilí u zemědělských výrobců. U současného růstu cen k tomu přistupuje ještě zdražování energetických vstupů pro výrobu a rozvoz.

Naopak proti zvyšování cenové hladiny v 1. pololetí 2006 i nadále trvale působil dlouhodobý pokles cen odívání a obuvi (o 6,5 %), bytového vybavení a zařízení domácnosti (o 1,5 %). Ve třech oddílech spotřebního koše rostly ceny v porovnání s červnem 2006 meziročně pomaleji.

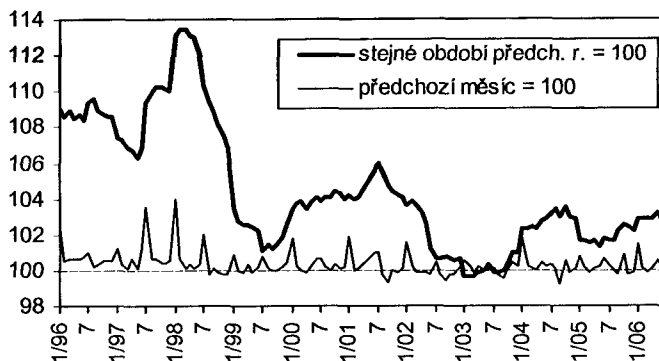
Tabulka 7 : Index spotřebitelských cen

Oddíl č.	váha v koši %	2005		2006		
		červen sopr=100	příspěvek k růstu	červen sopr=100	příspěvek k růstu	
		%	p.b.	%	p.b.	
	Ú h r n	1000,0	101,8	1,8	102,8	2,8
1	Potravin y a nealkoholické nápoje	197,6	100,4	0,1	100,9	0,2
2	Alkoholické nápoje, tabák a narkotika	79,2	100,6	0,1	101,1	0,1
3	Odívání a obuv	56,9	95,1	-0,2	93,5	-0,3
4	Bydlení, voda, energie, paliva	236,4	104,0	1,1	107,4	2,0
5	Bytové vybavení, zařízení domácností; opravy	67,9	97,9	-0,1	98,5	-0,1
6	Zdraví	14,3	107,8	0,1	103,7	0,1
7	Doprava	101,4	100,2	0,0	103,2	0,3
8	Pošty a telekomunikace	22,5	114,2	0,3	101,4	0,1
9	Rekreace a kultura	95,5	100,9	0,1	101,4	0,1
10	Vzdělávání	4,5	102,5	0,0	103,9	0,0
11	Stravování a ubytování	74,2	103,4	0,3	102,7	0,2
12	Ostatní zboží a služby	49,5	100,3	0,0	101,8	0,1

Pramen: ČSÚ

Ceny zboží ke konci června 2006 meziročně vzrostly úhrnem o 2,5 % a ceny služeb o 3,2 %, což je u zboží o 1,9 p.b. více resp. u služeb o 0,5 p.b. méně než tomu bylo v červnu 2005.

Graf 5 : Spotřebitelské ceny

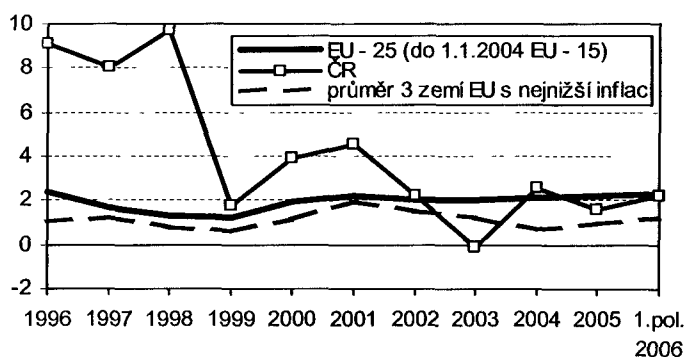

Pramen: ČSÚ

Průměrná míra inflace se v celém průběhu 1. pololetí 2006 zvyšovala a dosáhla v červnu 2,5 %, což je jen o 0,1 p.b. více než v červnu 2005, ale o 0,6 p.b. více než v prosinci 2005.

Inflace na bázi HICP. Klouzavá míra inflace HICP se v ČR v červnu 2006 oproti červnu 2005 zrychlila o 0,1 p.b. a dosáhla 2,2 %. V zemích EU-25 bylo v červnu 2006, v porovnání s červnem 2005, rovněž zaznamenáno zrychlování klouzavé míry inflace. Průměr za EU-25 v červnu 2006 dosáhl 2,3 %, což bylo o 0,1 p.b. více než v červnu 2005 (průměr za EU-15 se ve stejném období zvýšil o 0,3 p.b. a dosáhl rovněž 2,3 %).

Graf 6 : Spotřebitelské ceny – HICP v %
(průměrná míra inflace)

Pramen: ČSÚ, EUROSTAT, propočty MF

3.2 Ceny výrobců

V 1. čtvrtletí roku 2006 meziroční tempo růstu cen průmyslových výrobců stagnovalo na hodnotě 0,3 %. Ve 2. čtvrtletí 2006 dynamika mírně akcelerovala, když ceny v průmyslu meziročně vzrostly o 1,3 %. Během prvních šesti měsíců dosáhl meziroční růst průměrné hodnoty 0,8 %.

Nejvýznamnějším faktorem, který působil na změnu celkové hladiny průmyslových cen, se stal vývoj v oblasti výroby a rozvodu elektrické energie, plynu a vody. Lednové zvýšení cen o 6,7 % vyhouplilo průměrný meziroční index v 1. pololetí 2006 na hodnotu 107,9 (oproti 107,0 v 1. pololetí 2005).

Ke zvýšení inflace v průmyslu přispěly i ceny nerostných surovin, které v 1. pololetí roku 2006 vzrostly o 0,6 % (oproti 17,4 % v 1. pololetí 2005). Na rozdíl od předcházejícího roku letos vzrostly více ceny ostatních nerostných surovin (2,0 % oproti 1,1 %). Ceny rašeliny, lignitu a uhlí byly meziročně vyšší jen o 0,2 % (oproti 22,7 %).

Naopak ve zpracovatelském průmyslu se ceny průměrně snížily o 0,3 % (oproti růstu o 4,8 % v 1. pololetí 2005). Nárůst cen koksu a rafinérských výrobků (o 15,5 %), strojů (o 1,6 %) a elektrických a optických zařízení (o 1,4 %) byl více než vykompenzován snížením cen základních kovů, hutnických a kovodělných výrobků (o 4,6 %) a cen potravinářských výrobků, nápojů a tabáku (o 2,5 %), jež mají v rámci zpracovatelského průmyslu největší váhu. K poklesu cen také došlo u dopravních strojů (o 1,1 %). Ostatní dílčí položky zpracovatelského průmyslu zaznamenaly jen drobné odchylky od cenové stability.

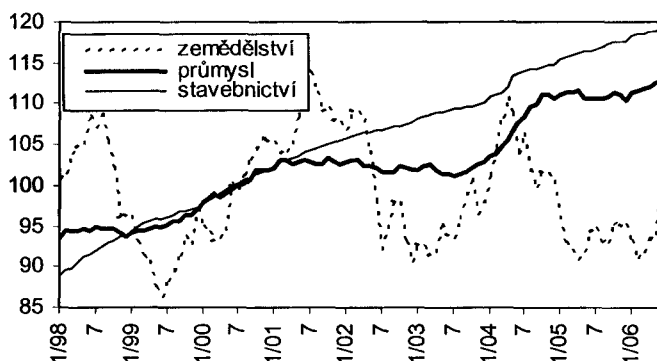
Ceny stavebních prací v 1. pololetí roku 2006 v průměru meziročně vzrostly o 2,4 %, což je o 1,1 p.b. méně než v minulém roce. Meziroční údaje v jednotlivých měsících vykázaly téměř konstantní dynamiku.

Ceny tržních služeb v produkční sféře v 1. pololetí roku 2006 meziročně vzrostly průměrně o 3,7 % (což je o 2,2 p.b. méně než v 1. polovině roku 2005). Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo u cen vodného a stočného (o 5,3 %), dále výrazně zdražily podnikatelské služby (o 4,3 %), poštovní a telekomunikační služby (o 3,9 %) a služby v peněžnictví (v průměru o 2,7 %). Nejméně vzrostly ceny v pojišťovnictví a nákladní dopravě (shodně o 1,3 %).

Ceny zemědělských výrobců průměrně meziročně v 1. polovině roku 2006 vzrostly o 1,5 % (oproti poklesu o 2,5 % v 1. pololetí roku 2005). Nejnižší průměrné ceny byly zaznamenány v únoru. Poté následoval pozvolný růst až do června, kdy došlo k dramatickému skokovému navýšení, ve kterém se odrazil ostrý vzestup cen rostlinné výroby. Vývoj v zemědělství se setrvale odlišuje od ostatních cenových okruhů v produkční sféře. Nadále potvrzoval přetrvávající volatilitu cen v tomto segmentu ekonomiky závislou na klimatických podmínkách.

Nárůst cen rostlinné výroby v 1. pololetí roku 2006 (o 12,2 % oproti propadu 37,8 % 1. pololetí předcházejícího roku) byl zapříčiněn prudkým navýšením cen brambor, zeleniny a ovoce v měsíci červnu. Naopak ceny živočišných výrobků se snížily o 3,1 % (oproti růstu o 6,6 %).

Graf 7 : Ceny výrobců
(bazické indexy, průměr roku 2000=100)

Pramen: ČSÚ, propočty MF

Ze střednědobého pohledu (v letech 2002 až 1. polovina 2006) rostou nejrychleji ceny tržních služeb, následované okruhem cen stavebních prací. Hladina cen průmyslových výrobců byla až do roku 2003 relativně stabilní, avšak v roce 2004 se značně zvýšila a od konce roku 2004 opět setrvává na relativně stabilní úrovni. Ke střednědobému snížení cen došlo v lesnictví. Vysokou volatilitu můžeme sledovat u vývoje cen zemědělských výrobců, jež také střednědobě poklesly.

4. Trh práce

Výrazný ekonomický růst se v 1. pololetí 2006 na trhu práce projevoval pokračujícím růstem zaměstnanosti a poklesem nezaměstnanosti. Meziročně se zvýšila jak míra zaměstnanosti, tak i ekonomické aktivity. Přírůstek počtu osob ekonomicky neaktivních v zásadě odpovídal demografickému vývoji, rozšiřování vzdělávání u mladistvých a prodlužování pracovního věku. Růst průměrné mzdy byl adekvátní růstu produktivity práce a nezakládal inflační tlaky.

Strukturální problémy trhu práce však i přes pokles nezaměstnanosti a růst zaměstnanosti přetrvávají.

Tabulka 8 : Základní ukazatele trhu práce

		2004	2005				2006			
			rok	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q	
Zaměstnanost celkem VŠPS ¹	<i>mzr %</i>	-0,6	1,2	0,6	1,1	1,7	1,5	1,7	1,6	
	zaměstnanci VŠPS	<i>mzr %</i>	-0,2	2,2	1,7	1,9	2,9	2,3	2,2	1,6
	evidenční ²	<i>mzr %</i>	-0,8	0,8	0,6	0,8	1,0	1,0	1,1	.
Nezaměstnanost VŠPS ³	<i>mzr %</i>	6,3	-3,7	-3,3	-4,1	-3,8	-3,7	-3,5	-8,8	
	MPSV ⁴	<i>mzr. %</i>	3,0	-4,3	-2,0	-4,5	-5,6	-5,2	-5,2	-5,9
Ekonomicky neaktivní VŠPS		<i>mzr %</i>	1,0	0,0	0,5	0,1	-0,5	0,0	-0,1	0,6
Průměrná mzda evidenční ²		<i>mzr %</i>	6,6	5,4	5,8	5,3	6,2	4,6	6,9	.

Pramen: ČSÚ, MPSV

¹⁾ Zaměstnaný VŠPS pracoval v referenčním týdnu alespoň 1 hodinu

²⁾ Zaměstnanci (fyzické osoby) v evidenčním počtu podniku nad 19 zaměstnanců a nepodnikatelské sféry celkem

³⁾ Nezaměstnaný VŠPS nepracoval, práci aktivně hledal a byl schopen nastoupit do 14 dnů

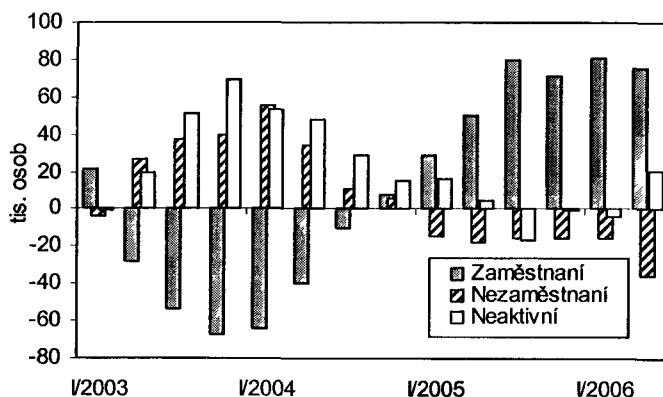
⁴⁾ Nezaměstnaný MPSV vyhověl podmínkám pro registraci na úřadu práce

4.1 Ekonomická aktivita

Přírůstek počtu zaměstnaných podle výběrových šetření pracovních sil (VŠPS) významně převýšil úbytek nezaměstnaných a objem pracovní síly jako jejich součet vzrostl ve většině věkových kategorií.

Graf 8 : Ekonomická aktivita

(meziroční přírůstky)

Pramen: ČSÚ

Míra ekonomické aktivity (poměr pracovní síly k počtu obyvatel daného věku) se v 1. pololetí 2006 ve věkové kategorii 15–64 let meziročně zvýšila o 0,3 p.b. na 70,4 %, u obyvatelstva nad 15 let přírůstkem o 0,2 p.b. dosáhla 59,3 %.

Nejvyšší míra ekonomické aktivity, dlouhodobě přesahující 91 %, byla ve skupině mezi 35–49 lety. Nejvýrazněji rostla v kategorii 55–59 let (průběžně již od roku 2004) a v 1. pololetí 2006 se meziročně zvýšila o 2,4 p.b. na 67 %, neboť mírně přibývalo nezaměstnaných a výrazněji zaměstnaných.

K poklesu míry ekonomické aktivity došlo u kategorií 20-24 let a 30-34 let. V prvním případě je příčinou zejména zvyšování počtu studentů při poklesu nezaměstnanosti. Ve druhém případě došlo ke snížení ekonomické aktivity při mírném růstu nezaměstnanosti vlivem vyššího nárůstu péče o dítě a rodinu koncentrovaném u těchto populačně silných ročníků.

Z regionálního hlediska ekonomická aktivita nejvíce vzrostla v Praze, meziroční pokles byl nejvyšší v Moravskoslezsku a na Severozápadě, přičemž příznivější výsledky byly většinou v 1. čtvrtletí.

Mimo ekonomickou aktivitu bylo v 1. pololetí 2006 v průměru 3564 tis. osob nad 15 let. Nárůst počtu ekonomicky neaktivních meziročně zpomalil o 0,2 p.b. Růst počtu studujících pokračoval, zpomaloval přírůstek důchodců provázaný s prodlouženou a rostoucí pracovní aktivitou vyšších věkových kategorií. Skladba ekonomicky neaktivních se tak u nejdůležitějších kategorií meziročně v zásadě nezměnila – důchodci vzhledem k minimálnímu přírůstku představovali cca 60 %, procentní zastoupení připravujících se na povolání celkem (učiliště, střední školy a terciární vzdělávání celkem) zůstalo na 22 %.

4.2 Zaměstnanost

V hlavním či jediném zaměstnání (což vyjadřuje celkovou zaměstnanost) pracovalo v 1. pololetí 2006 podle výsledků VŠPS v průměru 4806 tisíc osob, meziroční přírůstek činil 1,7 %. Na tomto vývoji se podílelo zejména příznivé prostředí ekonomického růstu, umožňující nejen nárůst zaměstnaneckých míst, ale vytvořil se i prostor pro opětovný přírůstek počtu podnikatelů; pokles počtu členů výrobních družstev průběžně pokračoval.

Celkový počet zaměstnanců a členů produkčních družstev (4035 tisíc osob) vzrostl o 1,9 %, v podnikatelském segmentu bylo při růstu o 0,4 % aktivních 771 tisíc osob. Procentní zastoupení zaměstnaneckého segmentu v celkové zaměstnanosti se v zásadě stabilizuje na 84,0 %.

Výrazně nejvyšší absolutní meziroční přírůstky byly zjištěny v sekundární sféře ve zpracovatelském průmyslu (celkem o 77 tisíc osob), ve stavebnictví po loňském citelném nárůstu došlo k poklesu. Pokles počtu pracovníků pokračoval v primárních

odvětvích, v úhrnu za pololetí k němu došlo i v terciární sféře zejména díky veřejné správě a obraně.

Míra zaměstnanosti (podíl pracujících na počtu obyvatel příslušného věku) se u 15-64letých za 1. pololetí zvýšila o 0,6 p.b. na 65,1 %. Z hlediska mezinárodního srovnání ČR náleží v rámci EU mezi země s nadprůměrnou intenzitou zaměstnanosti. (Podle posledních úplných údajů, zveřejněných Eurostatem za 2. čtvrtletí 2005, byla míra zaměstnanosti 15-64letých v ČR vyšší než v průměru EU 25 a přibližovala se úrovni zemí původní patnáctky.)

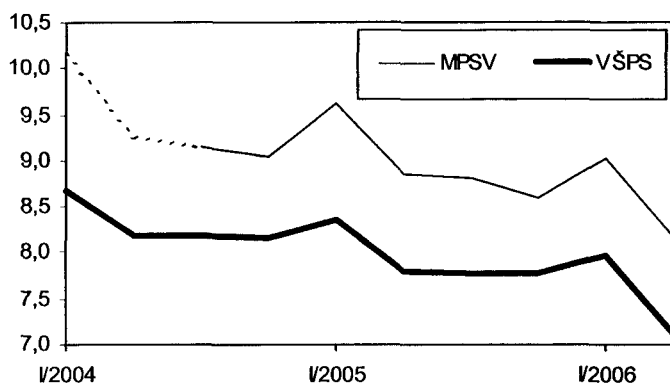
Ke 30. 6. 2006 v ČR legálně pracovalo 230 tisíc cizích státních příslušníků (meziročně o 17,6 % více). Většinou (71,8 %) pracovali v zaměstnaneckém poměru, z nich 63,2 % představovali občané zemí evropského hospodářského prostoru. Počet cizinců podnikajících v ČR na živnostenský list meziročně vzrostl o 5,1 % na 65 tisíc.

Mezi zaměstnanci-cizinci tradičně výrazně převažovali Slováci v počtu 84 tisíce, u nichž je vedle srovnatelného vzdělání i minimální jazyková bariéra, což umožňuje jejich bezproblémové uplatnění téměř ve všech profesích. Ukrajinců zde bylo legálně zaměstnáno 40 tisíc, Poláků 13 tisíc. V pořadí i počtu zahraničních pracovníků výrazně převažují občané z bývalého východního bloku. K systematickému nárůstu však dochází i u občanů z Německa (2 tisíce osob).

4.3 Nezaměstnanost

Pokles nezaměstnanosti lze přičítat jak ekonomickému růstu, tak úpravám legislativy trhu práce i intenzivní činnosti úřadů práce při realizaci programů aktivní politiky zaměstnanosti, včetně individuální pomoci jednotlivým klientům při hledání uplatnění. Ke zpomalení přírůstku nově evidovaných přispívá i snižování počtu nezaměstnaných absolventů škol dané kromě výše uvedeného i demograficky a rozšířením možností práce či praxe v zahraničí, které je zajímavější a dostupnější pro nižší věkové kategorie.

Graf 9 : Míra nezaměstnanosti,
(%, průměr čtvrtletí)

Pramen: ČSÚ, MPSV

Průměrný počet nezaměstnaných v průměru za 1. pololetí 2006 klesl podle dat zjišťovaných na základě VŠPS na 390 tisíc, u registrovaných na úřadech práce na 501 tisíc (o 25, resp. 29 tisíc osob). Údaje o míře nezaměstnanosti, uváděné podle různých metodik výpočtu, se sice lišily v úrovni, avšak vypovídaly o poklesu míry nezaměstnanosti obdobně. Pro mezinárodní srovnávání je obvykle používán údaj o míře nezaměstnanosti podle VŠPS, kde došlo k meziročnímu poklesu v průměru za pololetí o 0,6 p.b. na 7,5 %.

Na trhu práce jsou z hlediska věku dlouhodobě považovány za rizikové nejnižší a nejvyšší kategorie. Podle výsledků VŠPS se zlepšila situace u mladších, počet nezaměstnaných osob mezi 55-59 lety se zvýšil (+5 tisíc), přírůstek zaměstnanosti v této kategorii byl ovšem jednoznačně výraznější (+25 tisíc). Celkový přírůstek populace v tomto segmentu činil 17 tisíc osob. Evidentně tedy zaměstnavatelé využili část osob dříve stojících mimo ekonomickou aktivitu a nezaměstnanými se stali lidé s nevyhovující kvalifikací či jinými osobními problémy.

Podle dosaženého vzdělání dále převažují nezaměstnaní se základním vzděláním spolu s absolventy středního vzdělání bez maturity (představují více než 70 %).

Meziročně došlo podle sledování VŠPS i MPSV k poklesu průměrného počtu dlouhodobě nezaměstnaných, tj. osob nepracujících déle než 1 rok. Tento pokles (v řádu cca 10 tisíc, rychlejší u MPSV) byl však pomalejší než u nezaměstnaných celkem. Průměrný počet dlouhodobě nezaměstnaných za pololetí podle obou statistik stále přesahuje 200 tisíc a jejich podíl na nezaměstnaných celkem se dále o několik procentních bodů zvýšil (průměr za 2. čtvrtletí podle VŠPS na 56,1 %, u koncové hodnoty 2. čtvrtletí podle MPSV na 43,8 %). Další výraznější faktické snižování počtu dlouhodobě nezaměstnaných bude po zvýšení životního minima náročné, neboť jiné než

pracovní příjmy, zejména sociální dávky, většinou dostatečně pokrývají jejich životní náklady. Navíc se často jedná o obtížně zapojitelné osoby s obecně nízkou motivací a ochotou k rekvalifikaci. Dalším problémem dlouhodobé nezaměstnanosti, jehož řešení nelze v krátké době očekávat, je setrvalá neochota mnohých zaměstnavatelů k přijímání matek s menšími dětmi.

V 1. pololetí 2006 připadalo na jedno volné místo 7,3 registrovaných uchazečů, tj. o 2,5 méně než ve srovnatelném období roku 2005. Jednalo se o souběh poklesu počtu nezaměstnaných a přírůstku počtu registrovaných disponibilních míst (ten byl daný nejen ekonomickým růstem, ale i zpřísněnou kontrolou hlášení volných míst úřadům práce podle nového zákona o zaměstnanosti).

Příspěvek v nezaměstnanosti pobíralo v průměru 29,0 % z celkového počtu registrovaných uchazečů, což (po loňském výrazném poklesu způsobeném změnou legislativy) představuje meziročně zvýšení o 1 p.b.

Nezaměstnanost se vyvíjela v jednotlivých regionech rozdílně v závislosti zejména na možnostech tvorby nových pracovních příležitostí a jejich využitelnosti uchazeči z hlediska profesního i dopravní dostupnosti. Prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti byly přednostně směřovány do regionů s vyšší mírou nezaměstnanosti, přesto například v Ústeckém kraji byl meziroční pokles míry nezaměstnanosti nižší než v celostátním průměru, což rovněž svědčí o přetrvávajících strukturálních problémech a nutnosti zrevidovat a případně i zpřísnit podmínky pro kontrolu a poskytování prostředků na aktivní i pasivní politiku zaměstnanosti.

Nejvyšší registrovaná míra nezaměstnanosti je trvale v okresech Most a Karviná. Ke 30. 6. 2006 tam dosahovala 20,5 % a 18,5 %, v Karviné byl registrován i nejvyšší počet uchazečů (26 tisíc).

4.4 Průměrné mzdy

Zrychlení nominálního růstu průměrné mzdy celkem v 1. pololetí roku 2006 (při celkovém růstu počtu zaměstnanců) reflektovalo zejména hospodářské výsledky podniků v podmínkách trvajících výrazného ekonomického růstu. Zvýšení mezd nebylo v rozporu s růstem produktivity práce.

Růst průměrné hrubé mzdy v podnikatelské sféře je dlouhodobě poměrně stabilní, závislý převážně na pozici v hospodářském cyklu. Po nárazových úpravách

tarifního systému a zrušení zákonných dalších platů, prováděných v předchozích letech, se tempo stabilizuje i v nepodnikatelské sféře.

Tabulka 9 : Průměrná mzda

		2004	2005				2006		
			rok	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q
Průměrná mzda celkem	<i>mzr. %</i>	6,6	5,4	5,8	5,3	6,2	4,8	6,9	6,9
nominálně podnikatelská sféra	<i>mzr. %</i>	6,9	5,1	4,9	5,3	5,5	4,9	7,2	7,1
nepodnikatelská sféra	<i>mzr. %</i>	5,7	6,7	8,9	5,5	8,6	4,5	5,9	6,0
Minimální mzda	<i>mzr. %</i>	8,1	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	5,4	5,4
Průměrná mzda celkem	<i>mzr. %</i>	3,7	3,4	4,1	3,7	4,2	2,3	4,0	3,9
reálně (CPI) podnikatelská sféra	<i>mzr. %</i>	4,0	3,1	3,3	3,6	3,6	2,4	4,3	4,1
nepodnikatelská sféra	<i>mzr. %</i>	2,8	4,7	7,2	3,8	6,6	2,1	3,1	3,0
Minimální mzda	<i>mzr. %</i>	5,1	5,3	5,6	5,6	5,2	4,7	2,5	2,4

Pramen: ČSÚ

Zaměstnanci (fyzické osoby) v evidenčním počtu podniku nad 19 zaměstnanců a nepodnikatelské sféry celkem

Meziodvětvová diferenciacie se proti srovnatelnému období roku 2005 opět mírně zvýraznila.. Bezkonkurenčně nejvyšší byla průměrná mzda ve finančním zprostředkování (42 437 Kč při nárůstu o 8,4 %), kde ale došlo i k dalšímu poklesu zaměstnanosti. Mzdy v této sekci OKEČ jsou více než 3krát vyšší než nejnižší průměrné mzdy vyplácené v primárním sektoru. V tomto odvětví se markantně projevuje zrychlování růstu nejvyšších mezd a snižování podílu zaměstnanců s nižší kvalifikací, tedy i ohodnocením. Nejnižší relativní růst nominálních mezd byl zaznamenán v odvětvích (podle sekcí OKEČ) ubytování a stravování (o 5,2 %), obchod a opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost (o 5,4 %) a veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení (o 5,6 %).

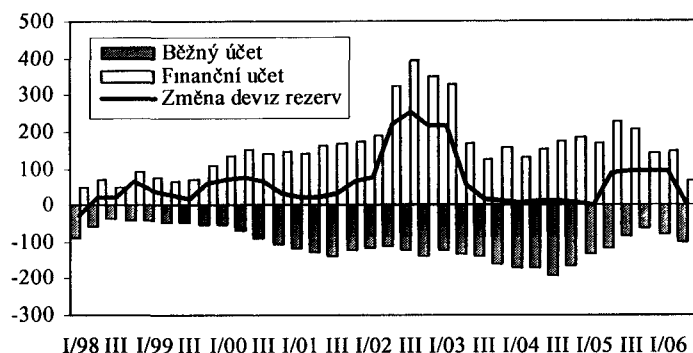
Mzdová diferenciacie se různí nejen z hlediska odvětvového, ale i uvnitř odvětví podle typu i velikosti podniku. V 1. čtvrtletí se dále zvětšil rozdíl výše mezd podle pohlaví, i když obecně platí, že rychleji roste finanční hodnocení kvalifikované a kvalitní práce.

5. Platební bilance

Běžný účet platební bilance za I. pololetí 2006 skončil schodkem ve výši 47,8 mld. Kč. Aktivum finančního účtu 21,2 mld. Kč bylo dáno přílivem přímých zahraničních investic, ostatních investic i finančních derivátů, u portfoliových investic

došlo k odlihu finančních zdrojů. Kapitálový účet skončil přebytkem 1,1 mld. Kč. Devizové rezervy ČNB po vyloučení vlivu kurzových rozdílů poklesly o 0,4 mld. Kč.

Graf 10 : Platební bilance,
(roční klouzavé úhrny, mld Kč)

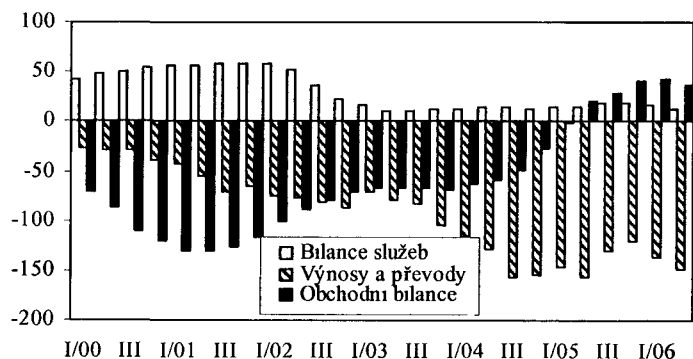
Pramen ČNB, propočty MF

5.1 Běžný účet¹⁹

Pasivum běžného účtu 47,8 mld. Kč znamenalo jeho meziroční zhoršení o 33,9 mld. Kč. Bylo způsobeno zhoršením salda všech položek běžného účtu, tj. obchodní bilance, bilance služeb, bilance běžných převodů a bilance výnosů. Na vnější nerovnováze, vyjádřené podílem deficitu běžného účtu na HDP, se tento vývoj projevil zhoršením z -2,1 % na konci roku 2005 na -3,1 % ve 2. čtvrtletí 2006 v ročním vyjádření.

Saldo obchodní bilance skončilo přebytkem ve výši 37,2 mld. Kč, což znamenalo meziroční stagnaci. Saldo v jednotlivých měsících dosahovalo od počátku roku kladných hodnot, při silném růstu obrátu obchodu se však snižoval předstih dynamiky vývozu před růstem dovozu.

Graf 11 : Běžný účet platební bilance
(roční klouzavé úhrny, mld Kč)

Pramen ČNB, propočty MF

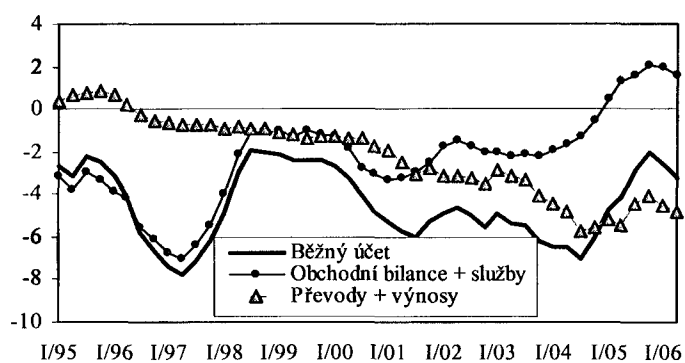
¹⁹ Údaje o zahraničním obchodě se zbožím v roce 2005 podle celní statistiky ČSÚ.

Přebytek bilance služeb 4,3 mld. Kč byl meziročně o 6,3 mld. Kč nižší, což bylo způsobeno poklesem příjmů (o 4,7 mld. Kč) při současném růstu výdajů (o 1,6 mld. Kč). Největší měrou se na tom podílel propad vývozu služeb poskytovaných podniky v rámci přímých investic a nárůst dovozu finančních a pojišťovacích služeb. Meziročně nižší byly rovněž příjmy za dopravní služby v oblasti letecké přepravy a dopravy po železnici.

Bilance výnosů skončila schodkem 85,9 mld. Kč (vyšší o 9,0 mld. Kč), když náklady rostly rychleji než výnosy, a to u investičních výnosů i náhrad zaměstnancům. Nárůst vyplacených dividend z přímých a portfoliových investic tuzemským investorům byl nižší, než dividendy poukázané do zahraničí, naopak růst příjmů z tzv. ostatních investic převýšil růst výdajů.

Bilance běžných převodů dosáhla schodku 3,4 mld. Kč a zhoršila se tak o 18,4 mld. Kč. Do výsledku se promítlo pasivní saldo převodů z České republiky do rozpočtu EU (cca 2,5 mld. Kč) a při meziročním porovnání rovněž vyšší příjmy v 1. čtvrtletí 2005 z titulu splacení části pohledávky Slovenska vůči ČSOB.

Graf 12 : Podíl běžného účtu a jeho složek na HDP
(%, na bázi ročního klouzavého úhrnu)

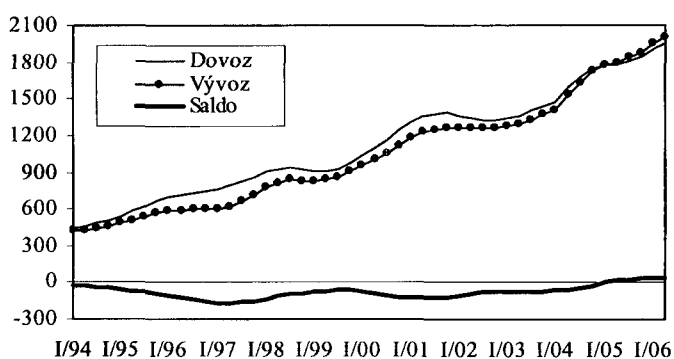
Pramen: ČNB, propočty MF

Obchodní bilance a struktura zahraničního obchodu podle ČSÚ z údajů celní statistiky

Obrat zahraničního obchodu dosahoval v průběhu 1. pololetí 2006 vysoké dynamiky a celkově vzrostl o 14,7 %, vzhledem k snižování předstihu tempa růstu vývozu před dovozem se však zlepšování přebytku obchodní bilance prakticky zastavilo. Největší měrou to bylo způsobeno růstem cen ropy a plynu, dovozní ceny

komoditní třídy paliv (SITC 3) meziročně vzrostly o téměř 30 %. Směnné relace se v průměru za 1. pololetí 2006 meziročně zhoršily o 4,0 %²⁰ při snížení vývozních cen o 1,9 % a růstu dovozních cen o 2,1 %. Kromě nerostných paliv měla největší vliv na tomto zhoršení třída polotovarů. Ceny nevýznamnější třídy strojů a dopravních prostředků klesly jak ve vývozu (o 1,7 %), tak v dovozu (o 1,4 %). V neprospěch obchodní bilance působila i apreciace koruny (vůči euru o 5,5 %), zhodnocení k dolaru (o 1,0 %) jen minimálně kompenzovalo rychle rostoucí ceny paliv. Na druhé straně příznivě působilo zlepšení ekonomické situace zemí eurozóny a v této souvislosti zrychlení růstu exportních trhů. Příznivý vývoj českého zahraničního obchodu za těchto vnějších podmínek potvrzuje nárůst konkurenceschopnosti a stabilitu ekonomického vývoje.

Graf 13 : Obchodní bilance,
(roční klouzavé úhrny, mld. Kč)

Pramen: ČNB, propočty MF

Podle zpřesněných údajů dosáhl vývoz 1037,6 mld. Kč a dovoz 1000,4 mld. Kč. V meziročním srovnání se hodnota vývozu i dovozu v běžných cenách zvýšila o 14,3 %, resp. 15,0 %.

²⁰ Z výběrových indexů v zahraničním obchodě se zbožím.

Tabulka 10 : Vývoj vývozu a dovozu podle teritorií

	Vývoz			Dovoz			Změna salda v mld. Kč 2006/2005
	Index (%)	Podíl (%)		Index (%)	Podíl (%)		
	2006/2005	1.pol.2005	1.pol.2006	2006/2005	1.pol.2005	1.pol.2006	
CELKEM	114,3	100,0	100,0	115,0	100,0	100,0	-0,1
v tom:							
vyspělé tržní ekonomiky	113,6	90,7	90,2	112,4	81,3	79,5	24,7
z toho: EU	113,1	84,8	83,9	112,5	71,8	70,3	22,7
z toho: SRN	105,0	35,1	32,3	107,0	31,4	29,2	-3,1
Slovensko	109,4	8,3	7,9	116,2	5,4	5,4	-0,5
rozvojové země	113,0	3,5	3,5	110,8	5,6	5,4	-1,1
evropské tranzitivní ekonomiky	129,5	2,3	2,6	130,3	0,8	0,9	4,1
Společenství nezávislých států	127,8	2,9	3,3	131,3	7,6	8,6	-13,2
z toho: Rusko	120,3	1,7	1,8	133,4	5,5	6,4	-12,9
ostatní	121,0	0,4	0,4	137,1	4,6	5,5	-14,0
z toho: Čína	121,1	0,4	0,4	137,6	4,5	5,3	-13,9
nespecifikováno	57,9	0,1	0,0	107,2	0,1	0,1	-0,4
Francie	138,3	4,7	5,7	119,0	4,6	4,8	8,8
Itálie	125,0	4,3	4,7	109,8	4,9	4,7	5,7
Nizozemsko	129,1	3,2	3,6	119,6	3,6	3,7	2,4
Polsko	119,1	5,3	5,5	142,2	4,7	5,8	-8,0
Rakousko	100,1	5,8	5,1	101,8	4,1	3,6	-0,6
Spojené království	117,2	4,6	4,7	116,2	2,4	2,4	3,8
USA	110,2	2,5	2,4	104,1	2,7	2,5	1,4
Japonsko	134,2	0,4	0,5	115,1	3,1	3,1	-2,9

Ostatní : Čína, S.Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Pramen: ČSÚ

Z teritoriálního hlediska nedošlo k zásadním změnám ve struktuře zahraničního obchodu, lze však pozorovat značnou diverzifikaci směřování obchodní výměny. Podíl obratu obchodu s EU se mírně snížil (o 1,2 p.b.), což bylo především důsledkem snížení podílu obchodu s Německem (o 2,5 p.b.). Na druhé straně vzrostl podíl obratu s ostatními teritoriálními uskupeními, hlavně Společenstvím nezávislých států (SNS), evropskými tranzitivními ekonomikami a tzv. ostatními zeměmi (hlavně Čína). Nepatrně klesl podíl rozvojových zemí.

Vývoz rostl do všech teritoriálních oblastí. Nejvyšší tempo růstu zaznamenal vývoz do evropských zemí s tranzitivní ekonomikou, do zemí SNS a Číny. Vývoz do členských zemí EU se zvýšil o 13,1 %, nejvíce do Francie, Nizozemska a Itálie. Vysokých temp růstu přes 30 % mimo země EU bylo dosaženo ve vývozu do Rumunska, Japonska a Švýcarska. Z významných partnerů dosáhl meziročně nejhoršího výsledku stagnující vývoz do Rakouska.

Tempo růstu dovozu převýšilo růst vývozu a přebytek obchodní bilance se tak snížil o 0,1 mld. Kč. Objem dovozu ze všech teritoriálních seskupení vzrostl. Nadprůměrného růstu dosáhl dovoz z evropských zemí s tranzitivní ekonomikou, ze zemí SNS a tzv. ostatních zemí. Dovozy z Evropské unie byly vyšší o 12,5 %, na čemž

se nejvíc podílelo Polsko, Nizozemsko, Francie, Slovensko a Spojené království. Největší tempa růstu dovozu z významnějších zemí mimo EU byla dosažena u Číny a Ruska. Dovoz ruské ropy a plynu se zvýšil o 42,1 %, což znamenalo nárůst dovozu o téměř 16 mld. Kč.

Z komoditního hlediska byl pro výsledky zahraničního obchodu stejně jako v předchozích letech nejvýznamnější obchod se stroji a dopravními prostředky (třída SITC 7), který dosáhl přebytku 149,0 mld. Kč a meziročně se tak zlepšil o 37,6 mld. Kč. K navýšení přebytku přispěl především vývoz silničních vozidel a výpočetní techniky. Podíl SITC 7 na celkovém vývozu dosáhl již 53,1 %, podíl této třídy na celkovém růstu vývozu představoval 74,3 %.

Na druhé straně největší meziroční zhoršení bilance (o 26,8 mld. Kč) bylo zaznamenáno u třídy minerálních paliv (SITC 3). Komodit této třídy se dovezlo za 101,6 mld. Kč, což bylo o 29,1 mld. Kč více.

Tabulka 11 : Komoditní struktura

Třídy SITC	Vývoz			Dovoz			Změna salda v mld.
	Index (%)	Podíl (%)		Index (%)	Podíl (%)		
	2006/2005	1.pol.2005	1.pol.2006	2006/2005	1.pol.2005	1.pol.2006	
Celkem	114,3	100,0	100,0	115,0	100,0	100,0	-0,1
0 - Potraviny a živá zvířata	103,9	3,1	2,8	108,4	4,4	4,2	-2,2
1 - Nápoje a tabák	105,5	0,5	0,5	123,7	0,7	0,7	-1,2
2 - Surové materiály (s výj. paliv)	110,6	2,6	2,5	103,0	3,1	2,8	1,7
3 - Nerostná paliva a maziva	108,6	3,0	2,8	140,2	8,3	10,2	-26,8
4 - Živočišné a rostlinné oleje	158,8	0,1	0,1	121,2	0,2	0,2	0,1
5 - Chemikálie	108,4	6,4	6,1	107,3	11,4	10,6	-2,3
6 - Tržní výrobky	106,3	22,6	21,0	111,0	21,3	20,6	-7,5
7 - Stroje a přepravní zařízení	121,3	50,1	53,1	117,2	39,4	40,2	37,6
8 - Průmyslové výrobky	108,6	11,6	11,0	109,3	11,0	10,4	0,1
9 - Komodity jinde nezařazené	141,5	0,0	0,0	61,7	0,1	0,1	0,4

Pramen: ČSÚ

Kromě strojů a dopravních prostředků se na zlepšení bilance podílely ještě třídy surových materiálů bez paliv (SITC 2), třída živočišných a rostlinných olejů (SITC 4) a průmyslové spotřební zboží (SITC 8 a 9). Saldo obchodu s ostatními komoditami se meziročně zhoršilo.

5.2 Kapitálový účet

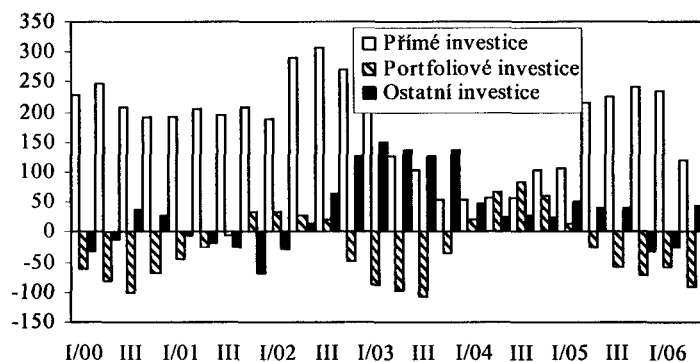
Aktivum kapitálového účtu dosáhlo 1,1 mld. Kč a bylo tak o 1,6 mld. Kč meziročně horší, když výdaje rostly rychleji než příjmy. Do kapitálového účtu jsou

zahrnuty i převody prostředků z rozpočtu EU (část ze strukturálních fondů a především příspěvky z fondů soudržnosti).

5.3 Finanční účet

Finanční účet vykázal za 1. pololetí 2006 přebytek ve výši 21,2 mld. Kč. Devizové rezervy ČNB se snížily o 0,4 mld. Kč.

Graf 14 : Finanční účet platební bilance
(roční klouzavé úhrny, mld. Kč)

Pramen: ČNB, propočty MF

Čistý příliv přímých zahraničních investic do ČR ve výši 42,5 mld. Kč byl o 124,2 mld. Kč nižší vzhledem k vysoké základně srovnatelného období roku 2005, spojené s příjmy z privatizace. Ze 62,5 mld. Kč, které byly investovány v tuzemsku jako přímé investice, tvoří odhad reinvestovaného zisku 55,3 mld. Kč. Objem tuzemských přímých investic v zahraničí vzrostl o 17,8 mld. Kč a dosáhl 20,0 mld. Kč.

U portfoliových investic byl zaznamenán čistý odliv ve výši 40,8 mld. Kč. Trvala poptávka tuzemských investorů po nákupu zahraničních cenných papírů, především dluhopisů. Na straně pasiv portfoliový účet ovlivnily emise dluhopisů vládního sektoru na zahraničních kapitálových trzích (cenné papíry za 30 mld. jenů v Japonsku) a rovněž odprodej části portfolia tuzemských cenných papírů (akcií) zahraničními investory.

Čistý příliv ostatních investic za 1. pololetí 2006 dosáhl 18,9 mld. Kč. V 1. čtvrtletí došlo k odlivu finančních zdrojů do zahraničí především v souvislosti s nárůstem krátkodobých vývozních úvěrů a dalších aktiv tuzemských podniků v zahraničí, došlo rovněž k čistému čerpání finančních úvěrů podnikovou sférou ze zahraničí. Odliv kapitálu obchodních bank souvisel s zejména s růstem dlouhodobých aktiv vůči zahraničí. V 2. čtvrtletí bylo saldo ostatních investic aktivní, zdroje ze zahraničí čerpal především podnikový sektor. Růst dovozu se promítl v nárůstu čerpání

dodavatelských úvěrů a zvýšil se i objem čerpání finančních úvěrů. Čerpání zdrojů vládním sektorem souviselo mj. s čerpáním zahraničních úvěrů k financování projektů na regionální úrovni.

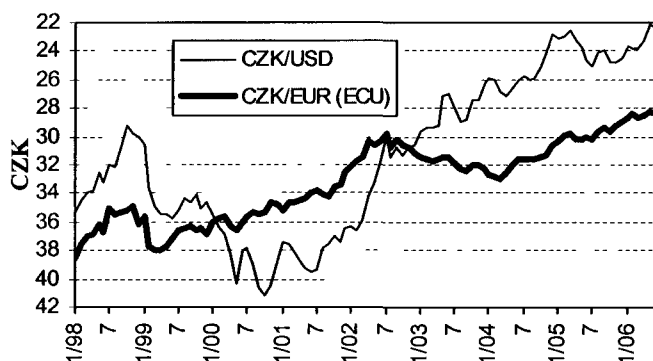
5.4 Devizové rezervy

Devizové rezervy centrální banky k 30. červnu 2006 činily 681,6 mld. Kč, tj. 23,9 mld. EUR (devizové rezervy tvoří ze dvou třetin aktiva v euru a z jedné třetiny aktiva v dolarech). Tento stav může pokrýt dovoz zboží a služeb po dobu necelých čtyř měsíců.

5.5 Měnové kurzy

Nominální směnný kurz koruny vůči EUR se v 1. pololetí 2006 pohyboval v rozmezí 28,18 až 29,05 CZK/EUR, kurz vůči USD mezi 21,87 až 24,56 CZK/USD. Volatilita kurzu koruny proti oběma světovým měnám se snížila, přičemž vůči EUR byla koruna stabilnější než vůči USD.

Graf 15 : Nominální směnný kurz CZK vůči USD a EUR (ECU)

Pramen: ČNB

Koruna za 1. pololetí v průměru meziročně posílila o 5,5 % vůči EUR a o 1,0 % vůči USD. Vývoj se u obou měn v jednotlivých čtvrtletích lišil. Oproti EUR koruna v 1. čtvrtletí 2006 navázala na trend z roku 2005 a pokračovala v meziročním posilování v průměru o 4,9 %, vůči dolaru však postupně oslabovala, v průměru o 3,7 %. Od dubna, vlivem výraznějšího oslabování USD vůči EUR, začala koruna posilovat vůči oběma měnám v průměru o cca o 6 % (vůči euru o 6,1 % a vůči dolaru 6,0 %). Zatímco vůči EUR se tempo meziročního posilování směnného kurzu měnilo v úzkém intervalu mezi 5,7 % a 6,8 %, vůči USD se posilování dynamicky zrychlovalo z 0,2 % v dubnu na 10,0 % v červnu 2006.

Vzájemný vztah USD a EUR se pohyboval v 1. pololetí 2006 v rozmezí od 1,183 do 1,296 USD/EUR (průměr 1,229). Zatímco v 1. čtvrtletí se maxima vzájemného kurzu pohybovala do hodnoty pololetního průměru (v rozmezí od 1,183 do 1,230 USD/EUR ve 2. čtvrtletí se od května 2006 volatilita ve vzájemném vztahu měn zvětšovala (rozmezí od 1,185 do 1,296 USD/EUR), když se výrazně začalo prosazovat posilování EUR vůči USD.

Dlouhodobý apreciační trend koruny vůči EUR je dán domácími fundamentálními faktory (vycházejícími z předstihu produktivity práce, vývoje salda obchodní bilance) a přílivem zahraničních investic.

U ostatních měn ve středoevropském regionu došlo k výraznému oslabení forintu, v menší míře se tento vývoj dotkl zlotého. V porovnání s korunou jde o opačný vývoj, než by odpovídalo úrokovým diferenciálům ve středoevropském regionu. Na rozdíl od minulosti se zdá, že investoři citlivěji rozlišují mezi jednotlivými zeměmi regionu a přihlížejí více k vývoji fundamentálních veličin.

6. Měnový vývoj, úrokové sazby a finanční trh

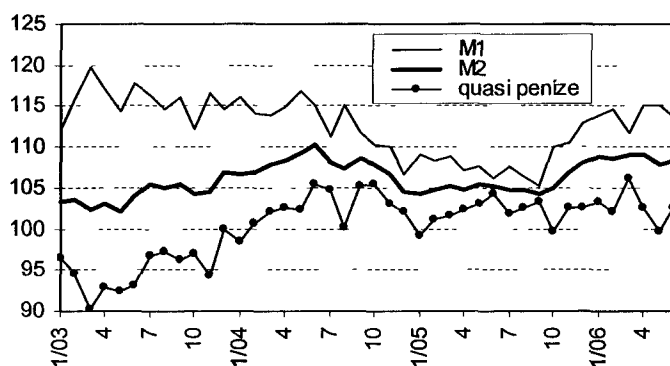
6.1 Měnové agregáty

V 1. pololetí roku 2006 vzrostl v průměru měnový agregát M2 oproti stejnému období předchozího roku o 8,6 %. Tempa meziročních indexů peněžní zásoby se v jednotlivých měsících pohybovala na stabilní úrovni okolo průměrné hodnoty. Agregát M2 dosáhl koncem června úrovně 2073 mld. Kč. Ve struktuře peněžní zásoby nadále dominoval růst vysoce likvidních závazků měnových finančních institucí (MFI) vůči rezidentům (agregát M1, tj. oběživo a jednodenní vklady včetně netermínovaných). Meziroční růst harmonizovaného agregátu M1 vykázal zrychlující trend. Průměrně se v 1. pololetí 2006 zvýšil o 14,0 %. Na konci roku dosáhly vysoce likvidní peníze (M1) hodnoty 1141 mld. Kč. Méně likvidní termínované vklady (quasi peníze – rozdíl agregátů M2 a M1) oscilovaly kolem průměrného 2,7% tempa bez jednoznačného trendu.

Likvidita peněz v ekonomice měřená podílem M1/M2 se dále mírně zvyšovala. Na konci června tento podíl činil 55 %. Trvalý růst poptávky po transakčních penězích v posledních letech je konzistentní s nízkou úrovní nominálních úrokových sazeb.

Graf 16 : Měnové agregáty

(sopr = 100)

Pramen: ČNB

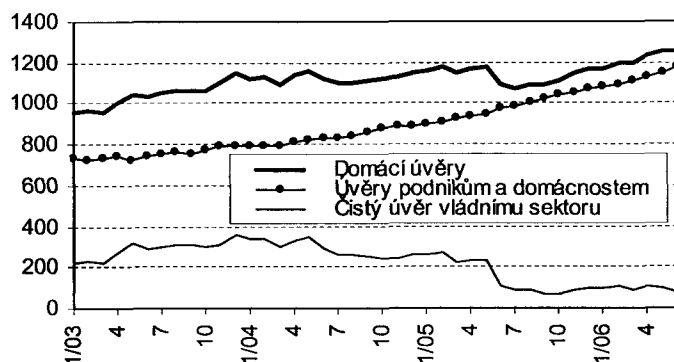
Na straně aktiv měnového přehledu se intenzita růstu čistých zahraničních aktiv zpomalovala. Decelerace byla patrná jak u čistých zahraničních aktiv centrální banky, tak i ostatních institucí, u kterých bylo zpomalení výraznější. Průměrně se v 1. pololetí 2006 oproti stejnému období předchozího roku čistá zahraniční aktiva navýšila o 11,0 %.

6.2 Úvěry a vklady

Domácí úvěrová emise se zrychlila. Průměrný meziroční růst v 1. pololetí 2006 činil 5,8 %. V absolutním vyjádření dosáhl na konci června 2006 objem domácích úvěrů hodnoty 1260 mld. Kč, což je v porovnání s minulým rokem o 172 mld. Kč více. Příznivé ekonomické podmínky podnítily investiční aktivitu, což se projevilo v objemu poskytnutých úvěrů podnikům, které v 1. polovině roku 2006 mírně zrychlily na 13,5 %. Neutuchající obliba spotřebitelských úvěrů a stále vysoký zájem o vlastní bydlení dále podněcován nízkými úrokovými sazbami udržel tempo růstu úvěrů domácnostem na vysokých hodnotách (32,9 %). Naopak úvěrování centrální vládě se meziročně snížilo (v průměru o 34,7 %).

Absolutní objem úvěrů podnikům k 30. 6. 2006 činil 709 mld. Kč, což je o 86 mld. více než v 1. pololetí předchozího roku. Objem úvěrů domácnostem se navýšil o 114 mld. Kč na konečnou hodnotu 469 mld. Kč. Přirozeně s navyšováním objemu úvěrů nastává u řady domácností problém se splácením dříve poskytnutých úvěrů či jiných forem zadlužování (leasing, půjčky). Ovšem v současné době nepředstavují nesplacené půjčky významnější ohrožení stability finančního sektoru.

Graf 17 : Domácí úvěry, mld. Kč

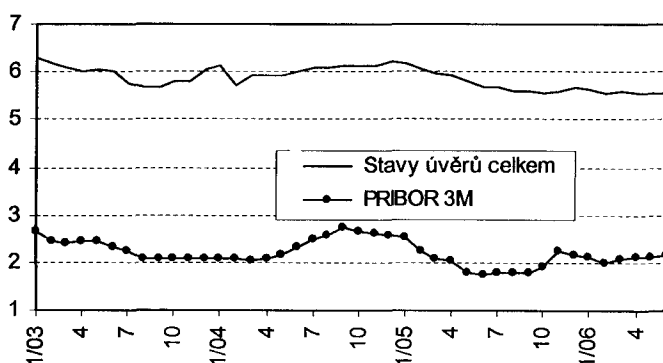
Pramen: ČNB

U depozit se nejvíce zvýšily jednodenní vklady, které zaznamenaly nárůst o 15,3 %. Vklady s výpovědní lhůtou vzrostly průměrně o 13,9 %. Naopak vklady s dohodnutou splatností poklesly o 1,6 %. Z hlediska sektorového členění bylo vyšší tempo zachyceno u vkladů nefinančních podniků (o 11,9 %) oproti vkladům domácností (o 6,1 %). Zatímco vklady nefinančních podniků ve sledovaném období zpomalovaly, tempa růstu vkladů domácností postupně zrychlovala.

6.3 Úrokové sazby

ČNB v průběhu 1. pololetí 2006 úrokové sazby nezměnila. Na konci června 2006 byla dvoutýdenní repo sazba nastavena na úroveň 2,00 %, diskontní sazba na 1,00 % a lombardní sazba na 3,00 %. Úroveň povinných minimálních rezerv zůstává zachována na hodnotě 2,0 %.

Graf 18 : Průměrné úrokové sazby, % p. a.

Pramen : ČNB

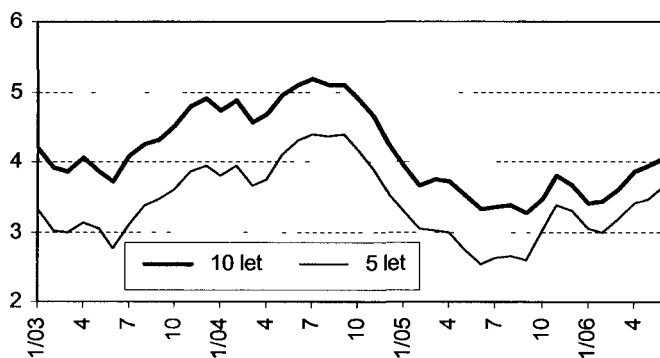
V závislosti na proměnlivých očekáváních ohledně změn referenčních úrokových sazeb se posunovala výnosová křivka mezibankovních úrokových sazeb PRIBOR směrem dolů a nahoru. Silný kurs koruny a nižší míra inflace zapříčinily během února vznik významných expektací na pokles referenčních úrokových sazeb,

kteří následně stlačily dlouhý konec výnosové křivky téměř na horizontální úroveň. Ke snížení základních úrokových sazeb však ČNB nepřistoupila. Postupem času a s ohledem na nově zveřejňovaná makroekonomická data se názor finančního trhu na vývoj referenčních úrokových sazeb změnil a táhl krátkodobou výnosovou křivku zpět nahoru. Na konci června dosáhl 3M PRIBOR hodnoty 2,24 % a 1R PRIBOR 2,74 %. Během 1. pololetí byl největší posun pochopitelně zaznamenán na dlouhém konci křivky, jež se od začátku roku zvýšil o cca 0,2 p.b.

ECB do roku 2006 vstoupila se základními úrokovými sazbami o 0,25 p.b. vyššími než ČNB. Během 1. poloviny roku je (s ohledem na mírné ekonomické oživení a růst cenové hladiny přesahující deklarovaný cíl cenové stability) dvakrát zvýšila o 0,25 p.b. a pokračovala tak v trendu započatém v prosinci minulého roku. Na konci června tak byly sazby v EMU o 0,75 p.b. vyšší než v ČR. Jak ukázal dosavadní vývoj, obavy z dopadu malého záporného úrokového diferenciálu mezi EMU a ČR se nepotvrdily a česká ekonomika se s ním bez problémů vyrovnala. I v USA docházelo k plynulému zpřísňování referenčních úrokových sazeb. Během 1. pololetí 2006 se zvyšovaly sazby čtyřikrát, vždy o 0,25 p.b. Na konci června byly stanoveny na 5,25 %.

Výnosy státních dluhopisů v ČR během 1. pololetí 2006 vzrostly. Podobně jako u sazeb na peněžním trhu v únoru pod vlivem spekulací výnosy státních dluhopisů se střednědobou splatností poklesly. Dlouhodobé dluhopisy žádnou změnu trendu nezaznamenaly a udržovaly vytrvale rostoucí tendence během celého pololetí. Ve stejném duchu jako výnosy dluhopisů se pohybovaly i sazby úrokových swapů.

Graf 19 : Výnosy státních dluhopisů, % p. a.

Pramen: ČNB

Mimo informací z vlastního dealingu ČNB vykazuje dlouhodobé úrokové sazby pro konvergenční účely podle principů specifikovaných a implementovaných ECB. Jedná se o výnosy desetiletých státních dluhopisů obchodovaných na Burze cenných

papírů Praha. Průběh těchto sazeb je téměř totožný s průběhem sazeb paralelně vykazovaných ČNB.

Klientské úrokové sazby, harmonizované s metodikou ECB, se v průběhu sledovaného období pohybovaly diferencovaně. Ovšem vzhledem k tomu, že jsou málo citlivé na krátkodobé změny sentimentu účastníků peněžního trhu, mají v porovnání s krátkodobými mezibankovními sazbami nebo výnosy dluhopisů relativně stabilní charakter.

Sazby z vkladů nefinančních podniků během 1. pololetí 2006 mírně rostly, jen v červnu byl zachycen drobný pokles. Průměrná hodnota se ustanovila na 1,0 %. Úvěrové sazby účtované nefinančním podnikům oscilovaly kolem průměrné hodnoty 4,2 % bez výraznějšího trendu. Konkurenční boj na hypotéčním trhu pravděpodobně zapříčinil drobný pokles celkových úvěrových sazeb pro domácnosti na 7,0 %. Podobně bylo zaznamenáno nepatrné snížení i u úrokových sazeb z vkladů domácností na 1,2 %.

6.4. Akciový trh

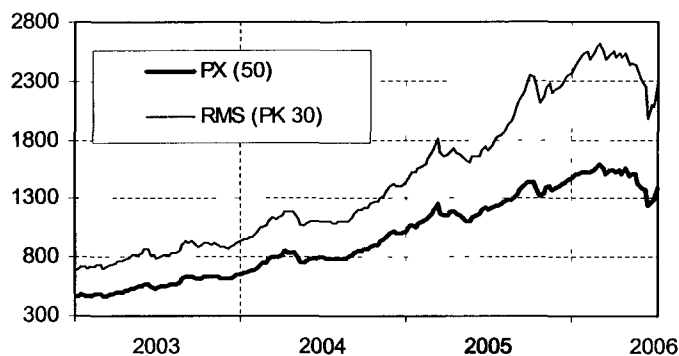
Akciový trh v ČR zaznamenal v letech 2004 a 2005 nebývalý rozmach, který se udržel i na počátku roku 2006. Během 1. pololetí 2006 zaznamenaly akcie obrovskou volatilitu cen. Historické maximum z února bylo záhy vystřídáno hlubokým propadem. Na konci května a začátkem června postihly burzu masivní výprodeje akcií, jež strhly burzovní index PX²¹ k velmi nízkým hodnotám. Přestože ceny akcií postupem času šplhají opět nahoru, dosud burzovní index nedosáhl původních hodnot z počátku roku. Pololetní průměr akciového indexu PX poklesl o 5,6 %. Na poklesu se podílely zejména emise PHILIP MORRIS ČR a UNIPETROL. Celkový objem obchodů akcií a podílových listů během 1. pololetí 2006 dosáhl třetí nejvyšší hodnoty 485,7 mld. Kč, což je o pouze 7,9 % méně než v rekordním 1. pololetí roku 2005. Nejlikvidnější emisí byl ČEZ.

Objem obchodovaných dluhopisů meziročně vzrostl o 23,9 %. Celkový objem obchodů dluhopisů činil 354,6 mld. Kč. Z toho přibližně 90 % připadlo na státní dluhopisy.

²¹ Index PX se od 20. 3. 2006 stal nástupcem indexů PX 50 a PX-D a je nově oficiálním indexem Burzy cenných papírů Praha, a.s. Index PX převzal historické hodnoty nejstaršího indexu burzy PX 50 a spojitě na ně navázal.

Na rozdíl od burzovního indexu nezůstal index RM Systému PK 30 pozadu. V 1. pololetí 2006 průměrně vzrostl o 46,2 %. Nicméně objemy obchodů realizovaných prostřednictvím RM-S dosáhly relativně nízké hodnoty 1,96 mld. Kč, což je o 57,3 % méně než v předchozím roce.

Graf 20 : Vývoj indexů akciového trhu.

Pramen: BCPP, RMS

Od 1. dubna 2006 došlo ke sloučení dohledu nad finančním trhem v ČR. Od tohoto dne přebrala ČNB agendu Komise pro cenné papíry, Úřadu pro dozor nad pojišťovnictvím a penzijním připojištěním a Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami, které ke stejnému dni zanikly. Integrace má zlepšit nejen koordinaci a samotnou účinnost dohledu, ale přispět i k úspoře celkových nákladů.

7. Veřejné rozpočty

Po velmi příznivém výsledku hospodaření veřejných rozpočtů z roku 2005 lze v roce 2006 očekávat výrazné zhoršení. Hlavní příčinou tohoto vývoje je předpokládaný meziroční růst výdajů doprovázený poklesem příjmů. Celkový deficit veřejných rozpočtů v roce 2006 meziročně citelně vzroste o 6,4 p.b. na 6,4 % HDP. Saldo používané jako základní indikátor pro fiskální cílení, vymezené jako saldo příjmů a výdajů očištěné o čisté půjčky (tedy i o příjmy z privatizace) a dotace transformačním institucím se také meziročně zhorší, a to o 3,4 p.b. na -5,2 % HDP. Z výše uvedeného údaje vyplývá, že fiskální cíl stanovený v Návrhu státního rozpočtu pro rok 2006 (-3,8 % HDP) nebude dodržen. Saldo očištěné o čisté půjčky a dotace transformačním institucím zachycuje míru fiskální expanze nebo restriktce a tudíž i úsilí vlády o snižování podílu deficitu na HDP.

Výdaje porostou rychleji než příjmy, výdajová strana nadále zůstává zatížena vysokým podílem sociálních mandatorních výdajů, zatímco náklady spojené

s transformací postupně doznívají. Ve srovnání s výsledky dosaženými v roce 2005 se zde promítne vyšší očekávaný deficit státního rozpočtu a zhoršený výsledek hospodaření Fondu privatizace (bývalý Fond národního majetku). Vývoj jednotlivých deficitů vládního sektoru je patrný z níže uvedené tabulky.

Tabulka 12: Vývoj veřejných rozpočtů
(v % HDP)

	2003	2004	2005	2006 očekávaná skutečnost
PŘÍJMY vč. splátek	39,3	39,1	43,0	39,4
Přijaté splátky	1,2	1,0	3,9	0,7
VÝDAJE vč. poskytnutých půjček	44,3	42,4	42,9	45,8
Poskytnuté půjčky	1,2	0,7	0,6	0,8
SALDO vč. čistých půjček	-5,0	-3,3	0,0	-6,4
SALDO bez zahrnutí čistých půjček a dotací TI	-3,8	-2,8	-1,8	-5,2
Hrubý veřejný konsolidovaný dluh ke konci roku	21,5	23,7	25,6	27,0

Pramen: MF

V roce 2006 dojde k poklesu podílu celkových příjmů na HDP ve srovnání s rokem 2005 (o 3,6 p.b.) na 39,4 %. Meziroční růst celkových daňových příjmů citelně zpomalí a také příjmy z privatizace budou ve srovnání s rokem 2005 o 104,5 mld. Kč nižší a budou činit 2,8 mld. Kč. Konsolidovaná daňová kvóta se sníží o 0,7 p.b. a bude činit 34,9 % HDP, přičemž i nadále přetrvává trend rostoucí váhy nepřímých daní.

Výdaje budou v roce 2006 představovat 45,8 % HDP. V jejich struktuře nedochází k výrazným změnám. Největší váhu na celkových výdajích veřejných rozpočtů mají dlouhodobě transfery obyvatelstvu včetně neziskových institucí (39,5 %), které jsou z více než 70 % tvořeny mandatorními výdaji a realizovány především státním rozpočtem. V jejich rámci představují nejvýznamnější zátěž dávky důchodového pojištění, které tvoří téměř 50 % celkových transferů obyvatelstvu. Jejich objem se vzhledem k vysoké citlivosti na současný demografický vývoj nepodaří stabilizovat bez realizace komplexní důchodové reformy. Další významnou skupinu mandatorních sociálních výdajů představují dávky nemocenského pojištění, systém státní sociální podpory a dávky sociální péče vyplácené prostřednictvím obcí. Sociální transfery tvoří podstatnou část celkových výdajů státního rozpočtu a přispívají k jeho celkové nevyrovnanosti.

Členství České republiky v EU se na výdajové straně projevuje prostřednictvím růstu zahraničních transferů. Naopak k výraznému poklesu dochází u dotací poskytovaných finančním institucím, což svědčí o tom, že výdaje spojené s transformací

české ekonomiky postupně doznívají. Dotace poskytované finančním institucím budou tvořit přibližně 60 % částky uhrazené v roce 2005.

Nadále pokračuje pozitivní trend růstu kapitálových výdajů, které v roce 2006 vzrostou o 33,4 %, přičemž růstové tendence jsou patrné zejména u pořízení investic, zatímco položka poskytování investičních transferů roste pomaleji. K pořízení investic dochází především prostřednictvím státního rozpočtu. Převážná část přírůstku investičních transferů je realizována Státním fondem dopravní infrastruktury a dále pak státním rozpočtem.

Nejvýznamnějším faktorem růstu deficitu veřejných rozpočtů v roce 2006 zůstává schodek státního rozpočtu, a to i přesto, že lze ve srovnání se schváleným státním rozpočtem očekávat vyšší daňové příjmy. Schodek státního rozpočtu byl schválen ve výši 74,4 mld. Kč (bez úhrady ztrát ČKA a převodů z/do rezervních fondů). V metodologii GFS 1986 činí jeho aktuální odhad 139,2 mld. Kč.

Tento vývoj je ovlivněn zejména následujícími skutečnostmi:

- výrazně nižšími očekávanými příjmy z rozpočtu EU (snížení o 28,2 mld. Kč)
- nad rámec schváleného rozpočtu se očekává navýšení výdajů z neutracených prostředků minulých let (rezervních fondů) o 19 mld. Kč,
- z titulu úhrady záruk MF vůči ČNB se předpokládá navýšení výdajů o 15,2 mld. Kč,
- v metodologii GFS 1986 byla pro rok 2006 navýšena úhrada ztráty ČKA o 10 mld. Kč na celkových 20 mld. Kč (ve schváleném rozpočtu byla předpokládaná úhrada ve výši 10,0 mld. Kč).

Dalším faktorem růstu deficitu veřejných rozpočtů je očekávané zvýšení schodku státních fondů.

K meziročnímu zhoršení dojde také u běžné a primární bilance. Běžná bilance²² se ve srovnání s rokem 2005 zhorší o 1,8 p.b. a deficit bude činit 0,9 % HDP. Jedním

²² Běžná bilance představuje rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji.

z ukazatelů používaných pro hodnocení stávající fiskální politiky je primární deficit²³, který je očištěn o výdaje spojené s úroky z vládního dluhu (ty jsou důsledkem politik minulých období). U primární bilance dojde k podstatně výraznějšímu zhoršení (meziročně o 2,6 p.b.) a její schodek v roce 2006 dosáhne 5,0 % HDP.

Vládní dluh

Vývoj deficitů ovlivní také očekávaný vládní dluh, jehož výši ke konci roku 2006 odhadujeme na 864,4 mld. Kč - tedy 27,0 % HDP. V roce 2006 dochází ke zrychlení dynamiky růstu vládního dluhu o 2,2 p.b., meziročně bude činit 13,4 %.

Vládní dluh je generován zejména růstem deficitu státního rozpočtu a proto má státní dluh v jeho struktuře nejvyšší váhu (89,9 %). Státní dluh roste rychleji než vládní dluh, jeho dynamika růstu je očekávána ve výši 13,6 %. Z hlediska váhy se po státním dluhu na celkovém zadlužení vlády nejvíce podílejí územní samosprávné celky, následují státní fondy, jejichž očekávaný dluh se v roce 2006 meziročně výrazně zvýší. Tento vývoj je dán zejména růstem zadlužení Státního zemědělského intervenčního fondu a také Státního fondu životního prostředí. Nejméně zatěžují vládní dluh zdravotní pojišťovny. Jejich závazky vůči zdravotnickým zařízením, které nejsou součástí dluhu, však představují jedno z rizik budoucího vývoje zadlužení vládního sektoru.

Z hlediska mezinárodního srovnání není úroveň vládního dluhu ČR vysoká. Nebezpečím je však skutečnost, že jeho dynamika byla v posledních letech značně zpomalována vysokým inkasem privatizačních příjmů. Jejich vliv bude počínaje rokem 2006 slábnout, a proto je jediným možným řešením zmírnění růstu deficitů vládního sektoru, které jej generují.

Očekávané výsledky hospodaření jednotlivých subjektů veřejných rozpočtů a vývoj vládního dluhu budou podrobněji popsány v sešitu Hospodaření veřejných rozpočtů, který je součástí dokumentace Návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2007.

²³ Primární deficit je zde definován jako deficit bez čistých půjček očištěný o dluhovou službu (úroky).

II. Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. pololetí 2006

1. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1. *Záměry schváleného rozpočtu*

Státní rozpočet České republiky na rok 2006 byl sestaven v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění.

Byl schválen Poslaneckou sněmovnou zákonem č. 543 ze dne 2. prosince 2005 a stanovil příjmy ve výši 884,4 mld. Kč a výdaje ve výši 958,8 mld. Kč. Rozpočtovaný schodek v objemu 74,4 mld. Kč bude podle tohoto zákona vypořádán státními dluhopisy do výše 65,2 mld. Kč, přijatými dlouhodobými úvěry do výše 9,2 mld. Kč a změnou stavů na účtech státních finančních aktiv, a to zvýšením o 15 mil. Kč. Rozpočet vychází ze schválené Koncepce reformy veřejných rozpočtů a ze schváleného střednědobého výdajového rámce na rok 2006.

Na základě usnesení vlády č. 377 ze dne 5. dubna byl Poslanecké sněmovně předložen návrh na změnu tohoto zákona, z titulu zajištění finančních prostředků na krytí povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření. Poslanecká sněmovna tento návrh projednala ve zkráceném řízení a rozhodla o přijetí zákona č. 170 ze dne 18. 4. 2006, kterým se zvyšují příjmy i výdaje státního rozpočtu o částku 5 mld. Kč. Tato změna se dotýká kapitoly Všeobecná pokladní správa, kde na straně příjmů bude doplněna položka rozpočtové skladby Neinvestiční přijaté dotace ze zvláštních fondů ústřední úrovně a na straně výdajů bude navýšení promítnuto v položce Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařazené.

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2006 byly promítnuty dopady změn některých daňových zákonů přijatých Parlamentem v rámci Koncepce reformy veřejných financí.

Novela zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, trvale zařadila ubytovací služby mezi daňové položky zatížené sníženou sazbou daně a současně osvobodila od této daně části jazykové výuky. Z tohoto pohledu představuje dopad pro státní rozpočet (při předpokládaném nárůstu počtu plátců) 3,6 mld. Kč. Pozitivní fiskální dopad na inkaso DPH by naopak měl mít růst sazeb spotřební daně z tabákových výrobků. Nárůst příjmů z tohoto titulu je odhadován na 0,5 mld. Kč.

Novela zákona o daních z příjmů se dotkla hlavně zdaňování fyzických osob. Největší dopad bude mít snížení sazby, rozšíření pásma a nahrazení odečitatelných položek slevami na dani. Dopad na státní rozpočet se předpokládal ve výši 10,0 mld. Kč.

V porovnání se skutečností za rok 2005 počítá rozpočet (vč. zákona č. 170/2006 Sb.) s nárůstem příjmů o 22,9 mld. Kč, t.j. o 2,6 %, výdaje by měly vzrůst o 41,0 mld. Kč, t.j. o 4,4 % a rozpočtováný schodek je tak horší o 18,1 mld. Kč.

Tabulka č. 1

	2005		2006	Rozdíl	Rozdíl	index	index
	Rozpočet	Skutečnost	Rozpočet	SR 2006-	SR 2006-	SR 2006/	SR 2006/
	(vč. RUD)	SZÚ	schválený *)	Rozp.2005	Skut.2005	Rozp.2005	Skut.2005
	v mld Kč						
Celkové příjmy	804,93	866,46	889,39	84,46	22,93	110,5	102,6
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>441,40</i>	<i>460,43</i>	<i>473,25</i>	<i>31,85</i>	<i>12,82</i>	<i>107,2</i>	<i>102,8</i>
DPH	154,30	146,82	156,70	2,40	9,88	101,6	106,7
Spotřební daně	94,90	103,63	118,90	24,00	15,27	125,3	114,7
DPPO	81,60	100,27	88,00	6,40	-12,27	107,8	87,8
DPFO	95,50	94,77	92,30	-3,20	-2,47	96,6	97,4
ostatní daňové příjmy	15,10	14,94	17,35	2,25	2,41	114,9	116,1
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>314,75</i>	<i>311,18</i>	<i>336,32</i>	<i>21,57</i>	<i>25,14</i>	<i>106,9</i>	<i>108,1</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>48,78</i>	<i>94,84</i>	<i>79,82</i>	<i>31,04</i>	<i>-15,02</i>	<i>163,6</i>	<i>84,2</i>
Celkové výdaje	888,52	922,80	963,79	75,28	40,99	108,5	104,4
<i>Běžné výdaje</i>	<i>822,80</i>	<i>843,80</i>	<i>869,54</i>	<i>46,74</i>	<i>25,74</i>	<i>105,7</i>	<i>103,1</i>
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>65,71</i>	<i>79,00</i>	<i>94,25</i>	<i>28,54</i>	<i>15,25</i>	<i>143,4</i>	<i>119,3</i>
Saldo SR	-83,58	-56,34	-74,40	9,18	-18,06	89,0	132,1

*) SR včetně zákona č. 170/2006 Sb., kterým se mění zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2006

Z růstu celkových příjmů o 22,9 mld. Kč připadá na příjmy z daní a poplatků 12,8 mld. Kč, t.j. růst o 2,8 % (největší nárůst představují spotřební daně, a to o 15,3 mld. Kč, t.j. o 14,7 %, a DPH o 9,9 mld. Kč, t.j. o 6,7 %). Pojistné na sociální zabezpečení je vyšší o 25,1 mld. Kč (růst o 8,1 %), zatímco ostatní příjmy by měly poklesnout cca o 15,0 mld. Kč (snížení o 15,8 %); tento pokles ovlivňuje vysoká loňská skutečnost, která zahrnovala příjmy kapitol z rezervních fondů ve výši 21,8 mld. Kč (nejsou rozpočtovány a v roce 2006 jsou očekávány ve výši cca 35 mld. Kč) a příjmy z převodu z fondu státních záruk v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši 21,9 mld. Kč (také nejsou rozpočtovány a v roce 2006 jsou očekávány ve výši cca 11 mld. Kč). Po vyloučení těchto nerozpočtovaných příjmů by ostatní příjmy měly výrazně růst, a to především z důvodů vyšších rozpočtovaných dotací od EU (50,9 mld. Kč proti 13,5 mld. Kč přijatých v roce 2005).

Výdajová strana státního rozpočtu počítá s vyšším čerpáním prostředků proti skutečnosti roku 2005 o cca 41,0 mld. Kč, z toho 25,7 mld. Kč (růst o 3,1 %) připadá na běžné výdaje a 15,3 mld. Kč (růst o 19,3 %) na výdaje kapitálové.

Na růstu rozpočtovaných běžných výdajů (ve vztahu k celoroční skutečnosti roku 2005) se podílejí především sociální dávky (růst o 17,1 mld. Kč) a v nich vyšší výdaje na důchody o 16,1 mld. Kč (návrh pokrývá dopad průměrného zvýšení důchodů od 1. ledna o 5 %). Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci vč. povinného pojistného by měly vzrůst o 4,7 mld. Kč. Vyšší budou transfery do zahraničí, z nichž vzrostou zejména odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU, a to o 3,8 mld. Kč. Ve zvýšení neinvestičních transferů státním fondům se projevuje vliv vyšší dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu, jehož financování přešlo od roku 2005 plně pod kapitolu Ministerstvo zemědělství a prostředky jemu určené představují částku 27,7 mld. Kč (růst o 5,9 mld. Kč). V rámci neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů se předpokládá vyšší čerpání prostředků na nákup služeb o 5,8 mld. Kč a vyšší výdaje na úroky a ostatní finanční výdaje (růst o 9,9 mld. Kč).

Na růstu rozpočtu kapitálových výdajů se podílely především investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně, které proti skutečnosti roku 2005 vzrostly z 1,4 mld. Kč na 17,0 mld. Kč (v rozpočtu po změnách je to 15,5 mld. Kč). Téměř celá tato výše představuje dotaci Státnímu fondu dopravní infrastruktury.

Jednou z priorit rozpočtu na rok 2006 je spolufinancování společných programů EU a ČR. Státní rozpočet předpokládá, že čistá pozice ČR (netýká se jen státního rozpočtu) ve vztahu k EU bude činit 22,6 mld. Kč (v roce 2005 to bylo pouze 0,6 mld. Kč, přitom celkové příjmy z rozpočtu EU by měly činit 58,0 mld. Kč (v roce 2005 to bylo 31,3 mld. Kč) a odvody do rozpočtu EU 35,4 mld. Kč (v roce 2005 to bylo 30,7 mld. Kč).

1.2. Rozhodující změny rozpočtu v průběhu 1. pololetí roku 2006

Za 1. pololetí roku 2006 došlo k několika rozpočtovým změnám. Ty ovšem neznamenaly ani změnu celkových příjmů ani celkových výdajů oproti schválenému státnímu rozpočtu (vč. zákona č. 170/2006 Sb.), ale pouze přesun mezi jednotlivými

položkami rozpočtu, a to především na výdajové straně rozpočtu. Ta nejdůležitější z nich jsou následující:

- na základě **usnesení vlády č. 179/2006** byly převedeny prostředky **ze 14 rozpočtových kapitol do rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa (VPS) v celkové výši 3,5 mld. Kč**, z nichž **2,8 mld. Kč** (včetně 75 mil. Kč z Vládní rozpočtové rezervy) bylo převedeno na ukazatel **Pojistné zdravotního pojištění – platba státu a dalších 0,8 mld. Kč** směřovalo na novou položku **Navýšení dorovnání přímých plateb**, které dále plynuly do rozpočtové kapitoly Ministerstvo zemědělství,
- **z kapitoly VPS** došlo v rámci rozpočtových opatření k přesunu celkem **10,2 mld. Kč** do ostatních rozpočtových kapitol, z nichž 2,5 mld. Kč směřovalo na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření, další 2,0 mld. Kč plynuly z Vládní rozpočtové rezervy (podrobněji v bodě II. 4. této zprávy), 1,7 mld. Kč směřovalo jako transfer mezinárodním organizacím či zahraniční pomoc, atd.,
- **výdaje kapitoly OSFA byly v 1. pololetí roku 2006 sníženy o 3,5 mld. Kč** a o stejnou částku navýšeny rozpočtované výdaje jiných kapitol. Z toho **3,0 mld. Kč** směřovalo **na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky**. Jednalo se např. o 2,1 mld. Kč na výstavbu dálnice D8 Trmice – státní hranice ČR/SRN, dále o 439 mil. Kč na výstavbu úseků dálnice D8/D11, o 205 mil. Kč na rozvoj materiálně technické základny Masarykovy univerzity v Brně, o 175 mil. Kč na prevenci před povodněmi a další.

Celkem bylo v 1. pololetí provedeno 410 rozpočtových opatření. Proti stejnému období loňského roku to je o 67 více. Nejvíce rozpočtových opatření se realizovalo v kapitolách Ministerstvo vnitra (43), Ministerstvo zahraničních věcí (30), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (29), Ministerstvo práce a sociálních věcí (28), Ministerstvo kultury (26), Ministerstvo financí (25) a Ministerstvo zdravotnictví (22).

Nejvíce rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků z kapitoly VPS do rozpočtů kapitol (38,6 %), dále přesuny mezi kapitolami (35,9 %) a přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly (22,9 %). Nižší počet rozpočtových opatření vykázaly přesuny prostředků do jednotlivých kapitol z kapitoly OSFA (2,4 %) a kapitoly Státní dluh (0,2 %).

1.3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. pololetí roku 2006

Souhrnné výsledky hospodaření státního rozpočtu v hodnoceném období ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 2

Ukazatel	v mld Kč						
	Skutečnost leden - červen 2005	2006				% plnění v r 2005	Index 2006/2005
		Schválený rozpočet *)	SR po změnách**)	Skutečnost leden - červen	% plnění 5=4:3		
1	2	3	4	6	7=4:1		
PŘÍJMY CELKEM	426,25	889,39	889,39	468,82	52,7	53,0	110,0
VÝDAJE CELKEM	422,49	963,79	963,79	461,18	47,9	47,6	109,2
SALDO	3,76	-74,40	-74,40	7,64	-10,3	-4,5	203,2

*) SR včetně zákona č. 170/2006 Sb., kterým se mění zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2006

**) SR upravený o rozpočtová opatření k 30.6.2006

V 1. pololetí roku 2006 inkasoval státní rozpočet **celkové příjmy** ve výši **468,8 mld. Kč, t.j. 52,7 % rozpočtu** (v roce 2005 to bylo 53,0 %), a byly tak o 24,1 mld. Kč nad jeho polovinou. Proti stejnému období roku 2005 je to o **42,6 mld. Kč, t.j. o 10,0 % více**.

Daňové příjmy představovaly **242,6 mld. Kč, t.j. 51,3 % rozpočtu, a meziročně vzrostly o 17,3 mld. Kč, t.j. o 7,7 %** (v pololetí roku 2005 byly plněny na 51,1 %, při meziročním růstu o 35,6 mld. Kč, t.j. o 18,8 %). **Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení** dosáhly výše **160,5 mld. Kč, t.j. 47,7 % rozpočtu a meziročně vzrostly o 10,7 mld. Kč, t.j. o 7,2 %** (v roce 2005 byly plněny na 47,6 %, při meziročním růstu o 8,2 mld. Kč, t.j. o 5,8 %). **Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace** ve výši **65,7 mld. Kč** byly při meziročním růstu o **14,6 mld. Kč, t.j. o 28,5 %, plněny na 82,4 %** (v 1. pololetí 2005 byly plněny na 104,9 % při meziročním růstu o 24,5 mld. Kč, t.j. o 91,6 %).

Meziroční růst celkových příjmů ovlivnily především z daňových příjmů inkaso spotřebních daní (růst o 11,1 mld. Kč) a DPH (růst o 6,3 mld. Kč) a dále převod prostředků z fondů organizačních složek státu do příjmů (především z rezervních fondů; růst o 11,2 mld. Kč). **Relativně vysoké plnění** ovlivnily především přijaté dotace, když převody prostředků z fondů OSS a z fondu státních záruk dosáhly celkem 34,0 mld. Kč (nebyly rozpočtovány).

Celkové výdaje byly čerpány ve výši **461,2 mld. Kč, t.j. na 47,9 %**, a byly tak o 20,7 mld. Kč pod polovinou upraveného rozpočtu. V porovnání s čerpáním výdajů v roce 2005, kdy byl rozpočet plněn na 47,6 %, to bylo **o 38,7 mld. Kč, t.j. o 9,2 % více**.

Běžné výdaje dosáhly 437,6 mld. Kč při čerpání rozpočtu na 50,4 %. Meziročně tak vzrostly o 35,5 mld. Kč, t.j. o 8,9 %. Na jejich meziročním růstu se podílely především sociální dávky (o 13,7 mld. Kč), transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění (o 6,5 mld. Kč), dotace obcím (o 5,4 mld. Kč), dotace státním fondům (o 3,1 mld. Kč), úroky a ostatní finanční výdaje (o 2,5 mld. Kč) a další.

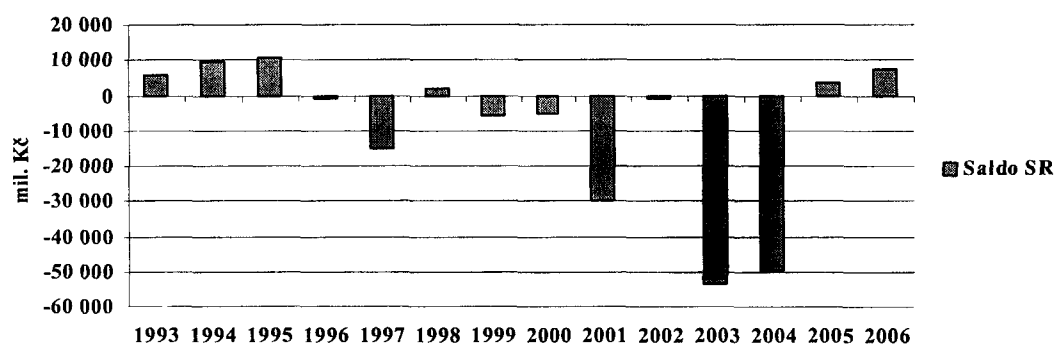
Kapitálové výdaje představovaly 23,6 mld. Kč a byly plněny na **24,8 %**, při meziročním růstu o 3,2 mld. Kč, t.j. o 15,2 %. Z nich meziročně vzrostly především investiční transfery (o 2,9 mld. Kč).

Saldo státního rozpočtu tak dosáhlo za 1. pololetí roku 2006 **přebytek ve výši 7,6 mld. Kč**. Jak ukazují tabulka a graf, jednalo se o **nejlepší výsledek dosažený od roku 1995**, kdy byl vykázan přebytek 10,4 mld. Kč. **Proti loňskému roku je to o 3,9 mld. Kč lepší výsledek**. Pololetní příznivé hospodaření bylo dáno vysokým předstihem plnění celkových příjmů před čerpáním celkových výdajů o 4,8 procentního bodu.

Tabulka č. 3

													mil Kč	
1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
5 570	9 715	10 448	-1 004	-14 827	1 823	-5 982	-4 933	-29 653	-915	-53 399	-49 702	3 763	7 642	

Vývoj salda SR v 1. pololetí let 1993-2006

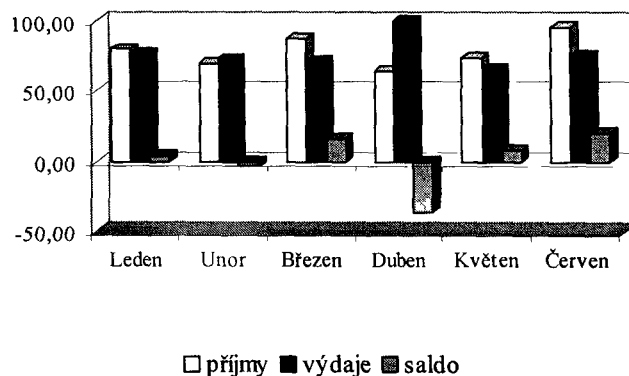

Vývoj inkasa příjmů, čerpání výdajů a sald v jednotlivých měsících ukazují následující tabulka a graf:

Tabulka č. 4

2006	v mld. Kč					
	Celkové příjmy	% plnění k SR po změnách	Celkové výdaje	% plnění k SR po změnách	Saldo v měsíci	Kumulované saldo
Leden	79,63	9,0	76,20	7,9	3,43	3,43
Únor	69,20	7,8	73,19	7,6	-3,98	-0,56
Březen	87,10	9,8	70,79	7,3	16,31	15,75
Duben	63,73	7,2	99,43	10,3	-35,71	-19,95
Květen	73,76	8,3	66,00	6,8	7,75	-12,20
Červen	95,40	10,7	75,56	7,8	19,84	7,64
Leden - červen	468,82	52,7	461,18	47,9	7,64	7,64

Měsíční přírůstky příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu (v mld. Kč)

K největšímu prohloubení deficitu státního rozpočtu došlo v **měsíci dubnu**, což souviselo zejména s jednorázovou úhradou příspěvku státu na **stavební spoření za rok 2005** ve výši **15,0 mld. Kč**, která se provádí každoročně v tomto období.

V závěru sledovaného období se **hospodaření** státního rozpočtu naopak výrazně zlepšilo. V červnu 2006 se stejně jako v roce 2005 projevilo především **vysoké inkaso daně z příjmů právnických osob**, což souvisí s dobrými hospodářskými výsledky za rok 2005 u plátců daně, kteří podávají daňové přiznání k 30.6.

Dobré výsledky dosažené za první polovinu roku 2006 – měřeno vykázaným schodkem a jeho podílem na celoročně předpokládaném objemu - **nelze přeceňovat**. Čerpání výdajů bude v 2. pololetí pokračovat do výše dané rozpočtem a nad jeho rámec budou realizovány převody prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu

představující úspory výdajů předchozích let a prostředky určené na státní záruky, které však neovlivní výsledný schodek (vstoupí do příjmů ve stejné výši). Určující pro pozitivní celoroční výsledek hospodaření státního rozpočtu bude proto především inkaso daňových příjmů, ale i nedaňových a ostatních příjmů. Ocenění očekávaných rizik rozpočtového hospodaření a **výhled celkového plnění státního rozpočtu do konce roku jsou uvedeny v samostatné části materiálu.**

Podrobnější analýza vývoje příjmové a výdajové stránky státního rozpočtu je obsahem dalších částí zprávy.

2. Příjmy státního rozpočtu

Celkový objem příjmů schválený zákonem č. 543/2005 Sb., o státním rozpočtu na rok 2006, byl stanoven ve výši **884,4 mld. Kč**.

Na základě usnesení vlády č. 377 ze dne 5. dubna 2006 byl Poslanecké sněmovně předložen návrh na změnu tohoto zákona z titulu zajištění finančních prostředků na krytí povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření. Poslanecká sněmovna tento návrh projednala ve zkráceném řízení a rozhodla o přijetí zákona č. 170 ze dne 18. 4. 2006, kterým se zvýšily příjmy i výdaje státního rozpočtu o částku 5 mld. Kč. Tato změna se dotkla kapitoly Všeobecná pokladní správa, kde na straně příjmů byla doplněna položka rozpočtové skladby Neinvestiční přijaté dotace ze zvláštních fondů ústřední úrovně. Dále byly v průběhu 1. pololetí 2006 rozpočtovými opatřeními provedeny drobné úpravy, které však znamenaly pouze přesuny mezi kapitolami a rozpočtovanými položkami a neměly vliv na celkovou výši rozpočtovaných příjmů.

Proti skutečnosti roku 2005 byly celkové rozpočtované **příjmy** v roce 2006 **vyšší o 22,9 mld. Kč**, t.j. o 2,7 %. Na zvýšení se podílely **zejména příjmy z daní a poplatků**, které měly vzrůst o **12,8 mld. Kč**, t.j. o 2,8 %, z nichž největší růst se předpokládal u spotřebních daní (o 15,3 mld. Kč, t.j. o 14,7 %). **Na pojistném na sociální zabezpečení** se mělo vybrat **více o 25,1 mld. Kč**, t.j. o 8,1 %, **ostatní příjmy** by naopak měly být **nižší o 15,0 mld. Kč** (o 15,8 %), z nich pak nedaňové příjmy o 10,4 mld. Kč a přijaté dotace o 5,8 mld. Kč.

Rozpočet počítal s **vyššími neinvestičními dotacemi** především z **rozpočtu Evropské unie**. U těch se proti roku 2005 očekávalo **zvýšení o 14,8 mld. Kč**; tzv. kompenzační platby měly být nižší cca o 3 mld. Kč. Investiční dotace přijaté od EU a zapracované ve státním rozpočtu měly být proti skutečnosti dosažené za rok 2005 **vyšší o 22,6 mld. Kč**.

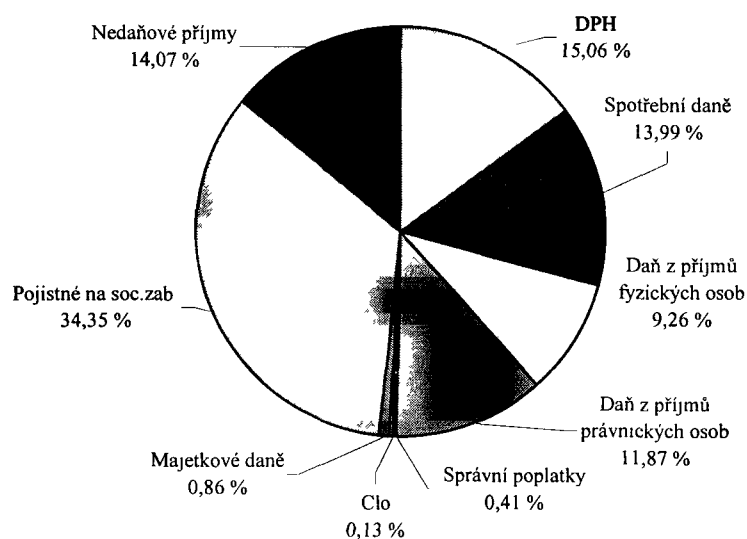
Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2006 byly **promítnuty dopady změn některých daňových zákonů** přijatých Parlamentem v rámci Koncepce reformy veřejných financí.

Jednalo se hlavně o novelu zákona o **daních z příjmů**, která se dotkla hlavně zdaňování **fyzických osob**. **Největší dopad** by mělo mít **snížení sazby, rozšíření pásma a nahrazení odečitatelných položek slevami na dani**.

Celkové příjmy státního rozpočtu ke konci června 2006 dosáhly výše 468,8 mld. Kč, což představovalo 52,7 % rozpočtu a meziroční růst o 42,6 mld. Kč, t.j. o 10,0 %, v roce 2005 byly plněny na 53,0 % při meziročním růstu o 68,2 mld. Kč, t.j. o 19,1 %.

Jejich objem ve sledovaném období **převyšoval polovinu celoročního rozpočtu o 24,1 mld. Kč**, ve stejném období roku 2005 byly nad úrovní alikvoty o 23,8 mld. Kč (celoročně pak převýšily rozpočet o 61,5 mld. Kč, t.j. o 7,6 %). Z toho **daňové příjmy byly vyšší o 6,0 mld. Kč** (v roce 2005 byly vyšší o 4,7 mld. Kč, přičemž celoročně byly nad úrovní rozpočtu o 19,0 mld. Kč, t.j. o 4,3 %), **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem převýšily alikvotu o 25,8 mld. Kč** (v roce 2005 byly vyšší o 26,8 mld. Kč a celoročně pak o 46,1 mld. Kč) a naopak **pojistné na SZ bylo nižší o 7,7 mld. Kč** (stejně jako v 1. pololetí 2005, přičemž celoroční rozpočet nebyl naplněn o 3,6 mld. Kč).

Strukturu celkových příjmů dosažených v prvním pololetí roku 2006 ilustruje následující graf a tabulka:

Příjmy státního rozpočtu, jejich plnění a meziroční srovnání

Tabulka č. 5

Ukazatel	v mld Kč						
	Skutečnost 1 pololetí 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost 1 pololetí 2006	%	rozdíl (5-3)	Index 2006/2005 (5/1)
		schválený ^{*)}	rozpočet po změnách				
	1	2	3	5	6	7	8
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	375,10	809,57	809,57	403,07	49,8	-406,50	107,5
Příjmy z daní a poplatků	225,37	473,25	473,25	242,62	51,3	-230,63	107,7
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	46,08	92,30	92,30	43,26	46,9	-49,04	93,9
v tom DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků	34,83	73,00	73,00	35,63	48,8	-37,37	102,3
DPFO ze samostatné výdělečné činnosti	9,09	14,70	14,70	5,19	35,3	-9,51	57,2
DPFO z kapitálových vynosů	2,16	4,60	4,60	2,44	53,0	-2,16	112,7
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	53,22	88,00	88,00	55,46	63,0	-32,54	104,2
Obecně vnitř daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	64,03	156,70	156,70	70,37	44,9	-86,33	109,9
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (SD)	54,31	118,90	118,90	65,36	55,0	-53,54	120,4
Poplatky za znečišťování životního prostředí	0,66	1,35	1,35	0,72	53,4	0,63	109,1
Spravní poplatky	1,91	4,10	4,10	1,91	46,7	-2,19	100,0
Daně z mezinárodního obchodu a transakcí (clo)	0,57	1,20	1,20	0,60	50,1	0,60	106,2
Daně z majetkových a kapitálových převodů	4,08	10,30	10,30	4,00	38,8	6,30	97,9
Ostatní daňové příjmy	0,52	0,40	0,40	0,95	236,8	0,55	183,5
Pojistné na soc.zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdrav.pojistění z toho Pojistné na důchodové pojištění	149,73	336,32	336,32	160,45	47,7	-175,87	107,2
	103,30	279,08	279,08	110,30	39,5	168,77	106,8
Nedaňové příjmy celkem	13,96	15,71	15,68	12,10	77,2	-3,58	86,7
<i>Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků</i>	<i>7,09</i>	<i>7,66</i>	<i>7,65</i>	<i>6,56</i>	<i>85,8</i>	<i>-1,09</i>	<i>92,5</i>
z toho Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1,60	1,08	1,08	1,72	159,4	0,64	107,5
Příjmy z vlastní činnosti	1,77	2,24	2,23	1,57	70,1	-0,67	88,2
Příjmy z uroků a realizace finančního majetku	2,96	3,30	3,30	2,58	78,1	-0,72	87,2
Soudní poplatky	0,44	0,62	0,62	0,40	64,6	0,22	91,7
<i>Přijaté sankční platby a vratky transferů</i>	<i>3,29</i>	<i>1,92</i>	<i>1,92</i>	<i>2,66</i>	<i>138,5</i>	<i>0,74</i>	<i>80,9</i>
<i>Příjmy z prodeje nekap.majetku a ost.nedaň.příjmy</i>	<i>1,85</i>	<i>3,02</i>	<i>3,00</i>	<i>1,96</i>	<i>65,4</i>	<i>-1,04</i>	<i>106,2</i>
z toho Dobrovolné pojistné	0,42	0,93	0,93	0,43	45,9	-0,50	102,8
<i>Přijaté splátky půjčených prostředků</i>	<i>1,73</i>	<i>3,11</i>	<i>3,11</i>	<i>0,92</i>	<i>29,5</i>	<i>-2,19</i>	<i>52,9</i>
z toho Splátky půjč. prostředků od podnikatel. subjektů	0,07	2,41	2,41	0,12	5,0	-2,29	185,4
Splátky půjč. prostředků ze zahraničí (z vládních úvěrů)	1,61	0,18	0,18	0,71	402,7	0,54	44,3
Kapitálové příjmy celkem	0,32	2,19	2,22	0,56	25,0	-1,67	174,9
Přijaté dotace celkem	36,88	61,92	61,92	53,09	85,7	-8,83	144,0
z toho Neinvestiční přijaté dotace	36,51	39,16	38,96	51,74	132,8	12,79	141,7
z toho Neinvestiční dotace přijaté od EU	8,63	28,16	27,96	11,57	41,4	-16,38	134,1
Přijaté kompenzační platby z rozpočtu EU	5,25	6,00	6,00	3,34	55,7	-2,66	63,6
Neinvest. přijaté dotace ze zvlášť. fondů ustř. urovně	0,00	5,00	5,00	2,70	53,9	-2,30	x
Investiční přijaté dotace	0,37	22,76	22,96	1,35	5,9	-21,61	367,4
z toho Investiční dotace přijaté od EU	0,08	22,76	22,96	1,25	5,4	-21,71	1607,4
Převody z fondů OSS	18,64	x	x	29,82	x	x	160,0
Převody z fondu státních záruk	3,92	x	x	4,20	x	x	x
PRÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	426,25	889,39	889,39	468,82	52,7	-420,57	110,0

^{*)} schválený rozpočet upravený o vliv zákona č. 170/2006 Sb.

A. Daňové příjmy

2.1. Celostátní daňové příjmy

Celostátní inkaso všech daní dosáhlo ke konci června výše 335,1 mld. Kč, což představovalo 50,6 % celoročně rozpočtovaného objemu (ve stejném období roku 2005 to bylo 49,5 % a v roce 2004 47,2 %) a meziroční růst o 25,3 mld. Kč, t.j. o 8,2 %. Z toho nejvyšší absolutní nárůst 11,6 mld. Kč byl u DPH, spotřební daně vzrostly o 11,0 mld. Kč, přírůstek daní z příjmů právnických osob činil 8,1 mld. Kč. Současně však daně z příjmů fyzických osob byly o 3,8 mld. Kč nižší, stejně jako majetkové daně o 0,1 mld. Kč. Finanční prostředky získané z ostatních daní, t.j. clo, silniční daně, dálniční poplatky, daň z nemovitostí a ostatní daně a poplatky, byly ve svém souhrnu proti 1. pololetí 2005 nižší o cca 1,4 mld. Kč.

Ze skutečného celostátního výnosu daní **připadlo na státní rozpočet 72,4 %** (242,6 mld. Kč), což je téměř stejný podíl (o 0,3 procentního bodu méně) jako v 1. pololetí 2005. **Podíl rozpočtů územně samosprávných celků činil 25,3 %** (84,7 mld. Kč), což je o 1,3 procentního bodu více než v roce 2005. Z toho na daňové příjmy obcí připadlo **64,8 mld. Kč, kraje získaly do svých rozpočtů 19,9 mld. Kč. Státnímu fondu dopravní infrastruktury bylo převedeno 7,9 mld. Kč, t.j. 2,3 %** (podíl SD z minerálních olejů 3,3 mld. Kč, silniční daň 2,3 mld. Kč a dálniční poplatek 2,3 mld. Kč).

Tabulka č. 6

Meziroční srovnání celostátního inkasa daní

	v mld Kč														
	Celkem r 2004			Celkem r 2005			Celkem r 2006			meziroční přírůsky			meziroční index		
	Rozpočet schválený	sk k 30 6	% plnění	Rozpočet schválený	sk k 30 6	% plnění	Rozpočet schválený	sk k 30 6	% plnění	2004/2003	2005/2004	2006/2005	2004/2003	2005/2004	2006/2005
Daňové příjmy celkem	567,68	268,15	47,2	625,50	309,79	49,5	662,05	335,13	50,6	11,39	41,64	25,34	104,4	115,5	108,2
- DPH	174,80	75,30	43,1	218,90	90,63	41,4	222,30	102,21	46,0	1,34	15,33	11,58	101,8	120,4	112,8
- spotřební daň	97,00	42,53	43,8	101,10	57,61	57,0	126,20	68,65	54,4	4,06	15,08	11,04	110,6	135,5	119,2
- clo pro SR	4,40	4,30	97,7	2,80	3,27	116,8	1,20	0,60	50,0	-0,51	-1,03	-2,67	89,4	76,0	18,3
- daně z příjmu PO vč obcí a krajů	117,10	61,07	52,2	121,50	70,20	57,8	130,90	78,26	59,8	-1,41	9,13	8,06	97,7	115,0	111,5
- daně z příjmů PO	110,80	55,91	50,5	115,70	65,08	56,2	124,80	72,67	58,2	-1,61	9,17	7,59	97,2	116,4	111,7
- daně z příjmů PO za obce a kraje	6,30	5,16	50,5	5,80	5,12	88,3	6,10	5,59	91,6	0,20	-0,04	0,47	104,0	99,2	109,2
- daně z příjmů FO	133,70	64,99	48,6	144,60	68,24	47,2	140,40	64,42	45,9	5,66	3,25	-3,82	109,5	105,0	94,4
z kapitálových výnosů	5,90	3,60	61,0	7,70	3,01	39,1	6,50	3,43	52,8	0,57	0,59	0,42	118,8	83,6	113,9
ze závislé činnosti	102,20	47,03	46,0	110,90	50,31	45,4	105,80	51,72	48,9	3,58	3,28	1,41	108,2	107,0	102,8
ze samy vydělené činnosti	25,60	14,36	56,1	26,00	14,90	57,3	28,10	9,27	33,0	1,51	0,54	5,63	111,8	103,8	62,2
- silniční daň	5,90	2,44	41,4	5,90	2,22	37,6	5,60	2,28	40,8	-0,03	-0,22	0,06	98,8	91,0	102,8
- daň z nemovitostí	4,70	1,66	35,3	4,80	1,71	35,6	5,10	1,82	35,7	0,11	0,05	0,11	107,1	103,0	106,4
- majetkové daně	14,30	5,16	36,1	8,60	4,08	47,4	10,30	4,00	38,8	0,99	-1,08	-0,08	123,7	79,1	98,0
- dálniční poplatek	1,80	1,72	95,6	2,20	1,93	87,7	3,20	2,29	71,6	0,46	0,21	0,36	136,5	112,2	118,7
- ostatní daně a poplatky ^{*)}	13,98	8,98	64,2	15,10	9,90	65,6	16,85	10,60	62,9	0,72	0,92	0,70	108,7	110,2	107,0

^{*)} SR včetně poplatků a odvodů v oblasti životního prostředí

Celostátní výnos daně z příjmů fyzických osob dosáhl 64,4 mld. Kč (plnění rozpočtu na 45,9 %) a byl proti stejnému období roku 2005 nižší o 3,8 mld. Kč, t.j. o 5,6 %. Z celkového inkasa státnímu rozpočtu zůstalo 43,3 mld. Kč, do rozpočtu obcí bylo převedeno 15,7 mld. Kč a do rozpočtů krajů 5,4 mld. Kč.

Rozhodující část této daně tvoří **daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků**. Její celostátní inkaso za 1. pololetí roku 2006 dosáhlo 51,7 mld. Kč (48,9 % celoročního rozpočtu) a bylo o 1,4 mld. Kč, t.j. o 2,8 % vyšší než v 1. pololetí roku 2005. Z toho 11,6 mld. Kč bylo převedeno do rozpočtu obcí (rozpočet počítal s celoročním příjmem z této daně ve výši 23,7 mld. Kč), 4,5 mld. Kč do rozpočtu krajů (rozpočet počítal s celoroční participací ve výši 9,1 mld. Kč) a 35,6 mld. Kč do státního rozpočtu (rozpočet počítal s 73,0 mld. Kč).

Celostátní inkaso daně z kapitálových výnosů představovalo 3,4 mld. Kč, t.j. 52,8 % rozpočtu a bylo o 0,4 mld. Kč (o 13,9 %) vyšší než za stejné období v roce 2005. Státní rozpočet získal na této dani 2,4 mld. Kč, do rozpočtu obcí bylo převedeno 0,7 mld. Kč a do rozpočtu krajů 0,3 mld. Kč.

Celostátní inkaso daně z příjmů placené na základě daňového přiznání dosáhlo výše 9,3 mld. Kč a naplnilo rozpočtem předpokládanou částku na 33,0 %, při meziročním poklesu o 5,6 mld. Kč, t.j. o 37,8 %. Z této částky bylo převedeno do příjmů státního rozpočtu 5,2 mld. Kč, do rozpočtů obcí 3,5 mld. Kč a do příjmů krajů 0,6 mld. Kč.

Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob (bez DPPO za obce) dosáhlo ke konci 1. pololetí 2006 částky 72,7 mld. Kč, t.j. 58,2 % rozpočtu, při meziročním zvýšení o 7,6 mld. Kč (o 11,7 %). Státní rozpočet získal z výnosu této daně 55,5 mld. Kč, do rozpočtu obcí bylo převedeno 12,2 mld. Kč, do rozpočtů krajů 5,0 mld. Kč.

Celostátní výnos DPH ke konci června 2006 dosáhl 102,2 mld. Kč, což je 46,0 % celoročního rozpočtu, ale o 11,6 mld. Kč, t.j. o 12,8 % více než ve stejném období roku 2005 (v pololetí roku 2005 byl rozpočet plněn na 41,4 % a meziroční růst představoval 20,4 %). Do příjmů obcí bylo převedeno 22,4 mld. Kč, kraje získaly 9,4 mld. Kč a státní rozpočet 70,4 mld. Kč.

Celostátní výnos spotřebních daní dosáhl 68,7 mld. Kč, t.j. 54,4 % rozpočtu, a byl o 11,0 mld. Kč, t.j. o 19,2 % nad úroveň pololetí 2005. Z této inkasované částky bylo 3,3 mld. Kč převedeno do příjmů SFDI.

2.2. Daňové příjmy státního rozpočtu

Schválený státní rozpočet celkových daňových příjmů počítal s meziročním růstem o 12,8 mld. Kč, t.j. o 2,8 % (měreno ke skutečnosti r. 2005). Jejich skutečné inkaso ke konci června 2006 dosáhlo výše 242,6 mld. Kč, což představovalo 51,3 % rozpočtu (v pololetí 2005 to bylo 51,1 % rozpočtu).

Meziroční růst – o 17,3 mld. Kč, t.j. o 7,7 % souvisel s vývojem některých hlavních daňových příjmů, zejména pak s vývojem spotřebních daní a DPH. Příjmy státního rozpočtu ze spotřebních daní vykázaly meziroční růst o 11,1 mld. Kč, t.j. o 20,4 %, inkaso DPH vzrostlo o 6,3 mld. Kč, t.j. o 9,9 %. Další váhově významná daň – DPPO byla vyšší o 2,2 mld. Kč, t.j. o 4,2 %, zatímco celková DPFO byla nižší o 2,8 mld. Kč, t.j. o 6,1 %.

a) Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)

Inkaso státního rozpočtu celkem ze všech tří položek daně z příjmů fyzických osob dosáhlo 43,3 mld. Kč, t.j. 46,9 % rozpočtu a meziročně bylo nižší o 2,8 mld. Kč, t.j. o 6,1 %. Proti stejnému období roku 2005 bylo plnění rozpočtu o 1,4 procentního bodu horší a rovněž tak meziroční dynamika o 13,0 procentního bodu nižší. Rozpočet počítal s poklesem proti dosažené skutečnosti v roce 2005 o 2,6 procentního bodu.

Výnos těchto daní byl ovlivněn především legislativními změnami zákona o daních z příjmů k 1.1.2006, s tím, že některé změny platné již pro rok 2005 se projevily u daně z příjmů fyzických osob až v rámci daňových příznání. K těmto změnám patří především společné zdanění manželů, rozšířený systém výdajových paušálů a uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované dítě.

Předpokládáme, že propad, který se projevil hlavně u výběru daně z příznání, se ve 2. pololetí 2006 zpomalí a nebude narůstat.

Daně z příjmů fyzických osob inkasované státním rozpočtem:

Tabulka č 7

Ukazatel	skut kong leden-červen 2004	skutečnost leden-červen 2005	skutečnost leden-červen 2006	% plnění	v mld Kč			
					rozdíl		meziroční index	
					2005/2004	2006/2005	2005/2004	2006/2005
Daň z příjmů fyzických osob	43,09	46,08	43,26	46,9	2,99	-2,82	106,9	93,9
v tom								
DPFO ze závislé činnosti	32,49	34,83	35,63	48,8	2,34	0,80	107,2	102,3
DPFO z kapitálových vynosů	2,56	2,16	2,44	53,0	-0,40	0,28	84,4	113,0
DPFO ze sam vyděl činnosti	8,04	9,09	5,19	35,3	1,05	-3,90	113,1	57,1

Příjem státního rozpočtu z DPFO ze závislé činnosti za 1. pololetí roku 2006 ve výši 35,6 mld. Kč představoval plnění rozpočtu na 48,8 % a meziroční růst o 0,8 mld. Kč, t.j. o 2,3 % (v roce 2005 činilo plnění rozpočtu 45,5 % a meziroční růst o 7,2 %).

Vývoj inkasa byl ovlivněn celkovým ekonomickým růstem v České republice a s tím souvisejícím růstem průměrných mezd, jakož i růstem počtu nových pracovních míst (vlivem rozšíření dosavadních provozů nebo vznikem nových) a v neposlední řadě i zvýšením minimální mzdy. V některých sektorech ovlivňovalo tempo růstu u tohoto druhu příjmu zavedení institutu daňového zvýhodnění na vyživované dítě a přiznávání daňových bonusů zaměstnancům. Zavedení společného zdanění manželů plnění rozpočtu neovlivnilo, neboť tuto daňovou výhodu je možno uplatnit pouze prostřednictvím daňového přiznání. Tento vývoj spolu s přesunem vratek daně poplatníkům podávajícím přiznání (viz výše uvedený vliv poprvé uplatněného institutu společného zdanění manželů) plně kompenzoval snížení výběru daně ze záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti, ke kterému dochází od roku 2006 z důvodu snížení sazby daně v 1. a 2. pásmu z 15 % na 12 %, resp. z 20 % na 19 % a dále v důsledku rozšíření hranice těchto dvou pásem.

DPFO z kapitálových vynosů je tvořena zejména daní z úroků z vkladů u bank, z dividend a podílů na zisku, výdělků z příležitostného vedlejšího zaměstnání a menších autorských honorářů. Faktorem, který rozhodujícím způsobem ovlivňuje dynamiku této rozpočtové položky, jsou úrokové sazby a celkový stav úspor domácností. V roce 2006 se s ohledem na posunutou účinnost projeví i Směrnice ES o zdaňování úroků.

Za 1. pololetí 2006 inkasoval státní rozpočet 2,4 mld. Kč, což je 53,0 % (v roce 2005 to bylo 40,0 %), při meziročním nárůstu o 0,3 mld. Kč, t.j. o 12,7 %.

Vývoj těchto příjmů odpovídal trendu vývoje posledních let. Inkaso daně dlouhodobě negativně ovlivňuje nízká úroková míra z vkladů fyzických osob, jakož i zvýšení minimální mzdy (příjmy poplatníků překračují hranici 5.000,- Kč, do jejíž výše

podléhají příjmy srážkové dani v případě, kdy poplatník u plátce daně nepodepsal prohlášení k dani). Vliv legislativních změn se v této oblasti neprojevil.

Z inkasa DPFO ze samostatné výdělečné činnosti získal státní rozpočet 5,2 mld. Kč, což představovalo pouze **35,3 %** rozpočtu a meziroční pokles o 3,9 mld. Kč, t.j. o 42,8 % (v roce 2005 byla plněna na 66,8 % při meziročním růstu o 13,1 %).

Na nízké plnění rozpočtu měly vliv především legislativní úpravy zákona o daních z příjmů a to:

- **možnost vykázat společný základ daně manželů (SZM)** – fyzických osob vyživujících v domácnosti alespoň jedno dítě (§ 13a zákona). Úkol daňově zohlednit rodiny s dětmi byl součástí Programového prohlášení vlády. Přijetím tohoto způsobu zdanění došlo k eliminaci negativního vlivu klouzavě progresivní stupnice daňové sazby v případech, kdy jeden z manželů nemá zdanitelné příjmy (např. právě proto, že pečuje o domácnost s dětmi) nebo má příjmy výrazně nižší, tedy nezatížené vyššími sazbami daně, jakož i k daňové podpoře nízkopříjmových rodin s dětmi. Tento dopad na státní rozpočet se vzhledem k nastavenému systému daňových úlev plně projevil v DPFO z příznání. Ve zvýšeném počtu příznání (o cca 700 tis.) se pak odrazil u poplatníků, kteří by jinak nepodávali daňové příznání, protože měli jen příjmy ze závislé činnosti, další daňové úlevy (nezdanitelné části základu daně za penzijní připojištění, soukromé životní pojištění, úroky z úvěru ze stavebního spoření, příspěvky odborům a dále rozšířená možnost odpočtu darů). To vše by se jinak z velké části projevilo ve snížení výběru daně ze závislé činnosti. Jde tedy o jeden z faktorů, který ovlivnil to, že výběr daně z příjmů ze závislé činnosti ve skutečnosti nevykázal pokles, i když byl vzhledem ke snížení sazby v 1. a 2. pásmu klouzavě progresivní stupnice daňové sazby a rozšíření těchto dvou pásem předpokládán.

Propad výběru daně ve 2. pololetí 2006 by měl výrazně zpomalit (nebude narůstat) a bude ovlivněn zejména v těch případech, kdy poplatník v důsledku SZM bude mít nižší zálohovou povinnost;

- dalším zásadním prvkem, který ovlivnil plnění rozpočtu, je **rozšířený systém výdajových paušálů**, a to jak u příjmů z podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7), tak i u příjmů z pronájmu (§ 9). Jedná se o prvek, který byl součástí komplexu úprav zahrnujících zjednodušující prvky zdanění. Ke změně v této oblasti došlo zejména z důvodu dosavadního poměrně nízkého využití výdajových paušálů v praxi. Přitom právě využití výdajových paušálů vede ke snížení administrativy a časové náročnosti jak u poplatníků, tak i u správců daně;

- možnost poprvé u daně z příjmů z přiznání uplatnit **daňové zvýhodnění na vyživované dítě**, které je tvořeno slevou na dani a daňovým bonusem.

- **zrychlení odpisů** v 1. až 3. odpisové skupině s účinností od 1.1.2005, které se poprvé projevilo v inkasu daně v roce 2006,

b) Daň z příjmů právnických osob (DPPO)

DPPO patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Příjmy státního rozpočtu se skládají z DPPO srážené podle zvláštní sazby a z daně placené poplatníky na základě podaných daňových přiznání (formou čtvrtletních nebo pololetních záloh a jejich zúčtováním za minulé období). Podle rozpočtového určení daní náleží státnímu rozpočtu 70,49 % výnosu daně. Výnos DPPO z vedlejší činnosti obcí a krajů plyne celý do rozpočtu obcí a krajů.

Z celkové vybrané částky přísluší **státnímu rozpočtu 55,5 mld. Kč** (plnění rozpočtované výše na 63,0 %), což je o 2,2 mld. Kč více než v prvním pololetí roku 2005, tedy růst o 4,2 %.

Pololetní inkaso daně z příjmů právnických osob je každoročně částečně ovlivněno termínem podávání daňových přiznání a splatností daně, která připadá na 30. červen. V důsledku toho, že značná část daňových poplatníků hradí pravidelně svoji daňovou povinnost za 1. pololetí až v poslední dny června, vzroste inkaso daně na rozpočtových účtech až počátkem července. Tento skluz v placení představoval v 1. pololetí roku 2005 dle údajů v pokladním plnění státního rozpočtu celostátně přibližně 11,5 mld. Kč (z toho u státního rozpočtu přibližně 4,8 mld. Kč), v 1. pololetí 2006 pak cca 9,5 mld. Kč (z toho u státního rozpočtu cca 6,6 mld. Kč).

Tabulka. č. 8

Ukazatel	v mld. Kč			
	skutečnost leden-červen 2005	skutečnost leden-červen 2006	meziroční rozdíl	index 2006/2005
Celostátní inkaso DPPO	70,77	74,97	4,20	105,9
k 3.pracovnímu dni července	82,27	84,51	2,24	102,7
rozdíl	11,50	9,54	-1,96	83,0
z toho :				
státní rozpočet	53,22	55,46	2,24	104,2
k 3.pracovnímu dni července	58,01	62,05	4,04	107,0
rozdíl	4,79	6,59	1,80	137,6

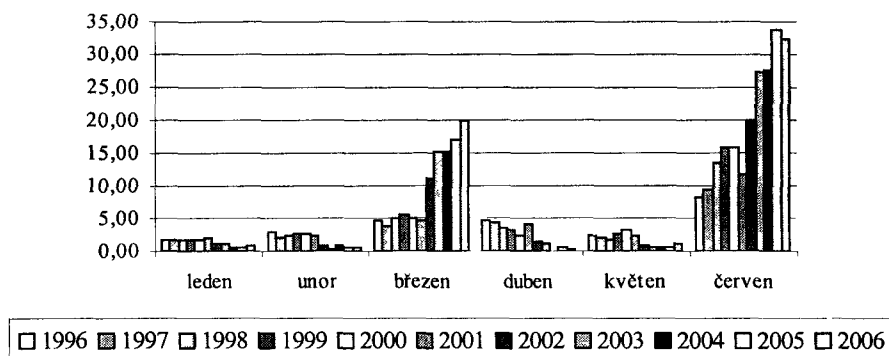
Pozn.: celostátní inkaso je bez DPPO za obce a kraje, údaje z pokladního plnění SR

Z pohledu časového rozložení inkasa DPPO v průběhu 1. pololetí 2006 lze konstatovat, že výraznější výkyvy v plnění mezi jednotlivými měsíci se projevily zejména v závislosti na zákonných lhůtách splatnosti záloh na daň a vyúčtování daně, kdy poslední měsíc čtvrtletí je vůči předcházejícím měsícům zpravidla nejsilnější. Tato tendence je patrná od roku 2002, kdy byly nově vymezeny zákonné podmínky pro stanovení výše a periodicity placení záloh. Dlouhodobě nejvýnosnějším obdobím kalendářního roku je druhé čtvrtletí. Tato okolnost je dána legislativní úpravou lhůt pro podávání daňových přiznání za předchozí zdaňovací období, které jsou současně lhůtami splatnosti případných nedoplatků daně z příjmů, přičemž tato lhůta připadala u rozhodující skupiny poplatníků DPPO právě na červen 2006.

Rozhodující část inkasa DPPO však byla ovlivněna zákonným způsobem stanovenou výší a periodicitou záloh na daň, který vychází z daňové povinnosti za předchozí zdaňovací období. U převážně uplatňovaného typu zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok, platili poplatníci nepodléhající auditu nebo jimž nezpracovával přiznání daňový poradce v prvním čtvrtletí 2006 zálohy podle daňové povinnosti přiznané v předchozím roce, stanovené podle výsledku hospodaření předminulého roku, t.j. za rok 2004, stanovené s použitím sazby 28 %; ostatní poplatníci platili takto stanovené zálohy ještě ve 2. čtvrtletí 2006. Od druhého či třetího čtvrtletí 2006 (jestliže zpracovává přiznání daňový poradce, nebo je poplatník účetní jednotkou podléhající auditu) platí poplatníci zálohy podle daňové povinnosti uvedené v přiznání, vycházející z výsledku hospodaření předchozího roku 2005, stanovené s použitím sazby 26 %.

Kromě toho se v 1. pololetí 2006, a zejména v období do 31.7.2006, výrazněji projevila též třicetidenní zákonná lhůta pro vrácení přeplatků na dani. Vliv platebního kalendáře (t.j. zálohové platby a vyrovnání daně v návaznosti na existenci daňového poradce, jakož i změnu v periodicitě placení záloh počínaje rokem 2002) na výběr DPPO v jednotlivých měsících roku ilustruje následující graf:

Srovnání měsíčního inkasa DPPO (v mld. Kč)

Ve vyšší inkasa výnosově rozhodující složky, t.j. DPPO z příznání, se i přes rostoucí výkonnost ekonomiky začaly až v roce 2006 významněji projevovat dopady legislativních změn přijatých v předchozích letech, zejména postupný pokles sazeb.

Růst inkasa DPPO vybírané srážkou ovlivnil i přes osvobození dividend vyplácených dceřinou společností při splnění podmínky kvalifikované účasti (nejméně 25 %), uplatňované s účinností od 1. ledna 2004, rostoucí objem výplat dividend nepodléhajících tomuto osvobození, který odráží příznivý hospodářský vývoj v předchozích letech.

Hlavní legislativní změny, které mohly působit na vývoj inkasa daně z příjmů v první polovině roku 2006, byly zejména:

- snížení sazby daně z příjmů právnických osob z 28 % v roce 2004 na 26 % v roce 2005, t.j. o dva procentní body,
- zrychlení odpisů v 1. až 3. odpisové skupině s účinností od 1.1.2005, které se poprvé projevilo v inkasu daně v roce 2006,
- zavedení odpočtu od základu daně z příjmů ve výši 100 % nákladů vynaložených při realizaci projektů výzkumu a vývoje.

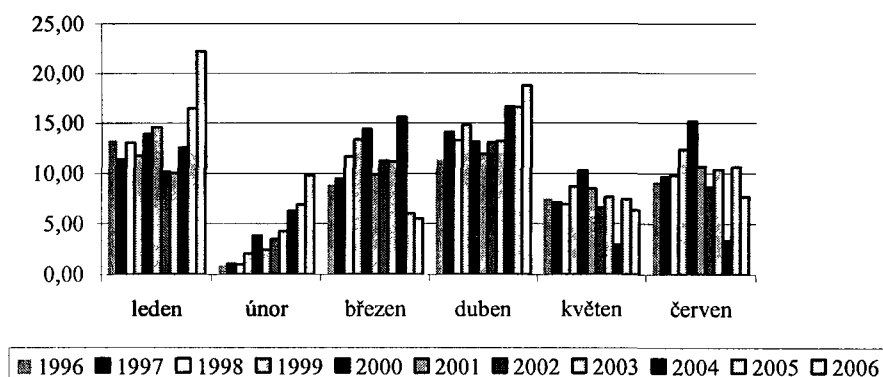
c) Daň z přidané hodnoty (DPH)

Za 1. pololetí 2006 činil příjem státního rozpočtu z této daně 70,4 mld. Kč, což je 44,9 % rozpočtu, ale o 6,3 mld. Kč, t.j. o 9,9 % více než ve stejném období roku 2005 (v 1. pololetí 2005 činilo plnění 41,5 % a meziroční růst cca o 11,0 mld. Kč, t.j. o 20,7 %). Schválený rozpočet počítal s celoročním růstem o 9,9 mld. Kč, t.j. o 6,7 % proti skutečnosti 2005.

Inkaso v 1. pololetí 2006 bylo, v důsledku časového posunu, pozitivně ovlivněno velmi vysokou konečnou spotřebou domácností v prosinci roku 2005. Tento efekt má v čase mírně rostoucí tendenci, neboť, jak vyplývá z šetření ČSÚ, domácnosti stále více odkládají své nákupy na období těsně před Vánoce. Ve srovnání s předchozím rokem bylo příznivé inkaso i v únoru. Vyšší inkasa daně v lednu a únoru roku 2006 v porovnání s rokem 2005 byla však také způsobena výpadkem inkasa daně na počátku roku 2005, kdy se projevila změna ve zdaňování obchodních dovozů ze třetích zemí, které se od 1. ledna staly součástí standardního daňového přiznání podávaného příslušnému finančnímu úřadu do 25. dne po skončení zdaňovacího období. Dubnové inkaso bylo ovlivněno vyšším počtem kvartálních plátců. Naopak v posledních dvou měsících prvního pololetí roku 2006 nedosáhlo inkaso DPH ani výše minulého roku. Tento pokles byl způsoben rychlejším růstem hodnoty nadměrných odpočtů než hodnoty daňové povinnosti. Vyšší nadměrné odpočty byly zaznamenány v sektorech zemědělství a stavební výroba.

Legislativní činnost v oblasti DPH, která nebyla uvažována při přípravě rozpočtu na rok 2006 a která mohla ovlivnit inkaso DPH v 1. pololetí roku 2006, se soustředila především na úpravu definice sociální pomoci a doplnění služeb zdaňovaných sníženou sazbou v oblasti sociální péče a zpřesnění a rozšíření pojmu vzdělávací činnost. Dopady těchto změn byly fiskálně zanedbatelné. V druhém pololetí roku 2006 by se však měla projevit novela zákona č. 235/2004 Sb., přijatá 25. května 2006, kterou jsou přerazeny určité druhy zboží do snížené sazby daně.

Meziroční porovnání měsíčního inkasa DPH (v mld. Kč)

Daň z přidané hodnoty lze z hlediska techniky výběru rozložit do tří komponent – daň z dováženého zboží, daň ze zboží a služeb prodávaných v tuzemsku a nadměrných odpočtů (jde o vratky, které si uplatňují plátcí, jejichž daň na vstupu je vyšší než daň na výstupu).

Finanční úřady a celní úřady se podílely na celostátním inkasu DPH v 1. pololetí 2005 a 2006 takto:

Tabulka č. 9

v ml. Kč

Ukazatel	1 pololetí 2005			1 pololetí 2006			meziroční index		
	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ
Inkaso DPH	180 894	177 603	3 291	207 885	207 635	250	114,9	116,9	7,6
Nadměr odpoč DPH	-89 962	-89 962	x	-106 035	-106 035	x	117,9	117,9	x
Celkový příjem DPH	90 932	87 641	3 291	101 850	101 600	250	112,0	115,9	7,6

pozn. celostátní data bez ohledu na rozpočtové určení výnosů

Podle nových podmínek pro výběr daně náleží její správa výhradně finančním úřadům. Čisté inkaso meziročně vzrostlo o 10,9 mld. Kč, t.j. o 12,0 %, a to i přes zvýšení nadměrných odpočtů o 16,1 mld. Kč, t.j. o 17,9 %.

d) Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)

Spotřební daně zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva a daň z vína. S výjimkou daně z minerálních olejů je výnos spotřebních daní určen výhradně do státního rozpočtu. Pokud jde o daň z minerálních olejů, podle platného rozpočtového určení daní náleží 90,9 % výnosu daně státnímu rozpočtu a 9,1 % náleží Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

Za leden až červen 2006 činily příjmy státního rozpočtu ze spotřebních daní 65,4 mld. Kč, což představovalo plnění rozpočtu na 55,0 %; proti pololetí roku 2005 vzrostly o 11,1 mld. Kč, t.j. o 20,4 %. Polovinu rozpočtu převýšily o 5,9 mld. Kč (v 1. pololetí 2005 o 6,9 mld. Kč, přičemž celoroční rozpočet byl překročen o 8,7 mld. Kč, t.j. o 9,2 %). Schválený rozpočet na rok 2006 počítal s růstem o 15,3 mld. Kč, t.j. o 14,7 % (proti skutečnosti 2005).

Struktura spotřebních daní je cca z 90 % tvořena daněmi z minerálních olejů a daní z tabákových výrobků. Zbýlých 10 % představují spotřební daně z lihu, piva a vína a meziproduktů.

Celkové inkaso váhově nejsilnější položky (63 %) **daně z minerálních olejů ve výši 35,8 mld. Kč se proti 1. pololetí 2005 snížilo o 0,4 mld. Kč, t.j. o 1,2 %**. Z této částky plyne do příjmů státního rozpočtu 90,9 % a 9,1 % výnosu daně je určeno Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Jeho příjem z této daně za hodnocené období činil 3,3 mld. Kč. Příčinou propadu inkasa mohly být jednak přetrvávající vysoké ceny ropy a s nimi související vysoké ceny pohonných hmot a jednak rostoucí nákupy alternativních pohonných hmot, například bionafty. Další příčina propadu byla způsobena přijatou mimořádnou platbou z roku 2004 ve výši 2,3 mld. Kč, která ovlivnila inkaso spotřební daně z minerálních olejů za rok 2005.

Druhou váhově významnou položkou je spotřební **daň z tabákových výrobků**. Její inkaso ve výši **27,5 mld. Kč** bylo ve srovnání s odpovídající úrovní roku 2005 o **téměř 11,0 mld. Kč, t.j. o 66,4 % vyšší**. Meziroční srovnání je zde zkreslené, neboť k 1.4.2006 došlo ke změně sazby, a proto se ve výběru této daně silně promítlo předzásobením.

Strukturu spotřebních daní za leden až červen inkasovaných finančními a celními úřady podle skupin výrobků v meziročním srovnání podává následující tabulka:

Tabulka č. 10

	v mil. Kč						
	1. pololetí 2003	1. pololetí 2004	1. pololetí 2005	1. pololetí 2006	index 2004/2003	index 2005/2004	index 2006/2005
Spotřební daně celkem	33 375	36 762	57 606	68 619	110,1	156,7	119,1
daň z vína a meziproduktů	152	113	178	181	74,3	157,5	101,7
daň z minerálních olejů*	25 962	28 667	36 284	35 843	110,4	126,6	98,8
daň z tabákových výrobků	8 019	9 528	16 525	27 499	118,8	173,4	166,4
daň z piva	1 609	1 633	1 557	1 592	101,5	95,3	102,2
daň z lihu	2 733	2 595	3 062	3 504	95,0	118,0	114,4

* včetně výnosu SD určeného do SFDI

Inkaso ostatních váhově méně významných **položek** (daň z vína a meziproductů, piva a lihu) dosáhlo v **souhrnu hodnoty 5,3 mld. Kč** a proti srovnatelnému období roku 2005 bylo o **0,5 mld. Kč, t.j. o 10,4 % vyšší**.

V případě výběru daně uvalené na **lih** došlo k prolomení nepříznivého vývoje z posledních let. V prvním pololetí roku 2006 bylo vybráno o 0,4 mld. Kč více, což představovalo růst o 14,4 % v porovnání s prvním pololetím roku 2005. Na nárůst inkasa měl vliv zvýšený počet kontrol nelegální výroby lihu a jeho pašování a kolkování lihovin, zavedené k 1.7.2005.

Inkaso spotřební daně z **piva a vína a meziproductů** zůstává tradičně téměř neměnné. Ačkoliv došlo k mírnému zvýšení výběru v případě obou těchto komodit, u piva o 2,2 % a u vína o 1,7 % oproti srovnatelnému období roku 2005, jedná se o zvýšení fiskálně nevýznamné.

V celkové sumě vybraných spotřebních daní se promítaly i vratky tzv. „zelené nafty“, technických benzinů, vratka SD osobám požívajícím výsady a imunitu a ozbrojeným silám cizích států.

Objem vratek ze zelené nafty (§ 57 zák. o spotřební dani) se proti roku 2005 nepatrně snížil (o 13 mil. Kč). Jedná se o nárokovou položku, jejíž způsob výpočtu je stanoven vyhláškou Ministerstva zemědělství (výše vrácené daně je vymezena stanovením ročního limitu spotřebovaných pohonných hmot). Poplatníkům provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa bylo tak v prvním pololetí 2006 **vráceno 374 mil. Kč**.

Vratky spotřební daně za technické benziny vykázané ve výši **486 mil. Kč** meziročně klesly o 12 mil. Kč.

e) Daně a poplatky z vybraných činností a služeb

Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí

Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí se řídí zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech. Tato položka zahrnuje poplatky představující **povinnou platbu za využívání životního prostředí**. Poplatky zahrnují i příslušenství ukládané v řízení o poplatku, pokud toto není evidováno samostatně. Nepatří sem však pokuty za porušení předpisů a opatření k ochraně životního prostředí.

Dále se jedná o **odvody za ukládání radioaktivních odpadů** od původců těchto odpadů (především od ČEZ, a.s.) na tzv. jaderný účet. Vykázaná **skutečnost za 1. pololetí 2006 ve výši 0,7 mld. Kč se vyvíjela v souladu s rozpočtem**, který naplnila na 53,4 %. Příjem státního rozpočtu z těchto poplatků byl stejný jako v 1. pololetí roku 2005.

Správní poplatky

Správní poplatky, včetně odpovídající části tržeb za kolky, zahrnuté v příjmech státního rozpočtu představovaly za 1. pololetí 2006 částku **1,9 mld. Kč** a naplnily tak celoroční předpoklad na 46,7 %, což byla stejná úroveň jako v 1. pololetí roku 2005. Z této částky bylo 0,6 mld. Kč zapláceno kolkovou známkou. V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky. Jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

f) Clo

Předpokládaný výběr cla byl ve státním rozpočtu stanoven ve výši 1,2 mld. Kč. Za první pololetí 2006 činily odvody celních příjmů ve prospěch účtu státního rozpočtu 0,6 mld. Kč, t.j. 50,0 % rozpočtu. V 1. pololetí 2005 byla na cle vybrána téměř stejná částka (0,57 mld. Kč).

Celkové vybrané clo (vč. části připadající rozpočtu EU) za 1. pololetí 2006 činilo **3,5 mld. Kč**, při meziročním nárůstu o 0,2 mld. Kč.

g) Daně z majetkových a kapitálových převodů

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2006 byly zapracovány příjmy z majetkových daní, t.j. daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí ve výši 10,3 mld. Kč. Skutečně dosažené příjmy z těchto daní činily k 30.6.2006 téměř 4,0 mld. Kč, což je 38,8 % rozpočtované částky. Proti pololetí 2005 je to o 84 mil. Kč méně. Rozdíl v příjmech v podstatě představuje daň z převodu nemovitostí, a to z důvodu snížení sazby této daně.

Vývoj inkasa majetkových daní a jejich struktura:

Tabulka č. 11

Ukazatel	skutečnost leden-červen 2005	rozpočet 2006		skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schválený	po změnách			
		Daň dědická	46			
Daň darovací	233	700	700	291	41,6	124,9
Daň z převodu nemovitostí	3 801	9 500	9 500	3 657	38,5	96,2
CELKEM	4 080	10 300	10 300	3 996	38,8	97,9

Příjmy **daně dědické** byly rozpočtovány ve výši 100 mil. Kč, skutečně dosažené **inkaso činilo 48 mil. Kč**, t.j. plnění na **48,0 %**. Výnos u této daně byl ovlivněn osvobozením veškerého bezúplatně nabytého majetku děděním příbuznými v řadě přímé a manžely. Oproti 1. pololetí roku 2005 došlo ke zvýšení příjmů o 2 mil. Kč, důvodem vyššího inkasa byla rostoucí hodnota majetku, který je předmětem dědění u II. a III. skupiny poplatníků.

Příjmy **daně darovací** byly rozpočtovány ve výši 700 mil. Kč. Ve srovnání s 1. pololetím roku 2005 byl jejich výnos vyšší o 58 mil. Kč, takže dosáhly částky **291 mil. Kč**, t.j. **41,6 %** rozpočtu. Dosažené příjmy závisí na počtech a hodnotách bezúplatných převodů majetku. Výnos této daně byl ovlivněn poměrně rozsáhlým osvobozením a nízkými sazbami daně.

Daň z převodu nemovitostí je z majetkových daní nejvýznamnější a představuje cca 92 % z celkového objemu majetkových daní.

Výnos daně z převodu nemovitostí byl oproti 1. pololetí roku 2005 nižší o 144 mil. Kč, t.j. o 3,8 %. **Příjem státního rozpočtu** z této daně za 1. pololetí 2006 činil **3,7 mld. Kč**, což bylo **38,5 %** ročního rozpočtu.

Její inkaso je ovlivněno počtem převodů a přechodů vlastnického práva k nemovitostem a výší cen dohodnutých při prodeji nemovitostí. Dosažené výsledky již plně odrážely vliv nové právní úpravy od 1.1.2004, a to především snížení sazby daně z převodu nemovitostí z 5 % na 3 % a zavedení splatnosti této daně současně s podáním daňového přiznání. Oproti předcházejícímu období již odezněl souběh vyměřovacích případů vzniklých před účinností novely a současného postupného přechodu na režim nové právní úpravy.

h) Ostatní daňové příjmy

Na **ostatních daňových příjmech** získal státní rozpočet za šest měsíců roku 2006 **947,1 mil. Kč**, t.j. plnění 236,8 %.

Hlavní položkou tohoto podseskupení položek rozpočtové skladby byly **odvody nahrazující plnění povinnosti zaměstnávat tělesně postižené občany**. Jejich výše, i když je váhově zanedbatelná, byla státním rozpočtem pro rok 2006 stanovena částkou 400,0 mil. Kč. Dosažená skutečnost za 1. pololetí 892,0 mil. Kč tak naplnila celoroční rozpočet na 223,0 %. Vedle této položky jsou zde vykazovány **nerozúčtované, neidentifikované a nezařaditelné daňové příjmy** do jiných položek a příslušenství daní a poplatků. Skutečnost v jejich souhrnu za 1. pololetí roku 2006 představovala 10,8 mil. Kč, přičemž tyto příjmy nebyly rozpočtovány.

i) Pojistné na sociální zabezpečení vč. příspěvku na politiku zaměstnanosti

V 1. pololetí 2006 dosáhlo inkaso příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a z příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně penále, pokut a přírážky k pojistnému na nemocenské pojištění celkem 160,5 mld. Kč, což představovalo plnění schváleného rozpočtu na 47,7 %. Ve srovnání s 1. pololetím roku 2005 se zvýšilo vybrané pojistné o 10,7 mld. Kč, t.j. o 7,2 %.

Kromě povinného pojistného bylo vybráno na dobrovolném pojistném 427,6 mil. Kč. Z této částky představovalo nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných 402,9 mil. Kč, dobrovolné důchodové pojištění bylo vybráno ve výši 24,7 mil. Kč. Dobrovolné pojistné je součástí nedaňových příjmů státního rozpočtu a je obsaženo v závazném ukazateli rozpočtu kapitoly MPSV „Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem“. Ve schváleném rozpočtu na rok 2006 bylo dobrovolné pojistné zahrnuto v částce 932,3 mil. Kč, skutečnost za 1. pololetí představovala 45,9 % celoročního rozpočtovaného objemu. Ve srovnání s 1. pololetím roku 2005 bylo na dobrovolném pojistném vybráno více o 11,7 mil. Kč, t.j. o 2,8 %.

Výsledky výběru povinného pojistného v jednotlivých kapitolách státního rozpočtu jsou uvedeny v následující tabulce. Nejvýznamnější objem pojistného - 96,9 %, byl vybrán Českou správou sociálního zabezpečení na pojistném civilních zaměstnanců.

Tabulka č 12

Kapitola	v mil. Kč				
	1 pololetí 2005	schválený rozpočet 2006	1 pololetí 2006	% plnění	Index 2006/2005
MPSV	144 823	325 700	155 396	47,7	107,3
Ministerstvo obrany	1 107	2 491	1 158	46,5	104,6
Ministerstvo vnitra	3 173	6 803	3 248	47,7	102,4
Ministerstvo spravedlnosti	319	688	347	50,4	108,8
Ministerstvo financí	309	639	305	47,7	98,7
Celkem	149 731	336 321	160 454	47,7	107,2

Z celkového vybraného povinného pojistného činilo vlastní pojistné 160 440 mil. Kč a příslušenství pojistného 14 mil. Kč.

Sledování stavu výběru pojistného na důchodové pojištění v průběhu roku je z důvodu časového nesouladu spíše orientační (vzhledem k termínům účetní uzávěrky není možné do účetních výkazů zahrnout celé důchodové pojištění za 6 měsíců). Metodika účetnictví umožňuje vybrané pojistné za měsíc červen převést na bankovní účet důchodového pojištění až v měsíci červenci. Dále se poskytuje záloha poštám na výplatu červencových důchodů. Tyto vlivy jsou v závěru roku při ukončení rozpočtového hospodaření eliminovány. Propočty prováděné v průběhu roku a výpočet rozdílu na základě výsledných příjmů z důchodového pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění se tedy mohou značně odlišovat, a proto je z uvedených důvodů v této zprávě neuvádíme.

B. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace

Kromě daňových příjmů, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti tvoří příjmy státního rozpočtu též **nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace**. Do této kategorie patří především veškeré příjmy z vlastní činnosti organizačních složek státu, příjmy z úroků, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje investičního a neinvestičního majetku, pronájmu majetku, převody z vlastních fondů a též přijaté investiční a neinvestiční dotace z Evropské unie, jiných veřejných rozpočtů a institucí.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace byly v roce 2006 rozpočtovány ve výši 79,8 mld. Kč (včetně zákona č. 170/2006 Sb., kterým se mění zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2006, t.j. navýšení rozpočtu příjmů i výdajů o 5 mld. Kč; na straně příjmů se jedná o zvýšení rozpočtu na položce „Neinvestiční přijaté dotace ze zvláštních fondů ústřední úrovně“ v kapitole VPS). Jejich souhrnná výše tak byla **o 31,0 mld. Kč, t.j. o 63,6 % vyšší**, než předpokládal schválený státní rozpočet na rok 2005 (ale o 15,0 mld. Kč pod úrovní skutečnosti roku 2005). **Meziroční růst byl způsoben především přijatými dotacemi**, jejichž rozpočet meziročně vzrostl o 31,4 mld. Kč, z nichž 21,5 mld. Kč představovaly předpokládané investiční dotace přijaté od EU a 8,3 mld. Kč neinvestiční dotace přijaté od EU. **Schválený rozpočet nedaňových příjmů meziročně poklesl o 2,4 mld. Kč** a rozpočet **kapitálových příjmů naopak vzrostl o 2,0 mld. Kč**.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací zůstala nezměněná i v rozpočtu po změnách, když došlo pouze k drobným přesunům prostředků mezi jednotlivými položkami.

Vykázaná skutečnost ke konci června 2006 dosáhla 65,7 mld. Kč, což představovalo **82,4 % rozpočtu**. **Meziročně se tyto příjmy zvýšily o 14,6 mld. Kč, t.j. o 28,5 %**. Podrobnější přehled o plnění a meziročních změnách nedaňových a ostatních příjmů ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 13

v mil Kč

U K A Z A T E L	Skutečnost	Rozpočet 2006		Skutečnost	Plnění v % (4/3)	Rozdíl (4-1)	Index v % 2006/2005 (4/1)
	1 pol 2005	schvaleny	po změnách	1 pol 2006			
	1	2	3	4			
Nedaňové a ostatní příjmy celkem	51 153	79 821	79 821	65 746	82,4	14 593	128,5
v tom							
Nedaňové příjmy celkem	13 956	15 714	15 678	12 098	77,2	-1 858	86,7
v tom							
<i>Příjmy z vlast. činnosti a odvody přebyt. organiz. s přímým vztahem</i>	<i>7 093</i>	<i>7 660</i>	<i>7 649</i>	<i>6 563</i>	<i>85,8</i>	<i>-530</i>	<i>92,5</i>
z toho							
Příjmy z vlastní činnosti	1 774	2 244	2 234	1 565	70,1	-209	88,2
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1 601	1 075	1 075	1 722	160,1	121	107,6
Příjmy z úroků a realizace finančního majetku	2 955	3 301	3 300	2 577	78,1	-378	87,2
Soudní poplatky	437	620	620	401	64,6	-36	91,8
<i>Přijate sankční platby a vratky transferů</i>	<i>3 286</i>	<i>1 920</i>	<i>1 920</i>	<i>2 659</i>	<i>138,5</i>	<i>-626</i>	<i>80,9</i>
v tom							
Přijate vratky transferů a ost příjmy z finanč vypořadani předchoz let	2 224	715	715	1 576	220,6	-648	70,9
Přijate sankční platby	1 061	1 204	1 205	1 083	89,8	21	102,0
<i>Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy</i>	<i>1 845</i>	<i>3 024</i>	<i>2 999</i>	<i>1 960</i>	<i>65,4</i>	<i>115</i>	<i>106,2</i>
z toho							
Dobrovolne pojistne	416	932	932	428	45,9	12	102,8
<i>Přijaté splátky půjčených prostředků</i>	<i>1 733</i>	<i>3 110</i>	<i>3 109</i>	<i>916</i>	<i>29,5</i>	<i>-817</i>	<i>52,9</i>
z toho							
Splatky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů	65	2 413	2 412	120	5,0	55	184,9
Splatky půjčených prostředků od veřejných rozpočtů územní urovně	57	475	475	82	17,3	25	143,6
Splatky půjčených prostředků ze zahraničí	1 609	177	177	713	402,7	-896	44,3
Kapitalové příjmy celkem	318	2 187	2 224	556	25,0	239	175,1
Přijate dotace	36 880	61 920	61 920	53 092	85,7	16 212	144,0
z toho							
Převody z vlastních fondů	22 620	0	0	34 105	x	11 485	150,8
Neinvestiční přijate dotace ze zahraničí	13 893	34 160	33 958	14 943	44,0	1 051	107,6
Investiční přijate dotace ze zahraničí	366	22 760	22 961	1 347	5,9	980	367,7

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří především příjmy jednotlivých kapitol z vlastní činnosti, přijaté vratky transferů, pokuty a jiné sankční platby, příjmy z prodeje nekapitálového i dlouhodobého majetku, přijaté splátky půjčených prostředků a ostatní příjmy.

Schválený rozpočet stanovil výši nedaňových příjmů na 15,7 mld. Kč, což bylo o 2,4 mld. Kč méně než v roce 2005. V průběhu 1. pololetí 2006 se rozpočet snížil o 36 mil. Kč.

Za 1. pololetí dosáhly nedaňové příjmy 12,1 mld. Kč (plnění na 77,2 % rozpočtu po změnách), což znamenalo meziroční pokles o 1,9 mld. Kč, t.j. o 13,3 %.

Na celkové výši nedaňových příjmů se nejvíce podílely příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem (seskupení 21) ve výši 6,6 mld. Kč, což představovalo plnění rozpočtu na 85,8 %.

Příjmy z úroků a realizace finančního majetku (podsoskupení 214) dosáhly za 1. pololetí výše 2,6 mld. Kč při plnění rozpočtu na 78,1 %. Z toho 1,2 mld. Kč připadlo na příjmy z alikvotních úrokových výnosů z prodeje emisí státních dluhopisů a přes

1,0 mld. Kč na příjmy z dividend od společností ČEPS, ČMZRB a E.ON AG (z toho 743 mil. Kč kapitole OSFA). Prémie z emisí státních dluhopisů (VPS) dosáhly téměř 0,2 mld. Kč a výnosy z finančního investování na jaderném účtu 0,1 mld. Kč (OSFA).

Odvody přebytků organizací s přímým vztahem (podseskupení 212) dosáhly **1,7 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 160,1 %. Jednalo se především o příjem ve výši **1,5 mld. Kč z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění** odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání **za rok 2005**, jež do státního rozpočtu roku 2006 odvedly pojišťovny Kooperativa a Česká pojišťovna dle § 205d) zákoníku práce. Vykázaný přebytek byl **o 146 mil. Kč vyšší v porovnání s přebytkem odvedeným v roce 2005**. I přes podstatné navýšení přebytků v posledních letech je pravděpodobné, že v následujících letech bude docházet spíše k jejich poklesu.

Příjmy z vlastní činnosti (podseskupení 211) ve výši **1,6 mld. Kč** byly plněny na 70,1 %. Z toho 1,4 mld. Kč se týkalo příjmů z poskytování služeb a výrobků. V rámci této položky dosáhly **příjmy Českého telekomunikačního úřadu 0,9 mld. Kč**. Jednalo se z části o příjmy vyplývající ze správy rádiového spektra (0,8 mld. Kč) a z části o příjmy za přidělování čísel (0,1 mld. Kč). Do konce roku se předpokládá, že kapitola ještě obdrží splátku za udělenou licenci UMTS ve výši 0,5 mld. Kč od společnosti Vodafone Czech Republic, a.s.

Soudní poplatky (podseskupení 215) ve výši **0,4 mld. Kč** naplnily rozpočet na 64,6 % a byly tak téměř stejně vysoké jako v 1. pololetí roku 2005. **Příjmy z pronájmu majetku** (podseskupení 213) dosáhly **0,3 mld. Kč**.

Přijaté sankční platby a vratky transferů (seskupení 22) dosáhly výše **2,7 mld. Kč**, což představovalo plnění rozpočtu na 138,5 %.

Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let (podseskupení 222) ve výši **1,6 mld. Kč** představovaly plnění rozpočtu na 220,6 %. Vysoké plnění bylo ovlivněno tím, že velká část těchto příjmů se nerozpočtuje. Rozpočtová pravidla nedovolují použití nerozpočtovaných příjmů získaných z odvodů v rámci finančního vypořádání na krytí nerozpočtovaných výdajů. Jde především o odvody nevyčerpaných dotací příjemců dotací a odvody vyplývající z finančního vypořádání vztahů příspěvkových organizací (finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem je upraveno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a podrobněji vyhláškou č. 551/2004 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem a vyhláškou č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku). Většina prostředků byla

odvedena přes vypořádací účet kapitoly VPS celkem výši **1,2 mld. Kč**. Z toho 0,7 mld. Kč se týkalo příjmů od veřejných rozpočtů (krajů) a 0,5 mld. Kč od neveřejných subjektů (fyzické a právnické osoby). Dalšíh **0,2 mld. Kč** tvořily vratky od neveřejných subjektů kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** a necelých **0,2 mld. Kč** vratky prostředků od veřejných rozpočtů kapitole **OSFA**.

Přijaté sankční platby (podseskupení 221) zahrnují sankce inkasované za porušení obecně závazného předpisu správními orgány a dosáhly výše **1,1 mld. Kč** (plnění na 89,8 % rozpočtu). Z 99 % jsou příjmem kapitoly VPS.

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy (seskupení 23) dosáhly výše **2,0 mld. Kč** a představovaly tak 65,4 % rozpočtu.

Kromě různých „ostatních nedaňových příjmů“ ve výši 1,4 mld. Kč sem patří např. dobrovolné pojistné na důchodové a nemocenské pojištění vybírané orgány správy sociálního zabezpečení (428 mil. Kč), příjmy z poplatků za využívání výhradních práv k přírodním zdrojům (72 mil. Kč) a některé další příjmy.

Přijaté splátky půjčených prostředků (seskupení 24) dosáhly za 1. pololetí 2006 částky **0,9 mld. Kč**, což představovalo plnění na 29,5 % rozpočtu. Nízké plnění souviselo s nerealizací plateb souvisejících s plynárenskými VIA (rozpočet ve výši 1,8 mld. Kč).

Na celkové částce se nejvíce podílely **splátky půjčených prostředků ze zahraničí** (podseskupení 247) ve výši **0,7 mld. Kč**, které naplnily svůj rozpočet již na 402,7 %. Vysoké překročení rozpočtu bylo z titulu nerozpočtovaných splátek, a to především u **deblokací z Ruské federace**, kde se jednalo o pozdní platbu z roku 2005 ve výši **414 mil. Kč**. V rámci splátek pohledávek převzatých od ČSOB bylo dosaženo inkasa v objemu 60 mil. Kč (z toho z Alžírsko 34 mil. Kč, Albánie 24 mil. Kč a Indie 2 mil. Kč). U splátek vládních úvěrů bylo dosaženo celkem 239 mil. Kč (z toho z Alžírsko 121 mil. Kč, Sýrie 76 mil. Kč a Barmy 40 mil. Kč).

Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů dosáhly 120 mil. Kč (především od právnických osob) a **od rozpočtů obcí** 82 mil. Kč.

Kapitálové příjmy

Schválený rozpočet kapitálových příjmů ve výši **2,2 mld. Kč** byl o 2,0 mld. Kč vyšší než v roce 2005. V průběhu 1. pololetí 2006 byl rozpočet navýšen o 37 mil. Kč. Tento nárůst ovlivnily (v roce 2005 nerozpočtované) **příjmy z prodeje majetkových podílů** v kapitole OSFA ve výši **2,0 mld. Kč** (snížení kapitálu ve společnosti ČEPS). Ostatní plánované kapitálové příjmy se týkaly především příjmů z prodeje dlouhodobého majetku.

Za 1. pololetí 2006 dosáhly **skutečné příjmy** výše **556 mil. Kč** (plnění na 25,0 % rozpočtu po změnách), což bylo o 239 mil. Kč více než v pololetí 2005. Šlo především o **503 mil. Kč z příjmů z prodeje dlouhodobého majetku**. Z nich 261 mil. Kč se týkalo příjmů z prodeje pozemků (z toho 253 mil. Kč v kapitole Ministerstvo financí) a 223 mil. Kč příjmů z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí (z toho 141 mil. Kč v kapitole Ministerstvo financí a 63 mil. Kč v kapitole Ministerstva vnitra).

Přijaté dotace

Schválený rozpočet přijatých dotací ve výši **61,9 mld. Kč** (včetně zákona č. 170/2006 Sb.) byl o **31,4 mld. Kč vyšší než v roce 2005**. V průběhu 1. pololetí 2006 byl pouze nepatrně snížen o 323 tis. Kč.

Za 1. pololetí dosáhly přijaté dotace 53,1 mld. Kč (plnění na **85,7 %** rozpočtu po změnách), což bylo proti pololetí 2005 o **16,2 mld. Kč, t.j. o 44,0 % více**.

Meziroční **nárůst** byl **ovlivněn především neinvestičními přijatými dotacemi**, které dosáhly **51,7 mld. Kč** (plnění již na **132,8 %** rozpočtu po změnách) a byly tak o 15,2 mld. Kč vyšší než v pololetí 2005. Vysoký nárůst i plnění rozpočtu bylo ovlivněno především **převody z fondů organizačních složek státu (OSS)** ve výši **34,0 mld. Kč** (nejsou rozpočtovány), což bylo **meziročně o 11,5 mld. Kč více**. Z toho **29,8 mld. Kč** (v pololetí 2005 to bylo 18,6 mld. Kč) se týkalo **převodu prostředků z fondů OSS (především rezervních) do příjmů kapitol** a 4,2 mld. Kč představoval převod prostředků z fondu státních záruk do příjmů kapitoly VPS. Nejvíce prostředků z fondů OSS do příjmů převedly kapitoly Ministerstvo obrany (9,1 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (8,5 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (4,4 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (2,2 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,4 mld. Kč) atd.

Neinvestiční přijaté dotace ze zahraničí dosáhly k 30. červnu 2006 částky **14,9 mld. Kč** (plnění na 44,0 %) a byly tak o 1,1 mld. Kč vyšší než ve stejném období roku 2005. Šlo především o **neinvestiční přijaté dotace od EU** ve výši **11,6 mld. Kč** (plnění na 41,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,9 mld. Kč) a o **kompensační platby** ve výši **3,3 mld. Kč** (plnění na 55,7 % rozpočtu při meziročním poklesu o 1,9 mld. Kč).

V souvislosti s již zmíněným zákonem č. **170/2006 Sb.** byl zvýšen rozpočet kapitoly VPS o 5 mld. Kč na straně příjmů i výdajů. Jednalo se o prostředky na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření. Za 1. pololetí 2006 bylo do příjmů kapitoly převedeno **2,7 mld. Kč**, které pocházely z výnosu dividend z majetkové účasti státu ve společnosti Osinek, a.s. Zbývající částka 2,3 mld. Kč by měla být v druhé polovině roku získána z výnosu z dividend z majetkové účasti ve společnosti ČEZ, a.s. (2,0 mld. Kč) a snížením základního kapitálu společnosti Osinek, a.s. (0,3 mld. Kč).

Investiční přijaté dotace byly rozpočtovány ve výši **22,8 mld. Kč**, což bylo o 21,5 mld. Kč více než v roce 2005. V průběhu pololetí se jejich rozpočet zvýšil na téměř 23,0 mld. Kč. Meziroční zvýšení souviselo s metodickou změnou spočívající v tom, že jak do příjmů tak i do výdajů roku 2006 byly nově zahrnuty i dotace poskytované na financování společných programů EU a ČR z fondů Evropské unie (ve výši 18,15 mld. Kč).

V 1. pololetí 2006 dosáhly **investiční přijaté dotace 1,3 mld. Kč** (plnění na 5,9 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 1,0 mld. Kč). Z toho přes **1,2 mld. Kč** tvořily **investiční dotace přijaté od EU** (976 mil. Kč do kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj a 271 mil. Kč do kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu).

3. Výdaje státního rozpočtu

Výdaje schválené zákonem č. 543/2005 Sb. ze dne 2. prosince 2005, o státním rozpočtu České republiky na rok 2006, v částce 958,8 mld. Kč byly zákonem č. 170/2006 Sb. ze dne 12. dubna 2006 navýšeny na celkem **963,8 mld. Kč**, t.j. o 5,0 mld. Kč určených krajům a prostřednictvím krajů obcím na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření. Předpokládané výdaje na rok 2006 stanovené výše uvedenými zákony jsou proti korigovanému rozpočtu roku 2005, t.j. schválenému rozpočtu upravenému na v tomto roce platné rozpočtové určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.), vyšší o 75,3 mld. Kč, t.j. o 8,5 %.

V roce 2006 jsou podle nové metodiky **příjmem státního rozpočtu finanční prostředky z rozpočtu Evropské unie** vztahující se ke strukturálním fondům a k Fondu soudržnosti, které mají kryt příslušný rozpočtový výdaj bez ohledu na právní formu příjemce, a to v celkové výši **33,6 mld. Kč**. Do roku 2005 se takto postupovalo v případech, kdy příjemcem byla organizační složka státu a u operačních programů Rozvoj lidských zdrojů a Průmysl a podnikání (v roce 2005 byly na financování společných programů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti z rozpočtu EU rozpočtovány celkem 5,4 mld. Kč). Změna finančních toků z rozpočtu EU se netýká předvstupních nástrojů, přechodného nástroje Transition Facility a komunitárních programů.

Z celkové částky jsou **běžné výdaje ve schváleném rozpočtu zahrnuty** v objemu **869,5 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 46,7 mld. Kč, t.j. o 5,7 % proti korigovanému rozpočtu roku 2005. **Kapitálové výdaje** jsou rozpočtovány v objemu téměř **94,3 mld. Kč** při meziročním plánovaném navýšení o 28,5 mld. Kč, t.j. o 43,4 % (zejména zde se projevila změna finančních toků většiny prostředků z rozpočtu EU – rozpočet investičních dotací přijatých od EU se zvýšil na 22,8 mld. Kč, t.j. o 21,5 mld. Kč proti rozpočtu roku 2005).

Ve srovnání se skutečností roku 2005 jsou celkové výdaje **schváleného rozpočtu vyšší o 41,0 mld. Kč**, t.j. o 4,4 %. Z toho na rozpočtované běžné výdaje připadá navýšení o 25,7 mld. Kč (téměř o 3,1 %) a na kapitálové výdaje o 15,3 mld. Kč (o 19,3 %).

K rozhodujícím vlivům vymezujícím vládní rozpočtovou strategii patří charakter a struktura výdajů státního rozpočtu z hlediska jejich předurčenosti a závaznosti.

Z celkových výdajů schválených zákonem č. 543/2005 Sb. představují tzv. **mandatorní výdaje**, které stát musí uhradit na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv, **502,0 mld. Kč**, t.j. 52,1 %, při meziročním plánovaném rozpočtovém růstu o 20,7 mld. Kč (o 4,3 %), proti skutečnosti roku 2005 by se pak mandatorní výdaje měly zvýšit o 30,2 mld. Kč (o 6,4 %). Z celku je **362,6 mld. Kč** určeno na **sociální transfery** vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací, z toho výdaje na důchody činí 263,5 mld. Kč, dávky státní sociální podpory 33,8 mld. Kč, dávky sociální péče 16,0 mld. Kč a dávky nemocenského pojištění 30,9 mld. Kč. Platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybranou skupinu obyvatel je rozpočtována v objemu 36,3 mld. Kč, výdaje na dluhovou službu 33,9 mld. Kč, odvod vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU 30,3 mld. Kč, příspěvek státu na podporu stavebního spoření 15,4 mld. Kč, státní příspěvek k penzijnímu připojištění téměř 4,0 mld. Kč atd. Ostatní tzv. **quasi mandatorní výdaje**, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, jsou rozpočtovány ve výši **211,3 mld. Kč**, z toho téměř 51,2 mld. Kč je určeno pro kapitolu Ministerstvo obrany a 150,9 mld. Kč na mzdy v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích (bez mezd pro Ministerstvo obrany v rámci vojenských výdajů). Další prostředky nutné pro zabezpečení provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu - **neinvestiční nákupy a související výdaje** - jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši **62,6 mld. Kč**, z toho 31,1 mld. Kč činí nákup služeb, 9,0 mld. Kč nákup materiálu, 5,6 mld. Kč nákup paliv, vody a energie a 5,9 mld. Kč opravy a udržování. **Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně** (kraje, obce – bez sociálních dávek) byly ve schváleném rozpočtu stanoveny v částce **118,4 mld. Kč**, **dotace státním fondům** (bez správních výdajů SZIF) téměř **43,0 mld. Kč** (dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 25,9 mld. Kč a dotace Státnímu fondu dopravní infrastruktury 17,0 mld. Kč) atd.

K 30. červnu 2006 bylo provedeno celkem **410 rozpočtových opatření**, t.j. o 67 více než ve stejném období předchozího roku. Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření tvořilo uvolňování prostředků z **kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol** (38,6 %), kdy šlo o přesuny jednak z položek účelově rozpočtovaných v této kapitole, jednak z vládní rozpočtové rezervy. **Přesuny mezi jednotlivými kapitolami** (35,9 %) byly vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu byl jeden správce kapitoly, v rámci jehož rozpočtu výdajů byly prostředky v celkovém objemu rozpočtovány a který na základě soutěží a schválených projektů rozhodl o jejich rozdělování. Nemalou část představovaly převody účelových prostředků rozpočtovaných v kapitolách Grantová agentura, Akademie věd, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo

zdravotnictví jiným kapitolám na zabezpečení výzkumu a vývoje. Třetí skupinu přijatých rozpočtových opatření představovaly **přesuny v rámci příslušné kapitoly** (22,9 %), např. přesuny mezi jednotlivými ukazateli. Nejméně rozpočtových opatření se týkalo uvolňování prostředků jednotlivým kapitolám státního rozpočtu **z kapitoly Operace státních finančních aktiv** (2,4 %) a **z kapitoly Státní dluh** (0,2 %).

Schválený a o rozpočtová opatření upravený rozpočet výdajů, jeho čerpání za prvních šest měsíců roku 2006 vč. srovnání se stejným obdobím předchozího roku ukazuje následující tabulka:

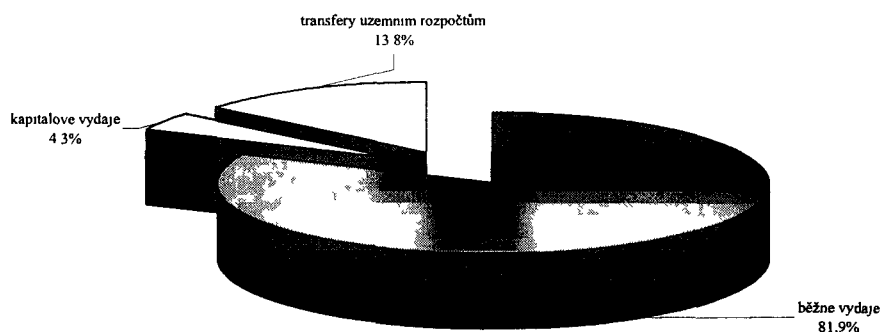
Tabulka č.14

VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	mil Kč					
	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schváleny	po změnách			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1
BĚŽNÉ VÝDAJE	402 040	869 540	868 788	437 533	50,4	108,8
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	34 157	91 061	90 510	35 650	39,4	104,4
v tom Platby	23 734	62 852	62 417	24 750	39,7	104,3
Ostatní platby za provedenou práci	1 685	4 886	4 917	1 784	36,3	105,9
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	8 737	23 323	23 178	9 115	39,3	104,3
Neinvestiční nákupy a související výdaje	46 375	99 015	97 573	50 661	51,9	109,2
v tom nákup materiálu	3 054	9 044	9 036	3 103	34,3	101,6
uroky a ostatní finanční výdaje	15 194	36 077	35 784	17 711	49,5	116,6
nákup vody, paliva a energie	2 579	5 612	5 406	3 113	57,6	120,7
nákup služeb	11 467	31 141	30 914	11 646	37,7	101,6
ostatní nákupy	2 698	8 478	8 846	2 990	33,8	110,8
poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vkladní úvěry	8 455	339	285	8 932	3 134,0	105,6
výdaje související s neinv. nákupy, příspěvky nahraděny a věcné dary	2 928	8 324	7 302	3 166	43,4	108,1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím	14 642	32 144	34 695	16 020	46,2	109,4
z toho neinv. dotace podnikatelským subjektům	11 256	23 512	24 103	11 511	47,8	102,3
neinv. dotace neziskovým apod. org.	3 139	7 820	9 700	3 890	40,1	123,9
z toho občanským sdružením	1 194	2 448	2 946	1 637	55,6	137,2
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	27 724	64 241	69 171	37 371	54,0	134,8
z toho statim fondům	7 919	27 767	29 963	10 971	36,6	138,5
fondům soc. a zdrav. veřejného pojištění	19 753	36 279	39 009	26 298	67,4	133,1
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	56 479	106 812	110 793	59 823	54,0	105,9
z toho obcím	13 783	35 226	34 238	20 092	58,7	145,8
krajům	42 689	71 580	76 541	39 730	51,9	93,1
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. org.	22 526	43 957	46 338	24 817	53,6	110,2
Převody vlastním fondům	4 505	12 544	12 539	4 599	36,7	102,1
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	180 125	364 796	364 605	194 147	53,2	107,8
z toho sociální dávky	162 517	343 088	342 890	176 210	51,4	108,4
z toho důchody	121 410	263 506	263 465	133 709	50,8	110,1
Neinvestiční transfery do zahraničí	14 047	34 253	33 346	14 051	42,1	100,0
z toho odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU	13 062	30 135	30 135	12 922	42,9	98,9
Neinvestiční půjčené prostředky	23	1 831	1 826	3	0,2	13,0
Ostatní neinvestiční výdaje*)	1 437	18 886	7 392	391	5,3	27,2
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	20 450	94 252	95 004	23 643	24,9	115,6
z toho investiční nákupy a související výdaje	4 850	22 221	21 789	6 462	29,7	133,2
inv. transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	1 246	17 022	15 526	1 293	8,3	103,8
inv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	2 771	11 585	15 876	3 905	24,6	140,9
inv. dotace příspěvkovým organizacím	7 725	18 048	17 699	8 825	49,9	114,2
VÝDAJE CELKEM	422 490	963 792	963 792	461 176	47,9	109,2

*) včetně neinvestičních prostředků jinými veřejnými rozpočty a neinvestičních převodů Národnímu fondu

Výdaje státního rozpočtu byly v 1. pololetí 2006 čerpány ve výši **461,2 mld. Kč**, t.j. na 47,9 % schváleného i upraveného rozpočtu. **Běžné výdaje** ve výši **437,5 mld. Kč** byly plněny na 50,4 % (v roce 2005 na 48,1 %), tradičně nízké bylo čerpání **kapitálových výdajů (23,6 mld. Kč)**, a to pouze na 24,9 % (v prvním pololetí 2005 na 28,4 %). Na **meziročním růstu celkových výdajů téměř o 38,7 mld. Kč** (o 9,2 %) se podílelo zejména zvýšení běžných výdajů (o 35,5 mld. Kč, t.j. o 8,8 %). Kapitálové výdaje zaznamenaly meziroční růst o 3,2 mld. Kč, t.j. o 15,6 % a jejich podíl na celkových výdajích zůstal na úrovni předchozího roku, t.j. na 5,1 %. Proti pololetní rozpočtové alikvotě celkových výdajů státního rozpočtu bylo čerpáno o 20,7 mld. Kč méně.

Strukturu výdajů státního rozpočtu ke konci 1. pololetí 2006 ukazuje následující graf (kapitálové a běžné výdaje bez transferů územním samosprávným celkům):

Mandatorní výdaje, které je vláda povinna uhradit ze zákona, jiných právních norem či smluvních závazků státu, dosáhly ke konci června 2006 celkem **272,3 mld. Kč**, t.j. 54,1 % rozpočtu po změnách (k objemově největší úpravě došlo u plateb státu za vybrané skupiny obyvatel do systému veřejného zdravotního pojištění – zvýšení o 2,7 mld. Kč). Meziročně se tyto výdaje **zvýšily o 10,1 %**, t.j. o 25,1 mld. Kč. Schválený rozpočet počítal s jejich zvýšením o 4,3 % k rozpočtu roku 2005, resp. k jeho skutečnosti o 6,4 %. Vyšší čerpání rozpočtu a jeho meziroční růst ovlivnily především legislativní změny v sociální oblasti. **Podíl mandatorních výdajů na**

celkových výdajích státního rozpočtu za sledované období dosáhl **59,0 %** (o 0,5 procentního bodu více než v roce 2005).

Čerpání mandatorních výdajů podle jejich závaznosti ukazuje následující tabulka:

Tabulka č 15

MANDATORNI VYDAJE	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schváleny	po změnách			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1
Vydaje celkem	422 490	963 792	963 792	461 176	47,9	109,2
z toho mandatorní vydaje	247 247	501 950	503 546	272 300	54,1	110,1
v tom						
- vplyvajcí ze zákona	230 885	459 927	461 523	255 758	55,4	110,8
- vplyvajcí z jiných právních norem	214	349	349	121	34,7	56,5
- vplyvajcí ze smluvních závazků	16 148	41 674	41 674	16 421	39,4	101,7

Podstatnou část zákonných mandatorních výdajů představují **sociální transfery**, vč. ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů, které ve sledovaném období dosáhly **192,6 mld. Kč**, t.j. 70,7 % celkových mandatorních výdajů a 41,8 % celkových výdajů za 1. pololetí. Čerpány byly na 53,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,2 % (o 14,6 mld. Kč). V rámci dalších zákonných mandatorních výdajů k vysokému meziročnímu navýšení a i vyššímu čerpání rozpočtu po změnách došlo u plateb státu za tzv. „státní pojištěnce“ do systému veřejného zdravotního pojištění – čerpáno bylo 26,3 mld. Kč, t.j. 72,5 % schváleného, resp. 67,4 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu více než o 6,5 mld. Kč. Podrobné čerpání mandatorních výdajů a jejich srovnání s předchozím rokem je uvedeno v tabulce č. 3 tabulkové části Zprávy.

Mandatorní výdaje společně s výdaji na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné a za vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje dosáhly ve sledovaném období téměř 332,0 mld. Kč, t.j. 72,0 % celkových výdajů státního rozpočtu.

Hodnocení čerpání jednotlivých druhů výdajů státního rozpočtu za 1. pololetí 2006 je předmětem dalších částí této zprávy.

A. Běžné výdaje

Běžné (neinvestiční) výdaje byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2006 zahrnuty v částce 869,5 mld. Kč v průběhu 1. pololetí byly rozpočtovými opatřeními sníženy na 868,8 mld. Kč a skutečně čerpány ve výši **437,5 mld. Kč**, t.j. na 50,4 %

rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 8,8 % (o 35,5 mld. Kč). Schválený rozpočet počítal s nárůstem běžných výdajů o 5,7 % proti korigovanému rozpočtu roku 2005, resp. o 3,1 % proti skutečnosti 2005; rozpočet po změnách k 30.6.2006 pak s nárůstem o 5,6 %, resp. o 3,0 %.

Významná část běžných výdajů (44,5 %) směřovala v 1. pololetí 2006 **do sociální oblasti**, kde došlo k řadě legislativních změn majících dopad na jejich výši, např.:

- **valorizace důchodů s účinností od 1.1.2006** (nařízení vlády č. 415/2005 Sb.)
 - **procentní výměra se zvýšila** o 6 % procentní výměry u starobních, invalidních a pozůstalostních důchodů přiznaných před 1.1.1996 a o 4 % procentní výměry u důchodů přiznaných od 1.1.1996 do 31.12.2005 vždy od splátky důchodu po 31.12.2005,
 - **základní výměra se zvýšila** o 70,- Kč na 1 470,- Kč měsíčně od splátky důchodu po 31.12.2005,

částečné invalidní důchody nejsou od 1.2.2006 **kráceny** v závislosti na výši příjmu z výdělečné činnosti poživatele tohoto důchodu (zákon č. 24/2006 Sb.),

částky pro stanovení denního vyměřovacího základu **u dávek nemocenského pojištění** se od 1.1.2006 zvýšily ze 480,- Kč na 510,- Kč a ze 690,- Kč na 730,- Kč (nařízení vlády č. 417/2005 Sb.), zvýšení částek životního minima od 1. 1. 2006 (**nařízení vlády č. 505/2005 Sb.**),

- **zvýšení minimální mzdy od 1. 1. 2006 do 30. 6. 2006** (nařízení vlády č. 513/2005 Sb.)*
 - ze 7 185,- Kč na 7 570,- Kč za měsíc u zaměstnance odměňovaného měsíční mzdou,
 - ze 42,50 Kč na 44,70 Kč za hodinu odpracovanou zaměstnancem v rámci stanovené pracovní doby (40 hod. týdně, jinak lze minimální hodinovou mzdu v určitých případech upravit),
- v rámci **státní sociální podpory** byl např. od října 2005 zaveden příspěvek na péči o dítě v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc (zrušen od 1.6.2006), od února 2006 byly **změněny podmínky pro výplatu rodičovského příspěvku**

*) k další úpravě výše minimální mzdy dojde od 1.7.2006, a to na 48,10 Kč za hodinu, resp. na 7 955,- Kč měsíčně,

týkající se návštěvy jeslí, mateřských škol a jiných předškolních zařízení, od dubna 2006 došlo ke **zvýšení násobků životního minima pro výpočet porodného**, od června 2006 došlo ke **změně výpočtu odměny pěstouna u dávek pěstounské péče**,

- v rámci **dávek sociální péče** byl **zvýšen příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu** (rozšířen i okruh příjemců a změkčeny podmínky pro jeho výplatu - zákon č. 218/2005 Sb.), **příspěvek na provoz motorového vozidla a příspěvek na individuální dopravu** (vyhláška č. 506/2005 Sb.).

Vývoj státního rozpočtu, jeho čerpání v sociální oblasti (sociální dávky a státní politika zaměstnanosti), vč. srovnání s rokem 2005, ukazuje následující tabulka:

Tabulka č.16

SOCIÁLNÍ DÁVKY A STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚŠTNANOSTI	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schváleny	po změnách			
		1	2			
Sociální dávky*)	168 734	343 088	342 926	182 501	53,2	108,2
v tom						
- důchody**)	127 610	263 506	263 465	139 982	53,1	109,7
z toho starobní (bez zálohy ČP)	88 055	191 056	191 016	97 008	50,8	110,2
- ostatní dávky	20 787	38 453	38 408	21 584	56,2	103,8
z toho dávky nemocenského pojištění	17 497	30 923	30 930	17 936	58,0	102,5
z toho nemocenské	14 794	24 939	24 941	15 060	60,4	101,8
- dávky státní sociální podpory	16 649	33 829	33 803	17 039	50,4	102,3
- státní politika zaměstnanosti - pasivní	3 687	7 300	7 249	3 896	53,7	105,7
Státní politika zaměstnanosti - aktivní	1 824	7 714	8 091	2 077	25,7	113,9
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele	85	300	270	116	43,0	136,5
Zaměstnávání zdravotně postižených občanů	246	811	892	620	69,5	252,0
Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	1 241	2 400	2 231	1 247	55,9	100,5

*) vč dávek vyplacených do ciziny, dále ve sloupci skutečnost vč zálohy České pošty

***) ve sloupcích skutečnost vč zálohy České pošty na důchody vyplacene na počátku července 6 200 mil Kč v roce 2005 a 6 274 mil Kč v r 2006

Pozn Udaje za sociální dávky se liší od údajů v bilanci příjmů a výdajů o další související výdaje obsažené ve tř 5 a 6 rozpočtové skladby

Hodnocení podle jednotlivých skupin běžných výdajů je následující:

Neinvestiční transfery obyvatelstvu představují objemově významný výdaj státního rozpočtu; jejich podíl na celkových běžných výdajích za 1. pololetí roku 2006 dosáhl 44,4 % a proti stejnému období minulého roku se snížil o 0,4 procentního bodu. Celkem bylo obyvatelstvu poskytnuto **194,1 mld. Kč** neinvestičních prostředků, t.j. 53,2 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 14,0 mld. Kč (o 7,8 %).

Schválený rozpočet počítal s meziročním růstem jak proti korigovanému rozpočtu roku 2005 o 5,9 %, resp. proti jeho celoroční skutečnosti o 5,3 %. Meziroční srovnání výdajů i plnění některých druhů výdajů, je ovlivněno řadou legislativních změn přijatých v období leden-červen 2006.

Nejvýznamnější část transferů obyvatelstvu představují **sociální dávky**, které zahrnují výdaje státního rozpočtu na výplatu důchodů, ostatních sociálních dávek*), dávek státní sociální podpory**) a výdaje na pasivní část státní politiky zaměstnanosti (t.j. podpory v nezaměstnanosti). V 1. pololetí sledovaného roku bylo na sociální dávky vyplaceno celkem **182,5 mld. Kč**, t.j. 53,2 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 8,2 % (téměř o 13,8 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2006 počítal s meziročním nárůstem proti rozpočtu roku 2005 o 5,5 %, o rozpočtová opatření upravený rozpočet pak o 5,4 % a proti skutečnosti roku 2005 o 5,2 % (stejně % nárůstu proti skutečnosti 2005 předpokládá i upravený rozpočet roku 2006.

V uvedených výdajích na sociální dávky převažovaly **výdaje na důchody**, které dosáhly celkem **140,0 mld. Kč**, t.j. 53,1 % celoročního rozpočtu. Proti stejnému období roku 2005 vzrostly o 12,4 mld. Kč, t.j. o 9,7 % (v 1. pololetí 2005 činil meziroční růst 9,0 % a v roce 2004 to bylo 4,3 %), zatímco schválený rozpočet 2006 předpokládal proti rozpočtu 2005 navýšení o 7,3 %, proti skutečnosti téhož roku pak o 6,5 %. Na výši vyplacených důchodů měla vliv jednak jejich valorizace k 1.1.2006, jednak nižší záloha České pošty čerpaná koncem roku 2005 na výplatu důchodů v prvních dnech ledna 2006 v objemu 800 mil. Kč místo předpokládaných 3,6 mld. Kč, a tím i vyšší potřeba prostředků na výplatu těchto důchodů z rozpočtu roku 2006 (v prosinci 2004 byla poskytnuta záloha České pošty na výplatu důchodů počátkem ledna 2005 ve výši 3,3 mld. Kč a téměř 5,0 mld. Kč koncem roku 2003 na důchody vyplacené na začátku roku 2004). Ke konci roku 2006 se očekává překročení výdajů na důchody cca o 6,0 mld. Kč.

Výdaje na důchody obsahují veškeré prostředky na výplatu důchodů včetně výplat důchodů do ciziny, nejsou zde však zahrnuty výdaje na zvýšení důchodů pro bezmocnost, které jsou součástí ukazatele ostatní sociální dávky. Nejvyšší částka **97,0 mld. Kč** byla poskytnuta na **důchody starobní**, což představovalo 50,8 % rozpočtu po změnách a meziroční **růst o 10,2 %** (o 9,0 mld. Kč). Dále byly vyplaceny **důchody invalidní** (plné a částečné) ve výši **24,7 mld. Kč** (51,0 % rozpočtu,

*) zahrnují dávky nemocenského pojištění (nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, peněžitou pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství), dále zvýšení důchodu pro bezmocnost, výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru a další.

**) zahrnují příspěvek na dítě, sociální příspěvek, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, zaopatřovací příspěvek, dávky pěstounské péče, porodné, pohřebné a další sociální příspěvky

o 10,9 %, t.j. 2,4 mld. Kč více než v 1. pololetí 2005) a **důchody pozůstalostní** (vdovské, vdovecké a sirotčí) ve výši **12,0 mld. Kč** (49,9 % rozpočtu při meziročním růstu o 8,2 %, t.j. téměř o 0,9 mld. Kč). Záloha na výplatu důchodů začátkem července byla poskytnuta České poště v částce 6,3 mld. Kč, v roce 2005 to bylo 6,2 mld. Kč.

Na **ostatní dávky** bylo vynaloženo celkem **21,6 mld. Kč** (56,2 % rozpočtu po změnách, t.j. o 796 mil. Kč (o 3,8 %) více než v minulém roce. Z nich největší objem 83,1 % představovaly **dávky nemocenského pojištění (17,9 mld. Kč**, t.j. 58,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,5 %, t.j. o 438 mil. Kč), z toho **15,1 mld. Kč** připadlo na **nemocenské**, které bylo plněno na 60,4 % rozpočtu po změnách a které se meziročně zvýšilo o 1,8 % (o 266 mil. Kč). Na **peněžitou pomoc v mateřství** bylo ze státního rozpočtu uvolněno **2,4 mld. Kč**, na **podporu při ošetřování člena rodiny** pak **484 mil. Kč**. Výši dávek nemocenského a dalších dávek závislých na mzdě ovlivnila nejen dynamika mezd, včetně zvýšení měsíční minimální mzdy od 1.1.2006, ale i zvýšení částek pro stanovení denního vyměřovacího základu u dávek nemocenského pojištění. Celoročně lze očekávat překročení výdajů na dávky nemocenského pojištění proti schválenému rozpočtu cca o 1,6 mld. Kč.

Výdaje na **zvýšení důchodů pro bezmocnost**, které představují specifickou dávku pro poživatele starobního důchodu, dosáhly **953 mil. Kč** a byly více než o 102 mil. Kč (o 12,0 %) vyšší než 1. pololetí roku 2005. Rozpočet byl čerpán na 47,3 %.

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru byly vyplaceny ve výši 2,7 mld. Kč, t.j. 49,3 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 261 mil. Kč (o 10,7 %).

Dávky státní sociální podpory jsou adresnou pomocí ve stanovených sociálních situacích zejména rodinám s dětmi a jsou poskytovány ze státního rozpočtu podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, prostřednictvím úřadů práce (mimo hl.m. Prahy). V 1. pololetí bylo na dávky státní sociální podpory vynaloženo celkem **17,0 mld. Kč**, t.j. 50,4 % rozpočtu po změnách a o 2,3 % (o 390 mil. Kč) více než ve stejném období předchozího roku. Nově byl od 1. června 2006 zaveden příspěvek na školní pomůcky, v rámci kterého bylo zatím vyplaceno 71 tis. Kč. Čerpání jednotlivých dávek a jejich srovnání se stejným obdobím roku 2005 ukazuje tabulka:

Tabulka č.17

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	mil Kč					
	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	index 2006/2005
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	
Dávky státní sociál podpory celkem	16 649	33 829	33 803	17 039	50,4	102,3
Přídavek na dítě	5620	11 767	11 643	5 654	48,6	100,6
Sociální příspěvek	2 471	5 267	5 273	2 314	43,9	93,6
Porodné	442	1 021	1 063	616	57,9	139,4
Rodičovský příspěvek	6 322	11 900	11 966	6 691	55,9	105,8
Zaopatřovací příspěvek	0	1	1	0		
Dávky pěstounské péče	227	507	506	253	50,0	111,5
Příspěvek na dopravu	0	47	36	0		
Pohřebné	286	564	554	265	47,8	92,7
Příspěvek na bydlení	1 276	2 714	2 692	1 217	45,2	95,4
Dávky státní sociální podpory jinde nezařazené	5	41	69	29	42,0	580,0

Některé dávky – přídavek na dítě, sociální příplatek a příspěvek na bydlení – jsou poskytovány v závislosti na příjmu rodiny; základem pro stanovení nároku a pro výši dávek, vč. hranice příjmů občana či rodiny, je životní minimum, k jehož valorizaci došlo k 1.1.2006. Na druhé straně se od 1.1.2006 zvýšila měsíční i hodinová minimální mzda. Od října roku 2005 byla na základě poslaneckého návrhu zavedena nová dávka – „příspěvek na péči o dítě v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc“, který byl od června 2006 zrušen jako dávka státní sociální podpory a převeden do státního příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytovaného v rámci sociálně právní ochrany dětí. Na tento příspěvek bylo vyplaceno 24 mil. Kč. V průběhu 1. pololetí 2006 došlo u těchto dávek k dalším změnám, např. od února 2006 se změnil podmínky pro výplatu rodičovského příspěvku týkající se návštěvy jeslí, mateřských škol a jiných předškolních zařízení; od dubna 2006 se zvýšily násobky životního minima pro výpočet porodného a od června 2006 došlo ke změně výpočtu odměny pěstouna u dávek pěstounské péče.

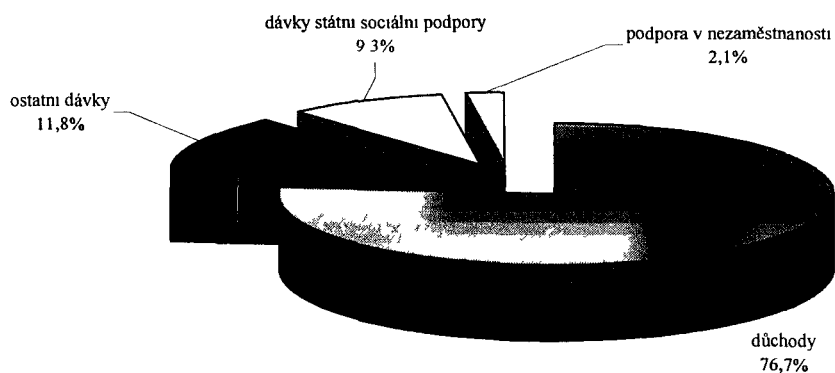
V sociální oblasti hrají důležitou roli i **dávky sociální péče**, poskytované ze státního rozpočtu, uvolňované z kapitoly Všeobecná pokladní správa a vyplácené obcemi s rozšířenou působností, obcemi pověřenými i ostatními. Jsou poskytovány z titulu sociální potřeby občanům, jejichž příjmy nedosahují částek životního minima, a občanům se zdravotním postižením k odstranění, zmírnění nebo překonání následků jejich postižení. Pro rok 2006 byly rozpočtovány v příloze zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2006 č. 7 a 8 v celkové výši 1,6 mld. Kč. Usnesením vlády č. 495

ze dne 10. května 2006 byl přes zásadní nesouhlas Ministerstva financí objem účelové dotace na dávky sociální péče snížen o 250 mil. Kč ve prospěch zvýšení výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti. Čerpání v 1. pololetí dosáhlo **8,1 mld. Kč**, t.j. 51,4 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 5,5 % (o 426 mil. Kč). Mezi vlivy, které působily na zvýšení objemu vyplacených dávek sociální péče, patří valorizace životního minima k 1.1.2006, zvýšení některých druhů dávek, event. rozšíření okruhu jejich příjemců a změkčení podmínek pro jejich výplatu, dále byly vyplaceny i mimořádné dávky související s řešením následků povodní. Vyšší než průměrné čerpání prostředků na dávky sociální péče za 1. pololetí roku 2006 vykázaly kraje Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Liberecký, Královéhradecký, Vysočina, Jihomoravský a hl. m. Praha.

Na **pasivní politiku zaměstnanosti** (podpory v nezaměstnanosti) bylo za prvních 6 měsíců vynaloženo **3,9 mld. Kč**, t.j. 53,8 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 209 mil. Kč (o 5,7 %). Přesto došlo k meziročnímu snížení celkového počtu nezaměstnaných evidovaných na úřadech práce o 38 638, resp. počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání*) o 38 982 osob na 451 106, resp. na 422 925. Podporu v nezaměstnanosti poskytly úřady práce v květnu 123 243 uchazečům o zaměstnání, t.j. 27,3 % všech osob vedených v evidenci (ve stejném období roku 2005 to bylo 26,3 %). **Míra registrované nezaměstnanosti** k 30.6.2006 vypočtená z dosažitelných uchazečů o zaměstnání dosáhla **7,7 %** při meziročním snížení o 0,9 procentního bodu, když dynamika české ekonomiky zůstala vysoká a pokračoval trend tvorby nových pracovních míst. Míra registrované nezaměstnanosti **žen** byla **9,6 %** a **mužů 6,3 %**. Z regionálního pohledu nejvyšší míru nezaměstnanosti vykázaly okresy Most (20,5 %), Karviná (17,9 %), Teplice (15,9 %), Ostrava (14,2 %), Jeseník, Bruntál a Ústí n/L (shodně 13,2 %) - vysoká míra nezaměstnanosti souvisí mj. s tím, že nabídka na trhu práce neodpovídá poptávce, t.j. požadavkům podniků na kvalifikaci. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenaly okresy Praha-západ a Praha-východ (shodně 2,2 %), Praha (2,8 %), Mladá Boleslav (3,3 %), Benešov (3,6 %) a Pelhřimov (3,7 %). Ke konci roku 2006 se předpokládá, že výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti zůstanou na úrovni rozpočtované částky.

*) uchazeči o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit při nabídce vhodného pracovního místa (za dosažitelné se nepovažují ženy na mateřské dovolené, absolventi na vojně, uchazeči v pracovní neschopnosti, lidi ve vazbě nebo výkonu trestu, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikaci nebo vykonávají krátkodobé zaměstnání)

Podíl jednotlivých druhů výdajů sociálních dávek je následující:

Aktivní politika zaměstnanosti je zaměřená na podporu zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků potenciálním zaměstnavatelům i uchazečům o zaměstnání, na udržení a zvýšení zaměstnanosti ohrožených skupin zaměstnanců a specifických skupin, na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání a tím i na snížení sociálního napětí v regionech s nejvyšší mírou nezaměstnanosti. **Výdaje** na aktivní politiku zaměstnanosti*) dosáhly v prvním pololetí 2006 výše **2,1 mld. Kč** (vč. výdajů na programy spolufinancované z rozpočtu EU) a byly proti stejnému období minulého roku vyšší o 253 mil. Kč, t.j. o 13,9 %; čerpáno bylo 25,7 % rozpočtu (o 5,6 procentního bodu méně než v roce 2005).

Na **vlastní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti** bylo vyplaceno **1,1 mld. Kč**, t.j. 36,2 % upraveného rozpočtu při meziročním snížení o 23,0 % (o 318 mil. Kč). Z toho výdaje na rekvalifikace činily 169 mil. Kč, výdaje na veřejně prospěšné práce 284 mil. Kč, na účelná pracovní místa 457 tis. Kč, na odbornou praxi absolventů škol 116 tis. Kč (novela zákona o zaměstnanosti zákon č. 435/2004 Sb. již neupravuje odborné praxe, tzn. že nedochází k tvorbě nových pracovních míst – uvedený údaj vychází z dohod uzavřených před účinností této novely; v roce 2005 bylo v 1. pololetí poukázáno 112 mil. Kč) a výdaje na podporu zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností 153 mil. Kč. Součástí celkových výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti jsou i výdaje na **investiční pobídky** poskytované podle zákona

*) rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, odborná praxe absolventů, podpora zaměstnanosti zdravotně postižených občanů, ostatní programy podpory zaměstnanosti, investiční pobídky

č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, které byly čerpány ve výši **460 mil. Kč** (v 1. pololetí 2005 ve výši 300 mil. Kč a v roce 2004 pouze 142 mil. Kč). Investiční pobídky v oblasti zaměstnanosti poskytované kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí mají formu rekvalifikací a školení zaměstnanců a poskytování podpory na zřizování nových pracovních míst. Dalších **444 mil. Kč** bylo určeno na **ostatní podporu zaměstnanosti**, z toho na financování programů Evropského sociálního fondu 359 mil. Kč a 55 mil. Kč na programy pro podporu nových pracovních míst. Výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU, které jsou součástí výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti, představovaly částkou 425 mil. Kč pouze 16,2 % rozpočtu po změnách (2,6 mld. Kč).

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů poskytované podle zákona č. 118/2000 Sb. představují specifický druh plateb vyplacených prostřednictvím úřadů práce na úhradu mezd zaměstnance, odvod daně z příjmů, odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu. Ve sledovaném období dosáhly **116 mil. Kč** (43,0 % upraveného rozpočtu) při meziročním růstu o 31 mil. Kč, t.j. o 36,5 % (v loňském 1. pololetí byl rozpočet plněn na 34,0 %).

Na základě § 78 zákona č. 435/2004 Sb. vyplatily úřady práce **zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50% občanů se zdravotním postižením** příspěvky na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících s jejich zaměstnáváním částku **620 mil. Kč**, t.j. 69,5 % upraveného celoročního rozpočtu (v 1. pololetí 2005 byly plněny na 37,3 % rozpočtu) při meziročním růstu o 374 mil. Kč, t.j. o 151,7 %.

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (t.j. příspěvky vyplácené zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy) dosáhly **1,2 mld. Kč**, t.j. 55,9 % upraveného rozpočtu. Meziroční navýšení činilo 5,7 mil. Kč (0,5 %). Z celku **Ministerstvo průmyslu a obchodu** poskytlo **917 mil. Kč** (z toho: horníkům 840,6 mil. Kč na obligatorní sociálně zdravotní dávky podle zákona č. 154/2002 Sb. a 6,1 mil. Kč na sociální důsledky restrukturalizace a útlumu hnědouhelného hornictví podle nařízení vlády č. 287/2001 Sb. a ocelářům pro 21 ocelářských společností 70,1 mil. Kč na příspěvky podle nařízení vlády č. 181/2002 Sb., ve znění nařízení vlády č. 47/2003 Sb. a č. 50/2004 Sb.). **Ministerstvo dopravy** uvolnilo finanční prostředky v rámci Doprovodného sociálního programu pro ČD ve výši **330 mil. Kč** na poskytnutí příspěvku uvolněným zaměstnancům bývalých Českých drah (67,4 % rozpočtu a meziroční pokles o 3,8 %, t.j. o 13 mil. Kč).

Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu v 1. pololetí 2006 představovaly 8,8 % výdajů čerpaných v položce "neinvestiční transfery obyvatelstvu" (o 0,8 procentního bodu méně než v předchozím roce) – celkem **17 138 mil. Kč**, t.j. 86,7 % rozpočtu po změnách, a meziročně se snížily o 220 mil. Kč, t.j. o 1,3 %. Jedná se zejména o příspěvky státu na podporu stavebního spoření (15 045 mil. Kč), kdy jsou téměř celé roční výdaje čerpány v 1. pololetí roku, a příspěvky na penzijní připojištění (1 961 mil. Kč), které jsou vypláceny čtvrtletně; oba tyto příspěvky jsou poskytovány prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa a jsou komentovány samostatně.

V souboru **ostatních náhrad placených obyvatelstvu**, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly sledovány **výdaje na jednorázová odškodnění**:

- **příslušníkům čs. zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945** podle zákona č. 39/2000 Sb. bylo v 1. pololetí 2006 kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí vyplaceno pouze **60 tis. Kč**;
- **účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěným do vojenských pracovních táborů**, bylo podle zákona č. 261/2001 Sb. vyplaceno **706 tis. Kč** kapitolou MPSV na 15 žádostí (k vyřízení zbývá 1 635 žádostí, v soudním řízení je 148 případů);
- **osobám odvezeným do SSSR nebo do táborů, které SSSR zřídil v jiných státech**, bylo v 1. pololetí podle zákona č. 172/2002 Sb. vyplaceno **428 tis. Kč** (o všech žádostech bylo již rozhodnuto, 57 případů bylo vyřízeno kladně, 185 žádostí bylo zamítnuto, dva případy byly v soudním řízení);

Pokračovala výplata **příplatků k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb.**, o poskytování příplatku k důchodu **ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální**. Tyto příplatky nejsou jednorázové, ale jsou vypláceny stanoveným osobám pravidelně každý měsíc. Celkem bylo za 1. pololetí 2006 čerpáno **91 mil. Kč**, největší objem 89 mil. Kč byl vyplacen kapitolou MPSV (prostředky na výplatu příplatků byly uvolněny z kapitoly Všeobecná pokladní správa). Česká správa sociálního zabezpečení evidovala ke konci června 2006 celkem 9 275 žádostí o příplatek, Ministerstvo obrany vyplatilo tento příplatek v částce 1,3 mil. Kč 477 osobám, Ministerstvo vnitra 0,8 mil. Kč 32 osobám, k vyřízení zbývalo 174 žádostí.

Nově byla vyplácena odškodnění podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů. Na vlastní výplaty odškodnění je v roce 2006 v kapitole VPS vyčleněno 810 mil. Kč. Vzhledem k velkému rozsahu výplat odškodnění bylo s dalšími prostředky v částce 190 mil. Kč počítáno na organizační zabezpečení těchto výplat, přičemž téměř celá částka 186 mil. Kč byla již uvolněna MPSV. Česká správa sociálního zabezpečení v 1. pololetí t. r. vyřídila kladně 38 671 žádostí, na které bylo vyplaceno 412 mil. Kč, 1 692 žádostí bylo zamítnuto a v soudním řízení bylo 161 případů. Ministerstvo obrany vyplatilo 13,4 mil. Kč 5 007 osobám, Ministerstvo vnitra částku 5,3 mil. Kč 434 osobám a Ministerstvo spravedlnosti 0,4 mil. Kč na 17 žádostí.

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci a pojistné rozpočtované v organizačních složkách státu (OSS) tvoří významnou součást veřejné spotřeby. Spolu se mzdovými náklady příspěvkových organizací jsou pro rok 2006 rozpočtovány v objemu 122,5 mld. Kč, z toho na organizační složky státu připadá 67,7 mld. Kč. V rozpočtované částce jsou zahrnuty výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci organizačních složek státu a těch státních příspěvkových organizací, ve kterých zaměstnavatelé odměňují zaměstnance podle zákona č. 143/1992 Sb., o platu. Nejsou v ní zahrnuty výdaje zdravotnických zařízení, jejichž financování je napojeno na síť zdravotních pojišťoven, ani výdaje organizací, které své zaměstnance odměňují podle zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě. Nejsou zde zahrnuty ani prostředky na platy zaměstnanců vysokých, církevních a soukromých škol.

Ke konci června 2006 dosáhly výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a související pojistné (OSS) 35,6 mld. Kč, t.j. 39,4 % upraveného rozpočtu, z toho na platy bylo vynaloženo 24,7 mld. Kč, t.j. 39,7 % rozpočtu. Proti stejnému období roku 2005 vzrostly o 1,5 mld. Kč, t.j. o 4,4 %, přičemž meziroční vývoj byl ovlivněn realizací zvýšení platů ústavních činitelů, soudců a dalších ústavních činitelů v souvislosti s novelou zákona č. 236/1995 Sb., zvýšením tarifních platů v souvislosti s novelami nařízení vlády č. 330/2003 Sb. a vázáním platů příslušníků ozbrojených sborů podle usnesení vlády č. 339/2005.

Povinné pojistné placené zaměstnavatelem tvoří pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění. Objem pojistného ve sledovaném období činil **9,1 mld. Kč** a meziročně se zvýšil o 378 mil. Kč, t.j. o 4,3 %.

V meziročním zvýšení **ostatních plateb za provedenou práci** o 5,9 % proti roku 2005 se promítlo především zvýšení výpočtové základny pro platy soudců a dalších ústavních činitelů včetně úprav platových koeficientů.

Nižší plnění výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné – na 39,4 % - je ovlivněno především posunem účtování (lednové platy jsou zaúčtovány až v únoru atd.).

Tabulka č. 18

VÝDAJE NA PLATY, OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI A POJISTNÉ	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schválený	po změnách			
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné celkem	34 157	91 061	90 510	35 650	39,4	104,4
v tom:						
- platy	23 734	62 852	62 416	24 750	39,7	104,3
- ostatní platby za provedenou práci	1 685	4 887	4 917	1 784	36,3	105,9
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem	8 737	23 323	23 178	9 115	39,3	104,3

Neinvestiční nákupy a související výdaje zahrnují výdaje na nákup materiálu, vody, paliv a energie, na nákup služeb a ostatní související výdaje. Podle platné rozpočtové skladby jsou zde zahrnuty také úroky a ostatní finanční výdaje, poskytnuté zálohy, jistiny, záruky, vládní úvěry, výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary. Neinvestiční nákupy a související výdaje jsou rozpočtovány jak jednotlivými ministerstvy a ústředními orgány a úřady státní správy, tak i celkem 331 podřízenými organizačními složkami státu.

Za prvních šest měsíců roku 2006 dosáhly neinvestiční nákupy a související výdaje **50,7 mld. Kč**, t.j. **51,9 %** rozpočtu po změnách, při meziročním nárůstu o 9,2 %, t.j. o 4,3 mld. Kč.

Čerpání jednotlivých podseskupení položek je zřejmé z následující tabulky:

Tabulka č. 19

NEINVESTIČNÍ NAKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schváleny	po změnách			
		v mil Kč				
Neinvestiční nákupy a související výdaje	46 375	99 015	97 573	50 661	51,9	109,2
v tom						
- nákup materiálu	3 054	9 044	9 037	3 103	34,3	101,6
- uroky a ostatní finanční výdaje	15 194	36 078	35 784	17 711	49,5	116,6
- nákup vody, paliv a energie	2 579	5 612	5 406	3 113	57,6	120,7
- nákup služeb	11 467	31 141	30 914	11 646	37,7	101,6
- ostatní nákupy	2 698	8 478	8 846	2 990	33,8	110,8
z toho						
- opravy a udržování	1 647	5 898	6 180	1 833	29,7	111,3
- cestovné (tuzemské i zahraniční)	676	1 666	1 571	697	44,4	103,1
- poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	8 455	339	285	8 932	3134,0	105,6
- ostatní	2 928	8 324	7 302	3 166	43,4	108,1

Nejvyšší plnění rozpočtu (57,6 %) i meziroční dynamika (zvýšení o 20,7 %) byly vykázány u **nákupu vody, paliv a energie**, a to především v důsledku nárůstu výdajů za plyn (o 42,6 % proti stejnému období roku 2005), pohonné hmoty a maziva (o 28,9 %), teplo (o 15,6 %) a elektrickou energii (o 12,4 %). Celkem bylo za nákupy vody, paliv a energie v 1. pololetí 2006 vynaloženo 3,1 mld. Kč.

Výdaje na **náкуп služeb** byly realizovány ve výši **11,6 mld. Kč**, t.j. **37,7 %** rozpočtu po změnách a meziročně se zvýšily o 1,6 %. Z hlediska funkčního směřování nejvíce z nich bylo čerpáno v oddílech obrana (3,2 mld. Kč), státní moc, státní správa, samospráva a politické strany (1,7 mld. Kč), sociální péče a pomoc (1,1 mld. Kč), bezpečnost a veřejný pořádek (0,9 mld. Kč), ochrana životního prostředí (0,6 mld. Kč) apod. Podle druhového třídění šlo o služby telekomunikací a radiokomunikací, výdaje na nájemné, služby pošt a peněžních ústavů, školení apod.

Výdaje na **poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry** dosáhly celkové výše **8,9 mld. Kč** a meziročně se zvýšily o 477 mil. Kč, t.j. o 5,6 %. V 1. polovině roku 2006 byly čerpány především výdaje na ostatní poskytované **zálohy a jistiny** ve výši **6,3 mld. Kč** (šlo o zálohu České poště na výplatu důchodů na počátku července, jež byla později přeúčtována do položky „důchody“) a **výdaje na realizaci záruk** v částce **2,3 mld. Kč**; z toho rozhodující část **1,7 mld. Kč** představují splatné částky státem garantovaných úvěrů poskytnutých v minulosti s.o. České dráhy a na základě zákona č. 77/2002 Sb. převedených na Správu železniční dopravní cesty, s.o. Částka **0,5 mld. Kč** byla vyplacena ve prospěch České národní banky v návaznosti na státní záruku související s IPB (záruky jsou rozpočtově kryté čerpáním fondu státních záruk).

Plnění a dynamika výdajů na úroky a ostatní finanční výdaje (49,5 % rozpočtu a 116,6 % meziroční index) souvisí s výdaji **na dluhovou službu**, jež jsou komentovány samostatně.

Čerpání neinvestičních dotací podnikatelským subjektům za 1. pololetí 2006 a jejich srovnání se stejným obdobím roku 2005 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 20

NEINVESTIČNÍ DOTACE PODNIKATELSKÝM SUBJEKTŮM	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schválený	po změnách			
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům celkem	11 256	23 512	24 103	11 511	47,8	102,3
z toho:						
- Ministerstvo průmyslu a obchodu	4 072	7 821	8 103	4 690	57,9	115,2
- Ministerstvo dopravy	1 704	3 200	3 556	1 679	47,2	98,5
- Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 253	4 147	3 903	1 196	30,6	95,5
- Ministerstvo zemědělství	729	3 366	3 155	399	12,6	54,7
- Všeobecná pokladní správa	2 570	4 372	3 985	2 479	62,2	96,5

Schválený státní rozpočet na rok 2006 představuje 23,5 mld. Kč, což je nárůst o 5,5 % proti předchozímu roku. Ke konci června dosáhly dotace podnikatelským subjektům **11,5 mld. Kč**, což je 47,8 % rozpočtu po změnách a meziroční nárůst o 2,3 %. Nejvíce prostředků podnikatelským subjektům poskytlo **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, a to **4,7 mld. Kč**, což představuje 57,9 % upraveného rozpočtu. V porovnání s minulým rokem se dotace této kapitoly zvýšily o 618 mil. Kč, t.j. o 15,2 %. Nejvíce směřovaly na útlum hornictví včetně sanace těžby uranu (1,6 mld. Kč, z toho neinvestiční dotace na technický útlum v částce 798 mil. Kč a mandatorní sociálně zdravotní výdaje ve výši 847 mil. Kč). Prostředky byly určeny pro financování nezbytných a neodkladných sanačních a likvidačních prací při zahlazování následků hornické činnosti a byly poskytnuty státnímu podniku DIAMO a Palivovému kombinátu Ústí. Další dotace byly využity zejména na podporu výzkumu a vývoje (celkem 1,9 mld. Kč), na Operační program průmysl a podnikání (jehož cílem je zachování a rozvíjení konkurenceschopnosti českých podniků a podnikatelského prostředí) a na podporu rozvoje malého a středního podnikání.

Schválený rozpočet neinvestičních dotací podnikatelským subjektům poskytovaných **Ministerstvem dopravy** ve výši 3,2 mld. Kč byl v průběhu prvního pololetí 2006 upraven na 3,6 mld. Kč, tzn. zvýšení o 356 mil. Kč. Ve skutečnosti **bylo poukázáno 1,7 mld. Kč** (47,2 % upraveného rozpočtu), a to především na následující tituly: Příspěvek na ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní drážní dopravy 1,1 mld. Kč (z toho úhrada ztráty dopravce z poskytování žakovského jízdného 53 mil. Kč), příspěvky pro uvolněné zaměstnance bývalých Českých drah ve výši 330 mil. Kč

poskytované v rámci Doprovodného sociálního programu pro ČD a příspěvek na dopravní cestu nehrazený ze Státního fondu dopravní infrastruktury v částce 200 mil. Kč.

Ministerstvo práce a sociálních věcí vynaložilo na neinvestiční dotace podnikatelským subjektům **1,2 mld. Kč**. Dotace poskytované v této kapitole mají specifický charakter, neboť jsou převážně poskytovány na podporu zaměstnávání uchazečů o zaměstnání, včetně zdravotně postižených a snižování nezaměstnanosti v rámci výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti. Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo v 1. pololetí 2006 vynaloženo formou dotací podnikatelským subjektům 1,1 mld. Kč, z toho bylo nejvíce - 414 mil. Kč - vydáno na účelná pracovní místa.

V kapitole Všeobecná pokladní správa byly čerpány prostředky ve výši 2,5 mld. Kč. Z toho připadlo 1,9 mld. Kč na realizaci státních záruk za úvěry přijaté KoB a ČMZRB na financování infrastruktury – bez zabezpečení funkce finančního manažera úvěrů přijatých ČR; dotace na podporu exportu ve výši 119 mil. Kč byly vyplaceny České exportní bance, a.s., a částka 196 mil. Kč na majetkovou újmu peněžních ústavů související s DBV, IBV a s půjčkami novomanželům. Dotace na daňovou povinnost v rámci investičních pobídek byly poskytnuty ve výši 191 mil. Kč a na ztrátu společnosti MUFIS, a.s. v částce 27 mil. Kč. Dotace na úhradu daňové povinnosti byly poskytovány na základě příslušných usnesení vlády České republiky podnikatelským subjektům, se kterými byla podepsána „Prohlášení o společném záměru“.

Ministerstvo zemědělství poskytlo ve sledovaném období podnikatelským subjektům dotace ve výši **399 mil. Kč**, což představuje 12,6 % rozpočtu a meziroční pokles o 45,3 procentního bodu. Důvodem pokračujícího snížení objemu oproti roku 2005 je skutečnost, že část dotací dříve poskytovaných přímo jednotlivým podnikatelům je nyní realizována jako dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu. Nejvíce prostředků bylo poskytnuto subjektům podnikajícím v oblasti vodního hospodářství – celkem 215 mil. Kč a na podpůrné programy v oblasti agrokomplexu - 94 mil. Kč.

Ostatní ministerstva se na poskytnutých neinvestičních dotacích podnikatelským subjektům podílela menšími částkami.

Neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím byly čerpány ve výši **3,9 mld. Kč**, t.j. 40,1 % rozpočtu po změnách. Schválený rozpočet 2006 počítá s meziročním růstem o 28,9 % proti korigovanému rozpočtu 2005, resp. o 19,0 %

proti jeho celoroční skutečnosti. V průběhu 1. pololetí byl rozpočet navýšen o 1,9 mld. Kč a výdaje na tuto oblast tak dosáhly meziročního růstu o 23,9 %, t.j. o 751 mil. Kč.

Čerpání těchto výdajů ve srovnání s minulým rokem se vyvíjelo následovně:

Tabulka č.21

NEINVESTIČNÍ DOTACE NEZISKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1
Neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím celkem	3 139	7 820	9 700	3 890	40,1	123,9
z toho						
- dotace obecně prospěšným organizacím	285	1 114	830	304	36,6	106,7
- dotace občanským sdružením	1 194	2 448	2 946	1 637	55,6	137,1
- dotace církvím a církevním organizacím	1 122	2 732	2 785	1 293	46,4	115,2
- dotace politickým stranám a hnutím	237	1 027	1 027	237	23,1	100,0
- ostatní neinv. dotace neziskovým apod. org.	301	499	2 112	419	19,8	139,2

Největší podíl neinvestičních dotací neziskovým a podobným organizacím připadl na dotace občanským sdružením a dotace církvím a církevním organizacím (v souhrnu 2 930 mil. Kč, t.j. 74,8 % výdajů této skupiny).

Z celku **dotace občanským sdružením** představovaly **1,6 mld. Kč**, z nichž nejvíce bylo čerpáno v rámci kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** (téměř **824 mil. Kč**), a to především na podporu sportovních a tělovýchovných aktivit dětí, mládeže a tělesně postižených. Dotace **Ministerstva práce a sociálních věcí** ve výši více než **403 mil. Kč** byly uvolněny zejména na zajišťování sociálních služeb, protidrogové a sociální prevence a prevence kriminality. Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** poskytla téměř **71 mil. Kč** na protidrogovou politiku, na prevenci HIV/AIDS, na pomoc zdravotně postiženým, zdravotnické programy, na rozvojovou zahraniční pomoc atd.

Neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem činily ke konci června 2006 celkem **1,3 mld. Kč** (46,5 % rozpočtu po změnách) a byly více než o 170 mil. Kč, t.j. o 15,2 % vyšší než ve stejném období roku 2005. Z celku **Ministerstvo kultury** uvolnilo **611 mil. Kč** (41,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 16,8 %, t.j. o 89 mil. Kč), z toho výdaje na činnost registrovaných církví a náboženských společností dosáhly 596 mil. Kč, které byly použity zejména na platy a pojistné duchovních (483 mil. Kč) a administrativy (23 mil. Kč), dále na běžnou údržbu církevního majetku a na ostatní věcné náklady. **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** vyplatilo **464 mil. Kč** zejména církevním školám, předškolním a školským zařízením; čerpáno bylo 56,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 9,4 %, t.j. 40 mil. Kč. **Ministerstvo práce a sociálních věcí** na dotace na služby zdravotně postiženým a na provoz ústavů sociální péče, na nichž se

církve a církevní organizace podílejí (včetně dotace pro Českou katolickou charitu – domovy důchodců duchovních a řeholnic) čerpalo téměř **205 mil. Kč**, t.j. 52,2 % rozpočtu po změnách a o 29,3 % (o 46 mil. Kč) více než v 1. pololetí roku 2005.

Příspěvky na činnost politických stran, vyplácené podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, byly v 1. pololetí 2006 uvolněny z kapitoly Všeobecná pokladní správa ve výši **237 mil. Kč**, t.j. 44,9 % rozpočtu; čerpání bylo ve srovnání se stejným obdobím roku 2005 ve stejné výši. **Dotace obecně prospěšným organizacím** byly poskytnuty ve výši **304 mil. Kč**, t.j. pouze 36,7 % rozpočtu po změnách, ale o 6,7 % (o 9 mil. Kč) více než v 1. pololetí roku 2005. **Ostatní neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím** byly vykázány v celkové částce **418 mil. Kč** při čerpání upraveného rozpočtu na 19,8 % (rozpočet byl v období leden-červen 2006 navýšen ze 498 mil. Kč na 2 112 mil. Kč, z toho v kapitole Ministerstvo pro místní rozvoj o 1 531 mil. Kč), meziročně se tyto dotace zvýšily o 39,2 %, t.j. téměř o 118 mil. Kč.

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně představují zejména transfery státním fondům a fondům sociálního a zdravotního pojištění.

Tabulka č.22

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schváleny	po změnách			
		1	2			
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům centrální úrovně celkem	27 724	64 241	69 171	37 371	54,0	134,8
z toho						
- státním fondům	7 919	27 767	29 963	10 971	36,6	138,5
z toho SZIF	7 919	27 735	28 096	9 974	35,5	126,0
- fondům sociálního a zdravotního pojištění	19 753	36 279	39 009	26 298	67,4	133,1

Neinvestiční dotace státním fondům ve výši **11,0 mld. Kč** byly plněny na 36,6 % upraveného rozpočtu.

Jednalo se zejména o převod prostředků kapitoly Ministerstvo zemědělství **Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF)**, který je akreditovanou platební agenturou a realizuje v rámci Společné zemědělské politiky výplatu přímých plateb, prostředků čerpaných v rámci programu Horizontální plán rozvoje venkova a prostředků na opatření Společné organizace trhu. Přímé platby jsou poskytovány jednak z prostředků EU (SAPS – jednotná platba na plochu zemědělské půdy), které jsou předfinancovány ze státního rozpočtu. Dále jsou poskytovány tzv. národní doplňkové platby (TOP-UP), které jsou poskytovány z národních zdrojů. Dle Přístupové smlouvy je úroveň přímých plateb dána jak pro zdroje z EU, tak pro dorovnání z národních zdrojů, např. pro rok 2006 je tato úroveň dána následovně:

zdroje EU v objemu 35 % států EU 15 v roce 2004, národní dorovnání až do úrovně 30 %, celkem tedy 65 % úrovně EU 15. Ve schváleném rozpočtu na rok 2006 byla schválena celková úroveň přímých plateb ve výši 51,1 % států EU 15. Postupně však došlo k navýšení úrovně národního dorovnání na základě usnesení vlády ČR ze dne 16. 11. 2005 č. 1507 (2 mld. Kč) a ze dne 22. 2. 2006 (0,8 mld. Kč) – v těchto případech se jedná o prostředky státního rozpočtu, dále pak usnesením vlády ze dne 31. 5. 2006 č. 656, kterým bylo schváleno poskytnutí bezúročných půjček Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu od PGRLF a těmito opatřeními může být dosaženo dorovnání až do úrovně 65 % v závislosti na použitém kurzu.

Celkem Ministerstvo zemědělství poskytlo SZIF **10,0 mld. Kč** neinvestičních prostředků, t.j. 35,5 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 26,0 % (o 2 055 mil. Kč). Z celku dotace na krytí správních výdajů fondu představovaly 1 047 mil. Kč, t.j. 58,4 % jejich celoročního rozpočtu.

Následující tabulka ukazuje přehled všech dotací MZe (investičních i neinvestičních) na Společnou zemědělskou politiku uskutečňovanou prostřednictvím SZIF:

Tabulka č. 23

Společná zemědělská politika	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen	% plnění
	schválený	po změnách		
	1	2	3	4=3:2
Výdaje na společnou zemědělskou politiku celkem	25 704	26 504	8 889	33,6
v tom:				
přímé platby - předfinancování ze státního rozpočtu	8 886	8 886	974	11,0
přímé platby - dofinancování z prostředků ČR	4 094	4 894	3 799	77,6
Horizontální plán rozvoje venkova - z prostředků ČR	1 803	1 803	560	31,1
Horizontální plán rozvoje venkova - z rozpočtu EU	7 212	7 212	2 241	31,1
Společná organizace trhu - z prostředků ČR	894	894	39	4,4
Společná organizace trhu z rozpočtu EU	2 815	2 815	1 286	45,7

V letošním roce byly kromě neinvestičních dotací SZIF poskytnuty prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo dopravy** neinvestiční dotace **Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI)** ve výši **997 mil. Kč**. Schválený rozpočet 32 mil. Kč byl vzhledem k potřebám neinvestičních prostředků fondu v průběhu sledovaného období navýšen na 1,9 mld. Kč na úkor prostředků investičních; plněn pak byl na 53,4 %. Z toho 965 mil. Kč bylo použito na odstranění škod na dálniční a silniční infrastruktuře po zimě a 32 mil. Kč na výstavbu dálnice D47.

Transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění představují především **platby státu na veřejné zdravotní pojištění za vybrané skupiny obyvatel** (tzv. kategorie nevýdělečně činných osob uvedených v zákoně č. 48/1997 Sb. v platném znění). Ze státního rozpočtu bylo na tento účel v 1. pololetí **poskytnuto 26,3 mld. Kč**, t.j. 67,4 % upraveného rozpočtu. V této částce jsou zahrnuty i dvě předsunuté platby, provedené na základě žádosti Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR (VZP ČR) jako správce zvláštního účtu, a to v částce 3,0 mld. Kč v lednu a 2,5 mld. Kč v dubnu, o něž budou postupně sníženy běžné měsíční platby státu ve 2. pololetí roku 2006 - v září a prosinci po 1,5 mld. Kč a v srpnu a listopadu po 1,25 mld. Kč (v předchozím roce byla poukázána VZP ČR, resp. do systému veřejného zdravotního pojištění, předsunutá platba ve výši 2,8 mld. Kč, která byla vyrovnána v červenci a prosinci téhož roku). Od 1.1.2006 byl nařízením vlády č. 268/2005 Sb. stanoven pro rok 2006 vyměřovací základ pojistného u tzv. státního pojištěnce ve výši 3 798,- Kč (měsíční platba 513,- Kč za osobu, v roce 2005 to bylo 481,- Kč). Ve schváleném rozpočtu roku 2006 bylo toto navýšení zapracováno a v kapitole Všeobecná pokladní správa pro tento účel rozpočtováno téměř 36,3 mld. Kč.

Z důvodu řešení finančních problémů systému veřejného zdravotního pojištění, především VZP ČR, která od listopadu 2005 hospodařila pod dohledem nuceného správce, byla mj. přijata následující opatření:

- nařízením vlády č. 29/2006 Sb. byl od 1.2.2006 zvýšen vyměřovací základ na 4 144,- Kč a měsíční platba státu na 560,- Kč za příslušnou osobu;
- zákonem č. 117/2006 Sb. byl vyměřovací základ stanoven pro kalendářní rok ve výši 25 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství stanovené pro účely tohoto zákona podle nové metodiky (pro rok 2006 činí 18 834,- Kč, vyměřovací základ pak 4 709,- Kč). Platba státu za jednoho státního pojištěnce se tak pro rok 2006 od 1.4.2006 **zvýšila na 636,-Kč/měsíc**.

Odhad dopadu těchto dvou zvýšení měsíčních plateb státu do systému veřejného zdravotního pojištění na schválený rozpočet představuje cca 6,8 mld. Kč. V průběhu sledovaného období byl sice rozpočet navýšen o 2,7 mld. Kč, ale vzhledem k tomu, že se jedná o mandatorní výdaj, bude nutné zbývající nepokrytou částku ve státním rozpočtu zajistit. Po odečtení předsunutých plateb v 1. pololetí let 2005 a 2006 byl upravený rozpočet plateb státu za státní pojištěnce do veřejného zdravotního pojištění roku 2006 plněn na 53,3 % při srovnatelném meziročním růstu o 3 841 mil. Kč, t.j. o 22,7 %.

V rámci této skupiny výdajů jsou v bilanci příjmů a výdajů státního rozpočtu zahrnuty i prostředky poskytované z rozpočtu **Ministerstva obrany** Vojenské

zdravotní pojišťovně. Dvěma fondům této pojišťovny (fondu zprostředkování úhrady zdravotní péče a fondu pro úhradu preventivní péče), zřízeným podle vyhlášky č. 41/2000 Sb., byly z celoročně rozpočtovaných 15 mil. Kč do konce června převedeny finanční prostředky ve výši **10,5 mil. Kč**, t.j. již 70 % rozpočtu při meziročním růstu o 4,5 mil. Kč, t.j. o 75 % (jednalo se o jednorázový transfer za pojištěnce - vojáky z povolání).

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně se na celkových běžných výdajích schváleného rozpočtu 2006 podílí 12,3 %, resp. 12,8 % rozpočtu po změnách. V 1. pololetí 2006 bylo obcím a krajům **uvolněno celkem 59,8 mld. Kč**, t.j. téměř 13,7 % všech běžných výdajů tohoto období. Čerpáno bylo 54,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 5,9 % (o 3 344 mil.Kč).

Tabulka č. 24

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM UZEMNÍ UROVNĚ	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schválený	po změnách			
		1	2			
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně celkem	56 479	106 812	110 793	59 823	54,0	105,9
z toho						
- neinvestiční dotace obcím	799	8 834	8 097	6 199	76,6	788,9
- neinvestiční dotace obcím v rámci souhrnného dotačního vztahu	12 984	26 391	26 141	13 892	53,1	107,0
z toho dávky sociální péče	7 676	16 000	15 750	8 102	51,4	105,5
- neinvestiční dotace krajům	39 723	65 634	70 587	36 754	52,1	92,5
- neinvestiční dotace krajům v rámci souhrnného dotačního vztahu	2 967	5 946	5 954	2 976	50,0	100,3

Z celkového objemu představovaly **16,9 mld. Kč** dotace poskytované v rámci **souhrnného dotačního vztahu** návazně na přílohy č. 6 až 9 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2006. Z toho **obcím**, vč. hl. m. Prahy bylo ve sledovaném období uvolněno **13,9 mld. Kč**, t.j. 53,1 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 7,0 % (o 909 mil. Kč). Největší objem představovaly **dávky sociální péče**, na něž bylo poskytnuto **8,1 mld. Kč**, a které byly uvolňovány obcím s rozšířenou působností, obcím pověřeným a ostatním. Kromě toho byly finanční prostředky poskytovány obcím na výkon státní správy, na školství, na vybraná zdravotnická zařízení, ústavy sociální péče, domovy důchodců atd. **Kraje** čerpaly **3,0 mld. Kč** (50,0 % rozpočtu po změnách při minimálním meziročním růstu o 0,3 %, t.j. o 9,7 mil. Kč). Dotace byly použity jako příspěvek na výkon státní správy, vč. činnosti jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí (mimo hl.m. Prahy), a na sociální služby. Finanční prostředky krajům, obcím a hl. m. Praze v rámci souhrnného dotačního vztahu byly uvolňovány z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**.

Neinvestiční dotace **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** (tzv. účelové) byly čerpány ve výši **43,0 mld. Kč**, t.j. 54,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 6,0 % (o 2 432 mil. Kč). Z celku **obce** obdržely **6,2 mld. Kč**, t.j. 76,6 % upraveného rozpočtu, a **kraje** téměř **36,8 mld. Kč** (v roce 2006 došlo k přesunu ve vykazování některých dotací mezi kraji a obcemi /viz dále/, proto jejich meziroční hodnocení není srovnatelné).

Největší objem prostředků v rámci neinvestičních účelových dotací územním rozpočtům (94,7 %) byl poskytnut kapitolou **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** – přes **40,7 mld. Kč** (zejména na regionální školství) při meziročním růstu o 5,1 % (o 2,0 mld. Kč). Od roku 2006 jsou přímé náklady na pražské školství vykazovány v rámci neinvestičních dotací obcím (Magistrát hl. m. Prahy plní funkci kraje a zároveň obce), přímé náklady na obecní, krajské a soukromé školství pro zbytek republiky jsou začleněny do neinvestičních dotací krajům (v minulých letech byly finanční prostředky na regionální školství přiděleny pouze krajům a teprve jejich prostřednictvím obcím). Vyšší čerpání rozpočtu kapitoly v této oblasti (56,5 %) ovlivnilo poskytnutí zálohy prostředků na platy učitelů ve 3.čtvrtletí. Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo uvolněno téměř **795 mil. Kč**, z toho krajům 725 mil. Kč, t.j. 92,1 % rozpočtu po změnách a téměř 2x více než ve stejném období roku 2005. Z celku bylo poskytnuto např. 67 mil. Kč na strategii prevence kriminality na místní úrovni, 132 mil. Kč na řešení aktuálních problémů územních celků, 45 mil. Kč na financování provozu ochranných systémů podzemních vod, téměř 45 mil. Kč představovaly výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy, atd. Prostředky z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** ve výši **935 mil. Kč** byly poskytnuty obcím a krajům na aktivní politiku zaměstnanosti (především na veřejně prospěšné práce), na dotace na podporu nestátních subjektů poskytujících sociální služby a na společné programy ČR a EU; čerpáno bylo o 55,2 mil. Kč (o 5,6 %) méně než ve stejném období minulého roku. **Ministerstvo pro místní rozvoj** uvolnilo **207 mil. Kč**, především na bydlení, komunální služby a územní rozvoj, z toho obcím 103 mil. Kč a krajům rovněž 103 mil. Kč. **Ministerstvo kultury** vyplatilo částku **89 mil. Kč**, t.j. 24,4 % upraveného rozpočtu; nižší čerpání bylo ovlivněno zejména organizačními důvody (jmenování nových členů komisí pro hodnocení projektů „památkových programů“ např. Program ochrany architektonického dědictví, Havárie střech památek atd.) a bylo přesunuto na 2. pololetí roku. **Ministerstvo zdravotnictví** poskytlo více než **11 mil. Kč** zdravotnickým organizacím řízeným kraji a obcemi převážně na financování programů reprodukce majetku. **Ministerstvo životního prostředí** poskytlo krajům a obcím celkem téměř **22 mil. Kč**, z toho 18,8 mil. Kč v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů (v plné výši byly použity prostředky z rezervního fondu) a 2,4 mil. Kč na

Program péče o urbanizované prostředí. V kapitole **Ministerstvo obrany** bylo použito celkem **11,5 mil. Kč**, z toho 2,1 mil. Kč na provoz škol a 9,4 mil. Kč na péči o válečné hroby.

Na neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím byly ve schváleném rozpočtu vyčleněny celkem 44,0 mld. Kč, které v průběhu 1. pololetí byly navýšeny prostřednictvím rozpočtových opatření o více než 2,4 mld. Kč. Čerpáno bylo přes **24,8 mld. Kč**, t.j. 53,6 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 10,2 % (o 2,3 mld. Kč).

Následující tabulka uvádí změny státního rozpočtu transferů příspěvkovým a podobným organizacím na rok 2006 a jeho čerpání v 1. pololetí v souhrnu a podle vybraných rozpočtových kapitol.

Tabulka č. 25

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	ml Kč					
	Skutečnost leden-červen 2005	Rozpočet 2006		Skutečnost leden-červen 2006	% plnění	Index 2006/2005
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím celkem	22 526	43 957	46 338	24 817	53,6	110,2
z toho:						
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	13 412	28 597	26 772	13 278	49,6	99,0
Ministerstvo zdravotnictví	1 174	2 163	3 911	3 016	77,1	256,9
Ministerstvo kultury	1 409	3 276	3 313	1 471	44,4	104,4
Ministerstvo životního prostředí	735	888	1 336	729	54,6	99,2
Ministerstvo zemědělství	522	822	1 133	643	56,8	123,2
Ministerstvo obrany	668	1 148	1 233	667	54,1	99,9
Ministerstvo průmyslu a obchodu	348	834	886	426	48,1	122,4
Ministerstvo vnitra	312	637	666	371	55,7	118,9
Ministerstvo práce a sociálních věcí	124	448	565	184	32,6	148,4
Ministerstvo pro místní rozvoj	188	354	479	263	54,9	139,9
Ministerstvo zahraničních věcí	169	174	222	113	50,9	66,9
Ministerstvo dopravy	95	161	245	106	43,3	111,6
Akademie věd	2 055	3 977	3 946	2 124	53,8	103,4
Grantová agentura ČR	1 192		1 276	1 280	100,3	107,4
z celku:						
- příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	8 458	23 553	20 426	10 878	53,3	128,6
- transfery vysokým školám	13 070	20 141	24 484	12 706	51,9	97,2
- příspěvky ostatním příspěvkovým organizacím	998	263	1 428	1 233	86,3	123,5

Největší objem (53,5 %) představovaly prostředky poskytnuté příspěvkovým apod. organizacím kapitolou **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** v částce **13,3 mld. Kč**, t.j. 49,6 % rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 135 mil. Kč (o 1,0 %); z toho transfery veřejným vysokým školám podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, činily téměř 11,4 mld. Kč (o 477 mil. Kč, t.j. o 4,0 % méně než v roce 2005).

Na výzkum a vývoj příspěvkových a podobných organizací poskytly kapitoly **Akademie věd** částku **2,1 mld. Kč** (53,8 % upraveného rozpočtu, o 70 mil. Kč, t.j. o 3,4 % více než v předchozím roce) a **Grantová agentura ČR** částku **1,3 mld. Kč** (100,3 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 87 mil. Kč, t.j. 7,3 %).

Ministerstvo zdravotnictví poskytlo celkem **3,0 mld. Kč**, t.j. 77,1 % rozpočtu po změnách při meziročním navýšení o 156,6 % (o 1,8 mld. Kč) - meziroční růst a vyšší plnění rozpočtu, který byl v průběhu sledovaného období zvýšen o 1,7 mld. Kč, bylo způsobeno zejména použitím rezervních fondů a uvolněním prostředků k řešení zadluženosti organizací ústavní péče. Z celku bylo zřízeným příspěvkovým organizacím na činnost uvolněno 2,8 mld. Kč (75,8 % rozpočtu po změnách; z výše uvedených důvodů byl rozpočet navýšen o 1,5 mld. Kč), na výzkum a vývoj ve zdravotnictví bylo poskytnuto vysokým školám 199 mil. Kč a ostatním příspěvkovým organizacím téměř 21 mil. Kč.

Příspěvky **Ministerstva kultury** ve výši **1,5 mld. Kč** byly čerpány na provoz divadel, muzeí, galerií, knihoven, restaurování kulturních památek a jiné kulturní aktivity a programy (ve stejném období minulého roku to bylo 1,4 mld. Kč). **Ministerstvo životního prostředí** vydalo celkem **729 mil. Kč** (54,6 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 5,3 mil. Kč, t.j. 0,7 %), z toho 9-ti zřízeným příspěvkovým organizacím připadlo téměř 697 mil. Kč, na podporu projektů výzkumu a vývoje na vysokých školách bylo vynaloženo 13,3 mil. Kč a v ostatních příspěvkových organizacích 19,3 mil. Kč. Příspěvkové organizace **Ministerstva obrany** čerpaly **667 mil. Kč** (54,1 % rozpočtu po změnách a přibližně stejně jako v roce 2005), z toho na provoz vlastním příspěvkovým organizacím připadlo 664,8 mil. Kč a vysokým školám na vojenský výzkum a vývoj 2,6 mil. Kč. **Ministerstvo zemědělství** vynaložilo celkem **643 mil. Kč**, z toho zřízeným příspěvkovým organizacím 578 mil. Kč a vysokým školám 59 mil. Kč; z celku na výzkum a vývoj připadlo 344 mil. Kč.

Z celkové výše poskytnutých příspěvků 24,8 mld. Kč bylo uvolněno pro zřízené příspěvkové organizace 10,9 mld. Kč, pro vysoké školy 12,7 mld. Kč a pro ostatní příspěvkové organizace 1,2 mld. Kč.

Výdaje na vzdělávání, výzkum a vývoj jsou jednou z rozpočtových priorit vlády České republiky, obsaženou ve státním rozpočtu na rok 2006. Ve schváleném rozpočtu na rok 2006 (zákon č. 543/2005 Sb.) jsou na podporu oblasti výzkumu a vývoje zahrnuty výdaje v celkovém objemu 18,2 mld. Kč, což oproti skutečnosti roku 2005 představuje nárůst o 1,8 mld. Kč, t.j. o 11,0 %. Celkový objem výdajů na podporu této oblasti byl stanoven v souladu se střednědobým výhledem pro rok

2006 ve smyslu usnesení vlády č. 822/2005, k návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj na rok 2006 s výhledem na roky 2007 a 2008 a v souladu s úpravou podle usnesení vlády č. 1131/2005, k návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2006. Členění celkové částky na jednotlivé kapitoly bylo navrženo Radou pro výzkum a vývoj na základě dohody se správci kapitol. Změny ve struktuře celkových výdajů, proti střednědobému výhledu, byly schváleny zejména s ohledem na záměr směřovat nárůst finančních prostředků především do programů výzkumu a vývoje s výrazným podílovým financováním, přednostně uhradit závazky včetně mezinárodních, zajistit prostředky na podporu Národního programu výzkumu II a posílit institucionální výdaje pro vysoké školy. Ve smyslu uvedených principů bylo proti střednědobým výdajovým limitům schváleno zvýšení výdajů u Ministerstva průmyslu a obchodu, Grantové agentury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

V 1. polovině roku 2006 bylo **vyčerpáno 14,0 mld. Kč**, což představuje 76,5 % rozpočtu a meziroční růst o 12,1 %. Vyšší čerpání výdajů na podporu výzkumu a vývoje bylo způsobeno především vyplácením účelových podpor výzkumu a vývoje na základě smluv podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, a též čerpáním prostředků, které byly v závěru roku 2005 převedeny do rezervních fondů kapitol.

Z celkových výdajů na podporu výzkumu a vývoje vynaložilo nejvíce prostředků Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (6,3 mld. Kč), Akademie věd ČR (2,4 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (2,0 mld. Kč) a Grantová agentura ČR (1,4 mld. Kč). Z celkových výdajů na výzkum a vývoj připadlo na **podporu výzkumu a vývoje na vysokých školách 5,9 mld. Kč**.

Na podporu výzkumu a vývoje tak byla v 1. pololetí 2006 vynaložena 3,0 % celkových výdajů státního rozpočtu, což je stejně jako ve srovnatelném období roku 2005.

Dále je hodnoceno čerpání některých **neinvestičních výdajů zahrnutých v kapitole Všeobecná pokladní správa**, které nejsou komentovány v jiných částech zprávy:

- **Státní podpora stavebního spoření** je poskytována podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů. V průběhu 1. pololetí 2006 poukázalo Ministerstvo financí stavebním spořitelárnám v zákonné lhůtě dvou měsíců po podání žádosti částku ročních záloh státní podpory stavebního spoření za rok 2005 (tzv. 2. kolo 2005) ve výši 15,0 mld.

Kč, t.j. 97,7 % rozpočtu (zálohy za předchozí rok jsou uvolňovány převážně v průběhu 2. čtvrtletí běžného roku). I když došlo k meziročnímu poklesu vyplacené podpory o 374 mil. Kč, t.j. o 2,4 %, stavební spoření zůstává stále atraktivním produktem na finančním trhu, a to i po 1.1.2004, t.j. po novele zákona o stavebním spoření. Jedním z důsledků změny podmínek stavebního spoření je mj. to, že jeho účastníci smlouvy minimálně ukončují, ale cílové částky navyšují, což jim zakládá nárok na podporu do dalších let. Počet smluv se státní podporou se neustále zvyšuje - k 31.3.2006 je evidováno cca 700 tis. nových smluv, t.j. smluv uzavřených po nabytí účinnosti uvedené novely zákona se snížením maximální výše roční státní podpory ze 4 500 Kč na 3 000 Kč.

- **Státní příspěvek na penzijní připojištění** poskytnutý penzijním fondům v 1. pololetí 2006 podle zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů, činil **2,0 mld. Kč**, t.j. 49,3 % rozpočtu, při meziročním růstu o 241 mil. Kč, t.j. o 14,0 %. Dynamika vývoje čerpání v roce 2006 zachovává vývoj předchozích let – zvyšuje se počet uzavřených smluv o penzijním připojištění (např. v 1. čtvrtletí 2006 vzrostl o 94 tis. proti 3 204 397 smlouvám ve 4. čtvrtletí 2005). K udržení tempa růstu přispívá stabilizace trhu penzijního připojištění, vstup velkých zahraničních investorů bank a pojišťoven, aktivní politika penzijních fondů, účast zaměstnavatelů (vč. daňového odpočtu) a též zvýšená důvěra obyvatelstva vč. podílu mladší generace na systému penzijního připojištění.

- **Výdaje spojené s financováním vládních a obdobných úvěrů** poskytnutých do zahraničí byly v 1. pololetí 2006 realizovány ve výši 10,2 mil. Kč, t.j. na 24,9 % rozpočtu. Týkaly se pouze správních poplatků za vedení účtů vládních pohledávek rozpočtovaných v objemu 40,9 mil. Kč a byly v souladu s uzavřenými smlouvami s ČNB a ČSOB. Výdaje na financování vybraných vývozních obchodních případů formou dlouhodobých vývozních úvěrů, rozpočtované v kapitole VPS ve výši 300 mil. Kč, nebyly prozatím čerpány.

- **Převod do fondu státních záruk (FSZ)*),** rozpočtovaný na rok 2006 v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši 11,2 mld. Kč, byl v 1. pololetí vykázán v částce **3,9 mld. Kč**. Na **realizaci státních záruk** bylo z tohoto fondu do příjmů státního rozpočtu převedeno a ve výdajích následně použito přes **4,2 mld. Kč** (rozdíl mezi převodem do a z tohoto fondu byl hrazen ze zůstatku minulého roku). Z celku se

*) Ministerstvo financí, resp. kapitola Všeobecná pokladní správa, hradí prostřednictvím FSZ výdaje na realizaci státních záruk tak, že částku, která má být věřiteli proplacena, převede z tohoto fondu do příjmů státního rozpočtu a z výdajů tuto částku uhradí (tím je o stejnou částku překročen rozpočet příjmů i výdajů).

částka 1,4 mld. Kč týkala státem garantovaných úvěrů poskytnutých s.o. Správa železniční dopravní cesty (SŽDC), která jako v minulých letech nebyla schopna splácet žádné z těchto úvěrů z vlastních zdrojů. Z titulu nestandardní státní záruky vystavené na odškodnění strategického investora Investiční a poštovní banky bylo ve prospěch ČNB uhrazeno 522 mil. Kč. Dále byly ze státního rozpočtu formou realizace státní záruky vyrovnány závazky s.o. SŽDC, za něž stát převzal ručení na základě zákona č. 77/2002 Sb., a to ve výši 360 mil. Kč. Podle zvláštního režimu byly přímo hrazeny také splatné části jistin a příslušenství úvěrů, poskytnutých Evropskou investiční bankou na infrastrukturální projekty, kde jako finanční manažer a současně jako formální dlužník vystupuje Českomoravská záruční a rozvojová banka, a to ve výši více než 1,5 mld. Kč. V rámci nestandardních záruk byly rovněž zaplacený prostřednictvím FSZ splátky obdobného úvěru přijatého KoB (jejímž nástupcem je ČKA) na financování integrovaného záchranného systému MATRA ve výši více než 413 mil. Kč.

- **Na půjčky a návratné finanční výpomoci** je pro rok 2006 v kapitole VPS celkem vyčleněno téměř 1 821 mil. Kč. Z toho 1,8 mld. Kč představuje návratná finanční výpomoc související s VIA na území Ruské federace, jejíž poskytnutí je podmíněno smluvním zajištěním návratnosti prostředků účelově určených na daňové nedoplatky s.p. Transgas formou recipročních dodávek zemního plynu; uvolněny nebyly dosud žádné finanční prostředky. Celkově byly z kapitoly VPS poskytnuty pouze menší návratné finanční výpomoci ve výši **3 mil. Kč**, v tom 2,4 mil. Kč Svazku obcí Blata a 0,6 mil. Kč obci Hora sv. Kateřiny.

- **Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů**, která jim vznikla v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby a která je hrazena ze státního rozpočtu v souladu s § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách (v případě České konsolidační agentury /ČKA/ také v návaznosti na § 19, zejména odstavce 4 a 5 zákona č. 239/2001 Sb., o České konsolidační agentuře), dosáhla ke konci června 2006 téměř **197 mil. Kč**, t.j. 36,5 % rozpočtu, při meziročním poklesu o 45,5 % (o 151 mil. Kč). Z celku bylo uvolněno přes 86 mil. Kč v souvislosti s úvěry na individuální bytovou výstavbu (Česká spořitelna), 87 mil. Kč s úvěry na družstevní bytovou výstavbu (ČKA) a více než 23 mil. Kč v souvislosti s půjčkami mladým manželům (Česká spořitelna). Nižší čerpání rozpočtu souvisí s tím, že po zaplacení redistribučního úvěru na družstevní bytovou výstavbu České národní bance v závěru roku 2005 (s využitím státních dluhopisů) nebudou již nadále této bance prostřednictvím ČKA spláceny související úroky. Ze státního rozpočtu je proto ČKA nadále hrazena pouze neúroková část majetkové újmy. Na **úhradu majetkové újmy pojišťoven** z provozování zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání nebyly poskytnuty **žádné prostředky**.

- Ve schváleném rozpočtu na rok 2006 byly v kapitole Všeobecná pokladní správa zahrnuty i **výdaje na volby** ve výši **1,7 mld. Kč**, v průběhu sledovaného období byl rozpočet snížen o 246 mil. Kč vzhledem k nekonání předpokládaného referenda o Evropské ústavě. Z kapitoly VPS bylo k dalšímu čerpání v dotčených kapitolách státního rozpočtu uvolněno celkem 560 mil. Kč, z toho pro Ministerstvo vnitra (MV) 390 mil. Kč, pro Český statistický úřad (ČSÚ) 140 mil. Kč a pro Ministerstvo zahraničních věcí (MZV, na volby do PSP ČR konané v zahraničí) 30 mil. Kč. Na **volby do Parlamentu ČR** bylo skutečně čerpáno přes **388 mil. Kč**, t.j. 78,8 % rozpočtu po změnách (MV téměř 37 mil. Kč, ČSÚ 35 mil. Kč a MZV 7 mil. Kč; dalších 310 mil. Kč bylo poskytnuto ze samotné kapitoly VPS). Na **volby do zastupitelstev územních samosprávných celků** bylo čerpáno **582 tis. Kč**, z toho MV 35 tis. Kč, ČSÚ 249 tis. Kč a VPS 298 tis. Kč. Výdaje na volby v 1. pololetí 2006 dosáhly **celkem 389 mil. Kč**.

- Na **odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie** je ve státním rozpočtu na rok 2006 vyčleněno 30,1 mld. Kč; ke konci června byly **odvedeny** prostředky ve výši přes **13,0 mld. Kč**, t.j. 42,9 % rozpočtu. Z toho odvod vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU podle daně z přidané hodnoty (vč. korekce Velké Británie) dosáhl 3,5 mld. Kč, t.j. 46,7 % rozpočtu, a odvod podle hrubého národního produktu 9,4 mld. Kč, t.j. 41,6 % rozpočtu. Meziročně se tyto odvody snížily o 2,1 % (téměř o 140 mil. Kč) – nižší platby v 1. pololetí 2006 vyplynuly z titulu nižší potřeby prostředků na společnou zemědělskou politiku*) (v roce 2006 bylo odvedeno 2,4 dvanáctin, v roce 2005 2,7 dvanáctin v daném roce schváleného rozpočtu). Vzhledem ke změně rozpočtu EU v průběhu roku 2005 byl také snížen odvod vlastních zdrojů ES o přebytek úhrad do rozpočtu EU za rok 2005 (o 1,0 mld. Kč), o který byl krácen lednový odvod vlastních zdrojů. Kromě výše uvedených odvodů podle DPH a HND byla na počátku roku 2006 uhrazena roční **splátka do Výzkumného fondu uhlí a oceli** v částce více než **174 mil. Kč**.

*) podle článku 10(3) nařízení Rady 1150/2000 může Komise požádat s ohledem na platební situaci a zvláštní potřeby vyplácení prostředků ze záruční sekce EZOF o úhradu ve výši až 2 měsíčních splátek předem. O předem poskytnuté prostředky jsou snižovány měsíční splátky v následujících měsících, t.j. splátky jsou nižší než 1/12 rozpočtu.

Ve schváleném rozpočtu (v kapitole Operace státních finančních aktiv) jsou zahrnuty výdaje související s projekty financovanými z úvěrů přijatých na základě příslušných zákonů od Evropské investiční banky, a to ve výši 9,2 mld. Kč. Prostředky z přijatých úvěrů spravuje Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB).

V průběhu 1. pololetí 2006 byla část těchto rozpočtovaných výdajů ve výši **3,0 mld. Kč** uvolněna kapitolou OSFA pro čerpání v kapitolách, které jednotlivé projekty realizují (Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zemědělství) a použita následovně:

- odstraňování povodňových škod z roku 2002 21 mil. Kč
- program „Rozvoj MTZ Masarykovy univerzity v Brně“ 86 mil. Kč
- prevence před povodněmi 29 mil. Kč
- projekt České dálnice B 345 mil. Kč
- dálnice D 8 Trmice – úsek státní hranice ČR/SRN 1 372 mil. Kč

Rozpočtem předpokládané celkové výdaje hrazené z úvěrů EIB tak byly v 1. pololetí 2006 čerpány zatím ve výši 1,8 mld. Kč, t.j. na 20,1 %.